

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20017
2500 EA Den Haag

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Onze referentie
2026-0000159593

Datum 24 april 2026
Betreft Aanbieding tweede halfjaarrapportage C(A)ft en Cft BES 2025

Het College Aruba financieel toezicht (CAft), College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) en College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft BES) zenden eens per halfjaar een schriftelijk verslag over de uitgevoerde werkzaamheden en belangrijkste punten van advisering.

Bijgevoegd vindt u de rapportage over de periode juli tot en met december 2025. Het verslag is vastgesteld in de Rijkministerraad van 27 maart 2026.

Inhoud halfjaarrapportage

Het halfjaarrapport beslaat de periode juli tot en met december 2025 en geeft een overzicht van de werkzaamheden, bevindingen en adviezen van de Colleges financieel toezicht voor Curaçao en Sint Maarten, Aruba en Bonaire, Sint Eustatius en Saba.

Op economisch gebied ontwikkelen de eilanden zich overwegend positief, maar de Colleges wijzen op aanhoudende mondiale onzekerheden, zoals de recente geopolitieke ontwikkelingen. In hun toezicht en advisering leggen de Colleges de nadruk op versterking van de belastinginning, verbetering van financieel beheer en het borgen van houdbare schuldposities, inclusief het tijdig en realistisch rammen van inkomsten en uitgaven en het versnellen van publieke investeringen.

Tegelijkertijd blijft de situatie per land verschillen. Curaçao en Aruba verwachten in 2025 een overschot, waarbij het CAft adviseert om deze overschotten primair in te zetten voor verdere schuldfbouw. Sint Maarten stelde de begroting 2025 laat vast en kent kwetsbaarheden rond tijdigheid van en toelichting bij de begroting. Daarnaast adviseert het Cft dat Sint Maarten de uitvoering van publieke investeringen verhoogt.

Op Bonaire, Sint Eustatius en Saba is duidelijke vooruitgang geboekt in financieel beheer: alle drie ontvingen over 2024 een goedkeurende accountantsverklaring. Lokale uitvoeringskracht en het verder borgen van begrotingsdiscipline blijft een aandachtspunt.

Slot

Ik onderschrijf het belang van solide overheidsfinanciën en goed financieel beheer, als basis voor betrouwbare publieke dienstverlening en duurzame economische ontwikkeling in alle delen van het Koninkrijk.

De aanbevelingen geven richting aan verdere stappen ter bevordering van bovenstaande doelen, waaronder het verbeteren van ramingen en verantwoording,

Datum

Onze referentie
2026-0000159593

het versterken van de uitvoeringskracht en het inzetten van beschikbare middelen voor investeringen en schuldafbouw waar dat nodig is. Hiermee informeer ik uw Kamer.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Eric van der Burg

Halfjaarrapportage Colleges financieel toezicht

Juli – december 2025

College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten
College Aruba financieel toezicht
College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba

www.cft.cw

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
01 Colleges financieel toezicht	4
02 Advisering in het tweede halfjaar van 2025	6
Curaçao	7
Aruba	10
Sint Maarten	13
BES (Bonaire, Sint Eustatius en Saba)	16
03 Bijlagen	21
Bijlage 1: Taken, werkzaamheden en samenstelling van de colleges	22
Bijlage 2: Een overzicht: factsheet Curaçao	24
Een overzicht: factsheet Aruba	25
Een overzicht: factsheet Sint Maarten	26
Een overzicht: factsheet BES	27
Bijlage 3: Afkortingen- en begrippenlijst	29
Bijlage 4: Overzicht adviezen en reacties eerste halfjaar van 2025	30

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt de halfjaarrapportage over de tweede helft van 2025 van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft), het College Aruba financieel toezicht (CAft) en het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft BES).

Deze rapportage omvat een overzicht van de uitgevoerde werkzaamheden en de belangrijkste punten uit onze adviezen. Aan het einde van deze rapportage zijn factsheets toegevoegd die de belangrijkste economische indicatoren bevatten van de zes (ei)landen waar wij als colleges voor werken. Daarmee kunt u de economische ontwikkelingen volgen en vergelijkingen maken tussen de (ei)landen. Daarnaast kunnen wij beter duiden waar onze werkzaamheden impact hebben of waaraan wij nadere aandacht wensen te besteden.

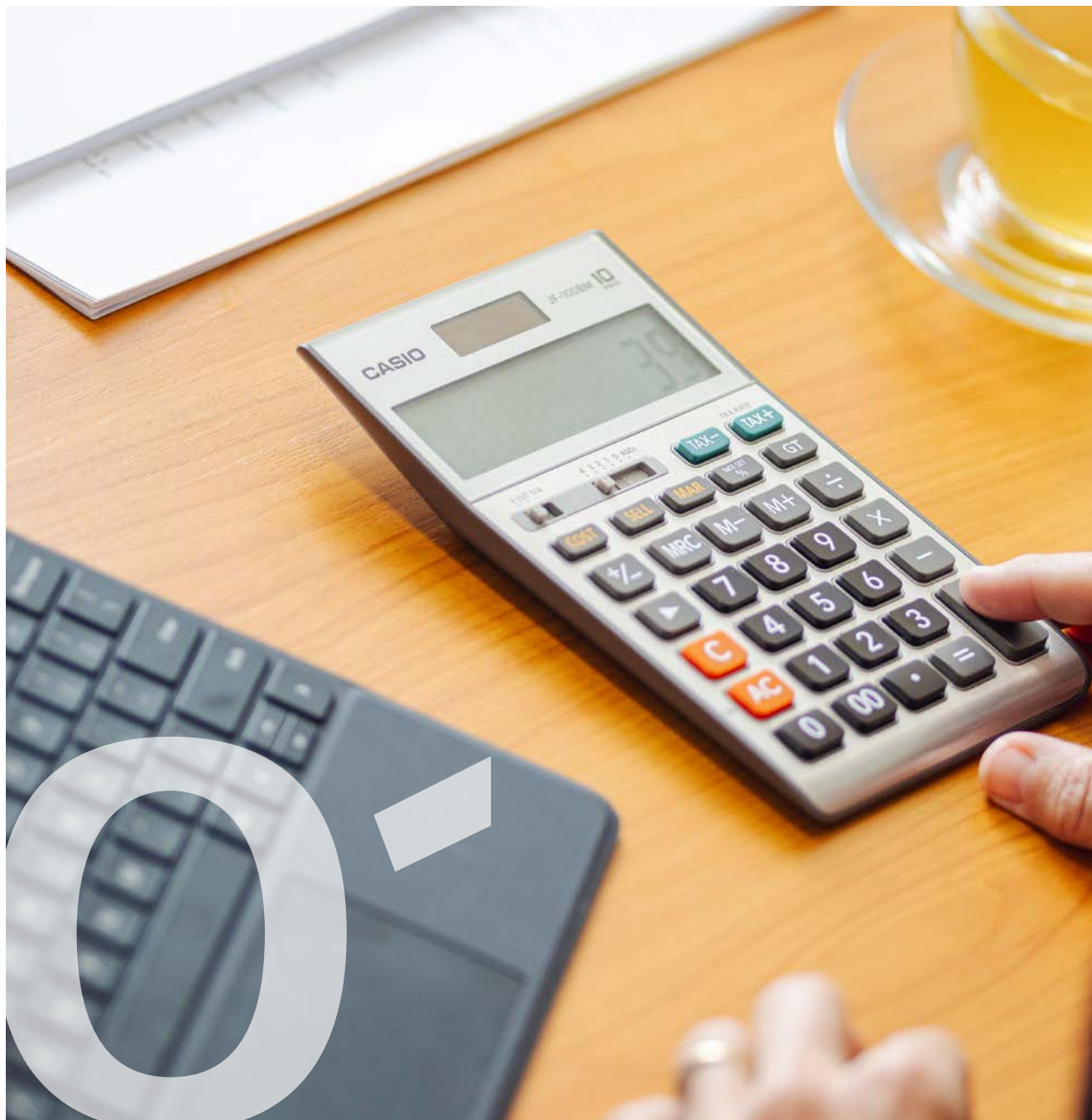
De colleges kijken wederom terug op een boeiende tweede helft van 2025. Gezien de grote omvang van de zorgkosten, alsmede het belang van de zorgsector van de landen hebben de colleges hun reis naar de landen in het teken van de gezondheidszorg geplaatst. Hierdoor ontstonden relevante inzichten, mede door de onderlinge vergelijking van de landen. Per land hebben colleges gerichte aanbevelingen gegeven. Om de lange termijn impact van de ontwikkelingen binnen de zorg van de landen op de begroting goed te kunnen duiden, hebben de colleges besloten opvolging te blijven geven aan dit thema.

Bij de openbaar lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba stond het najaarsbezoek van het college in het teken van uitvoeringskracht. Daarbij signaleerde het college dat uitvoeringskracht veel breder is dan alleen uitvoeringscapaciteit. Zo stond het college ook stil bij (onder andere) de bestuurlijke en besluitvormingscapaciteit alsook het institutioneel functioneren van de openbare lichamen. Het college deed gerichte aanbevelingen per openbaar lichaam om de uitvoeringskracht te versterken.

Aan het einde van 2025 vond het jaarlijkse Interexpo-congres plaats in Den Haag. Daar presenteerden scheidend collegevoorzitter Lidewijde Ongering en Minister van Financiën Wever van Aruba de resultaten van hernieuwde samenwerking tussen Aruba en het CAft. Uit de presentatie bleek dat zowel Aruba als het CAft duidelijke voordelen erkennen van de hernieuwde samenwerking zonder dat wordt ingeboet op de onafhankelijke rol van toezichthouder enerzijds en autonomie van het land anderzijds.

Samenvattend, een half jaar vol nuttig werk waarin wij als colleges hebben ingezet om de (ei)landen te helpen zich richting duurzame overheidsfinanciën te ontwikkelen. Maar ook een half jaar dat nog onder voorzitterschap stond van mijn voorganger Lidewijde Ongering. Graag maak ik ook hier gebruik van de mogelijkheid om haar hartelijk te bedanken voor wat zij in de afgelopen jaren voor ons Koninkrijk heeft betekend.

Hans Hoogervorst

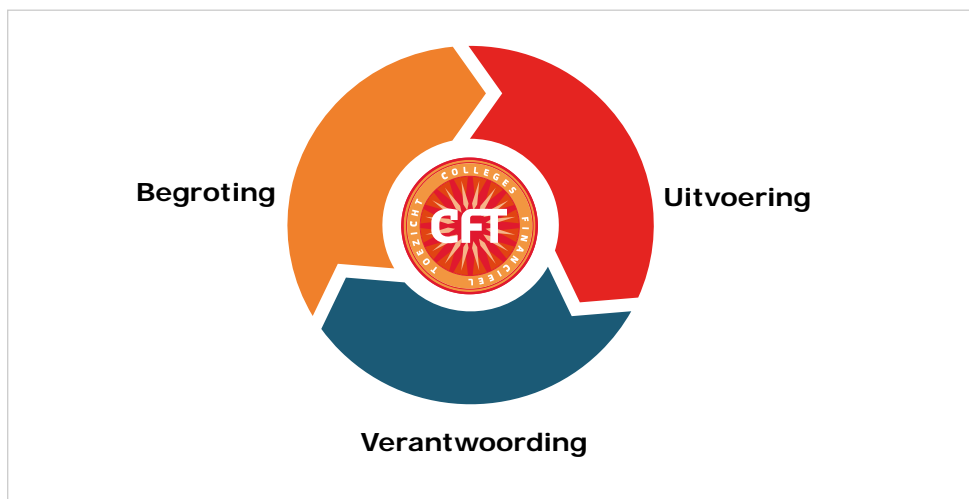

Colleges financieel toezicht

De Colleges financieel toezicht (Cft) hebben als doel om samen met de besturen van Aruba, Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius en Saba gezonde overheidsfinanciën te realiseren. De invulling van het begrip gezonde overheidsfinanciën vindt zijn basis in diverse wetten op basis waarvan de colleges opereren. Dit zijn de Rijkswet financieel toezicht voor Curaçao en Sint Maarten (Rft), de Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht (LAft) voor Aruba en de Wet financiën openbare lichamen voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet FinBES).

Gedurende de jaarlijkse cyclus van begroten, uitvoeren en verantwoorden houden de colleges toezicht op de naleving van de afgesproken normen en volgen ze de verbetering van het financieel beheer. Het doel van het toezicht is evenwicht in de begroting en verantwoording na te streven. Dit houdt in dat ieder (ei)land bouwt aan een financiële buffer en een beheersbare schuldpositie om daarmee op termijn financieel autonoom te kunnen zijn. Daarvoor is goed financieel beheer cruciaal. Denk hierbij aan de rechtmatigheid, controleerbaarheid, actualiteit en getrouwheid van de publieke geldstromen.

De colleges beogen hiermee een positieve bijdrage te leveren aan goed openbaar bestuur, de welvaart en het welzijn van de bevolking van de (ei) landen. Goede overheidsfinanciën en financiële bestendigheid tegen (interne en externe) schokken dragen immers bij aan continuïteit en bieden ruimte in tijden van economische neergang. Bovendien dragen gezonde overheidsfinanciën bij aan de publieke investeringsruimte. De economieën van de (ei)landen zijn sterk afhankelijk van het toerisme en gevoelig voor economische schokken. Middels investeringen kunnen de (ei)landen hun economische activiteiten uitbreiden en zo hun weerbaarheid vergroten. Daarmee draagt het toezicht niet alleen bij aan een gezonde begroting, maar ook aan duurzame welvaart voor iedere inwoner van de (ei)landen.

Curaçao, Aruba en Sint Maarten

In de Rft en de LAft is bepaald dat de colleges toezicht houden op de afgesproken begrotingsnormen en adviezen uitbrengen en rapporteren aan de ministers van Financiën, de Staten en de besturen van de landen, de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en de Rijksministerraad (RMR). De RMR is de wettelijke toezichthouder. De taken van het Cft en het CAft zijn gericht op het gehele begrotingsproces: van de opstelling van de begroting tot de vaststelling van de jaarrekening. Hierbij volgen de colleges de uitvoering van de begroting aan de hand van uitvoeringsrapportages en de verbeteringen van het financieel beheer. Voor Curaçao en Sint Maarten dient de begroting minimaal in evenwicht te zijn. Aruba moet sinds 2023 een overschot op de begroting realiseren.

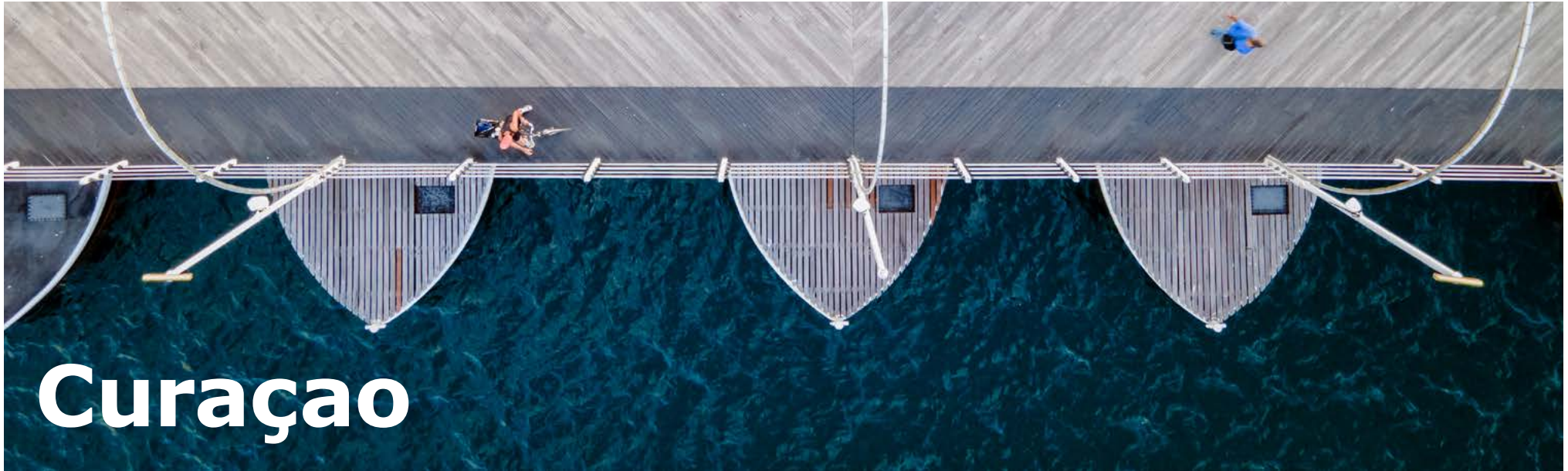
Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Het Cft BES is verantwoordelijk voor het adviseren van de besturen van Bonaire, Sint Eustatius en Saba en de minister van BZK. Het Cft heeft op basis van de Wet FinBES een controlerende rol ten aanzien van de financiën van de openbare lichamen, waaronder bij de totstandkoming van de begroting. Ook monitort het Cft de kwaliteit van het financieel beheer.

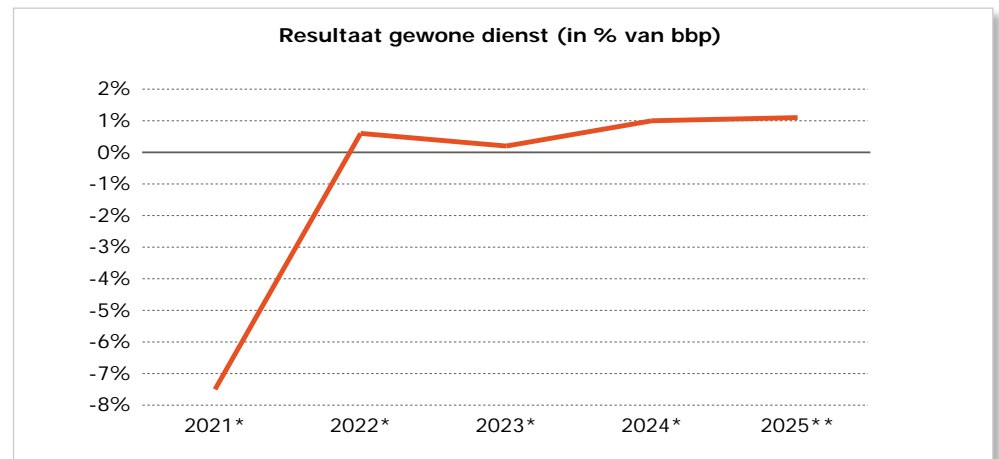
Advisering in het tweede halfjaar van 2025

In onderstaande paragrafen worden per (ei)land de belangrijkste onderwerpen van het tweede halfjaar van 2025 uit de adviezen, brieven en reacties van de colleges uitgelicht. In bijlage 4 is een overzicht opgenomen van alle uitgebrachte adviezen en reacties in het tweede halfjaar van 2025.

Begrotingsuitvoering en financieel beheer

Tot en met het derde kwartaal van 2025 realiseerde Curaçao een voorlopig positief resultaat op de gewone dienst van XCG 238 miljoen. Voor heel 2025 verwachtte Curaçao een overschot op de gewone dienst te realiseren van XCG 75 miljoen, circa 1 procent van het bbp. Het Cft adviseerde in augustus 2025 bij de ontwerpbegrotingswijziging (OBW) 2025 van Curaçao. Met deze OBW gaf Curaçao nadere invulling aan de aanbevelingen die het Cft eerder had gedaan bij de begroting voor 2025. De OBW werd in het tweede halfjaar van 2025 vastgesteld, waardoor Curaçao een lening kon aantrekken ten behoeve van kapitaalinvesteringen. Dit was een positieve ontwikkeling, aangezien het Cft al geruime tijd aandacht vroeg voor het belang van economisch rendabele overheidsinvesteringen. De tijdige vaststelling van de OBW onderstreepte bovendien een verbetering in het begrotingsproces, doordat besluitvorming voortvarender plaatsvindt.

*= voorlopige cijfers, **= begroting. Bron: CBCS Economic Bulletin december 2022 en juni 2025, conceptjaarrekeningen 2021-2023, eerste uitvoeringsrapportage 2025 en vastgestelde begroting 2025.

Het Cft adviseerde ook bij de ontwerpbegroting (OB) voor 2026 en de meerjarenbegroting 2027-2029. Voor begrotingsjaar 2026 raamde Curaçao een overschot van XCG 5 miljoen. Het Cft achtte het risico dat dit overschot omslaat in een tekort aanzienlijk en adviseerde Curaçao daarom een plan te maken om eventuele tegenvallers op te vangen. Daarnaast deed het Cft een zestal andere aanbevelingen die moesten bijdragen aan een meer behoedzaam begrotingsbeleid.

Het financieel beheer van Curaçao was ook in 2025 nog niet op orde. Dit komt onder meer tot uiting in de begroting van het land, die op onderdelen niet volledig, onvoldoende geordend en beperkt controleerbaar is. Tevens ontbreekt de op getrouwheid vastgestelde, integrale verantwoording. Hierdoor kan in algemene zin niet met voldoende zekerheid worden vastgesteld dat wordt voldaan aan het wettelijk vereiste begrotingsevenwicht.

Ter opvolging van de evaluatiecommissie Rft die in 2024 haar aanbevelingen uitbracht, is het Cft in het tweede deel van 2025 begonnen met de pilot 'toepassen van het toetsingskader financieel beheer'. De commissie beval aan om dit toetsingskader te ontwikkelen, specifiek voor artikel 15, lid 2 van de Rft. Het doel hiervan is om aan de voorkant voor Curaçao en Sint Maarten helder te hebben hoe het Cft toetst op de normen die zijn opgenomen in artikel 15 van de Rft. Een en ander behelst dat het Cft meer nadruk gaat leggen op volledigheid en controleerbaarheid van de begroting, alsook de samenhang met uitvoeringsrapportages en jaarrekeningen. Het betreffende concepttoetsingskader, dat in gezamenlijkheid met de landen is opgesteld, is in deze periode verkennend toegepast. Beoogd wordt om het toetsingskader bij de (ontwerp)begrotingen 2027 voor het eerst officieel toe te passen en integraal te verwerken in het advies van het Cft.

In het tweede halfjaar van 2025 besloot Curaçao tot een herijking van de 'Roadmap naar een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening van Curaçao', het centrale programma om een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening te behalen. Volgens Curaçao had de Roadmap weliswaar enkele resultaten opgeleverd, maar zorgden onvoldoende bestuurlijke prioriteit, trage besluitvorming en gebrek aan capaciteit in de financiële kolom tot aanzienlijke vertraging. Gezien de omvang van de Roadmap en de beperkte uitvoeringscapaciteit adviseerde het Cft Curaçao herhaaldelijk om prioriteit te geven aan de meest essentiële trajecten. Curaçao gaf aan begin 2026 een nieuw plan van aanpak voor de verbetering van het financieel beheer te zullen presenteren.

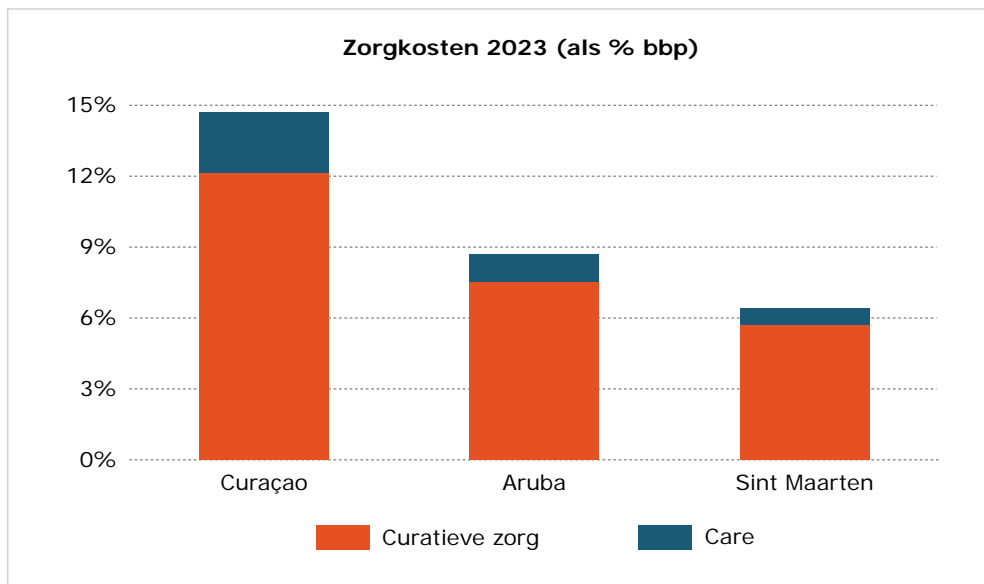
Belastingen

Hoewel de belastinginkomsten van Curaçao sinds 2021 een stijgende lijn vertonen, bleef het Cft grote zorgen houden over het functioneren van de Belastingdienst. Onderzoek van SOAB toonde in 2024 aan dat in de uitvoering van de belastingwetgeving sprake was van ongeoorloofde voorkeursbehandelingen en dat wettelijke kaders niet werden nageleefd.

De situatie bij de Belastingdienst van Curaçao vormt een risico voor de belastingmoraal en daarmee voor de overheidsfinanciën. Er liggen vergevorderde plannen klaar om de Belastingdienst te reorganiseren en moderniseren. Het land heeft de intentie getoond om hier vanaf de tweede helft van 2025 uitvoering aan te geven. Het Cft riep de Raad van Ministers op hier hoge prioriteit aan toe te kennen. Ondanks herhaaldelijk aandringen ontving het Cft in het tweede halfjaar van 2025 geen informatie over de voortgang.

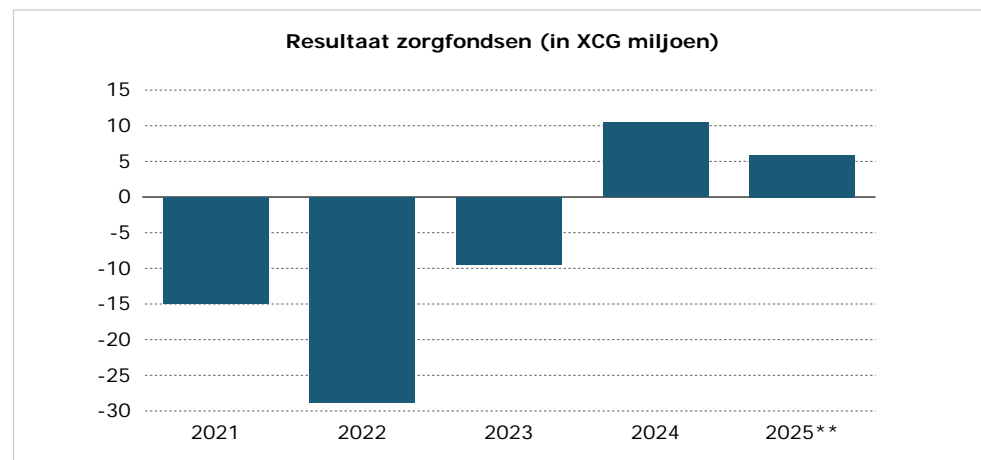
Zorg en sociale zekerheid

Curaçao besteedt relatief veel aan zorg. In 2023 bedroegen de zorguitgaven ongeveer 14,7 procent van het bruto binnenlands product (bbp), aanzienlijk meer dan in Aruba en Sint Maarten. Deze hoge zorguitgaven verdringen andere overheidsuitgaven en dragen bij aan een hoge belasting- en premiedruk. Door de kleine overschotten in de zorgfondsen in 2024 en 2025 als gevolg van de verbeterde premie-inning werd de urgentie om hervormingen door te voeren minder gevoeld. Het Cft riep Curaçao in september 2025 op om maatregelen te treffen om de zorg betaalbaarder te maken. In de voorgaande jaren zijn al veel analyses uitgevoerd; nu komt het aan op de uitvoering. Het Cft wees onder meer op het versterken van de eerstelijnszorg, het versnellen van de substitutie van merkgeneesmiddelen door generieke geneesmiddelen en mogelijk het verhogen van eigen bijdragen in de zorg.

Bron: berekening Cft.

Hoewel sinds 2021 sprake is van reële economische groei, zijn de AOV-uitkeringen niet geïndexeerd. In december 2025 adviseerde het Cft, op verzoek van de regering van Curaçao, over drie scenario's voor verhoging van de AOV. Daarbij benadrukte het Cft dat Curaçao moet zorgen voor structurele financiële dekking, zonder de overheidsfinanciën (verder) onder druk te zetten.

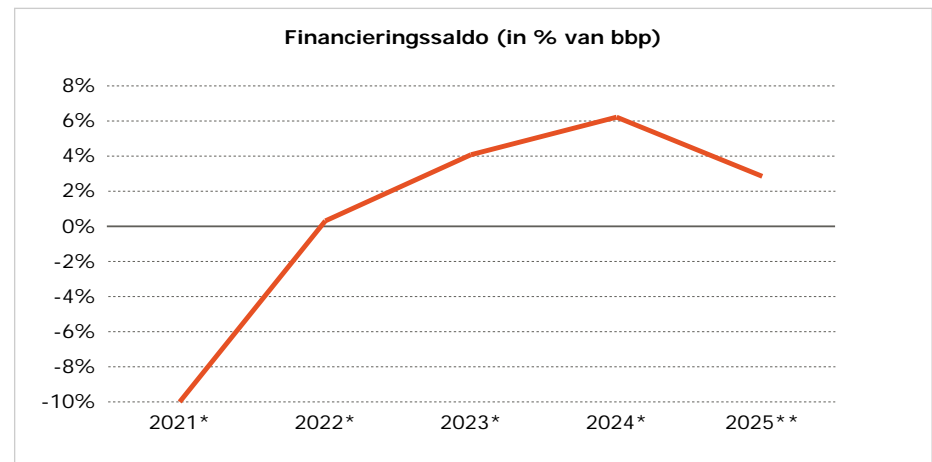

** = begroting. Bron: jaarrekening SVB 2024 en vastgestelde begroting 2025.

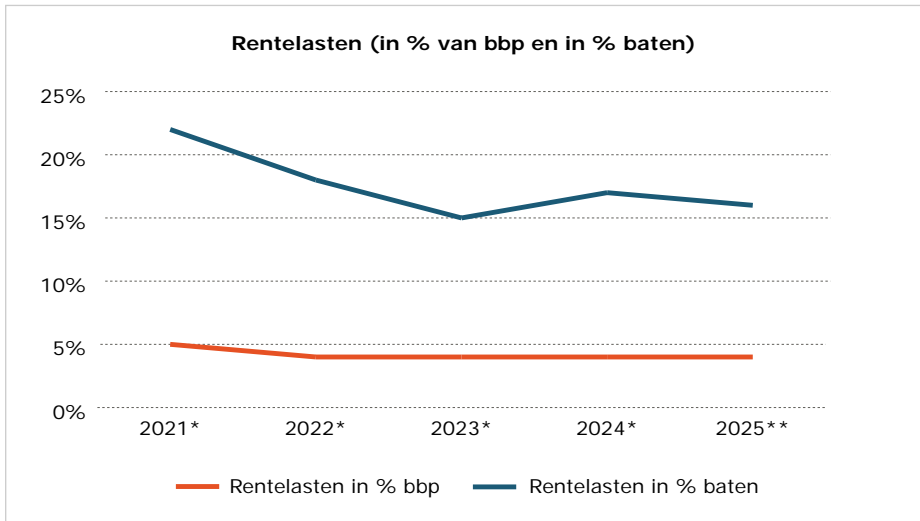

Begrotingsuitvoering en financieel beheer

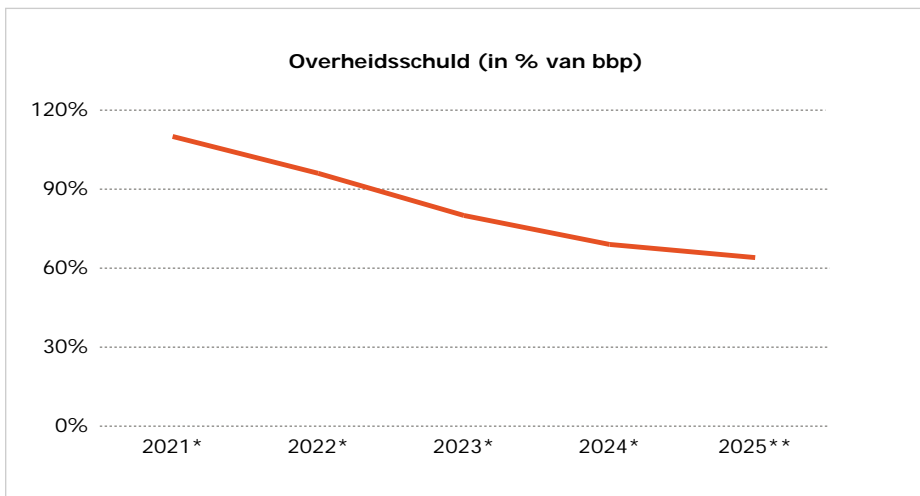
Aruba begrootte voor 2025 een financieringsoverschot van de collectieve sector van 2,4 procent van het bbp. Daarmee voldeed Aruba ruimschoots aan de begrotingsnorm van minimaal 1 procent van het bbp. In de 2^e ontwerpbegrotingswijziging (OBW) die het CAft in 2025 ontving komt het financieringsoverschot van de collectieve sector uit op 2,8 procent van het bruto binnenlands product (bbp). Anders dan Curaçao en Sint Maarten is de begroting van Aruba op basis van kas-verplichtingen vormgegeven en niet op basis van baten en lasten. Het financieringssaldo van Aruba is daarom niet te vergelijken met het resultaat op de gewone dienst van Curaçao of Sint Maarten.

* = voorlopige cijfers, ** = begroting. Bron: IMF Article IV Consultation december 2025, vierde uitvoeringsrapportages 2020-2024 en IMF Article IV Consultation december 2025 en ontwerpbegrotingswijziging 2025 van Aruba.

* = voorlopige cijfers, ** = begroting. Bron: IMF Article IV Consultation december 2025, vierde uitvoeringsrapportages 2020-2024 en tweede ontwerpbegrotingswijziging 2025 van Aruba.

* = voorlopige cijfers, ** = begroting. Bron: IMF Article IV Consultation december 2025, vierde uitvoeringsrapportages 2020-2024 en eerste ontwerpbegrotingswijziging 2025 van Aruba.

Conform de begrotingsregels dienen meevallers primair te worden aangewend voor schuldafbouw en investeringen. Gelet op de achterblijvende investeringsuitvoering adviseerde het CAft om meevallers en middelen die vrijvallen door onderbesteding van investeringen volledig in te zetten voor schuldaflossing. Dit versterkt de economische weerbaarheid, draagt bij aan een verdere verlaging van de schuldquote en leidt tot een vermindering van de rentelasten. De rentelasten zijn op Aruba relatief hoog doordat het land, in tegenstelling tot Curaçao en Sint Maarten, het grootste deel van zijn staatsschuld op de private markt financiert. Het CAft adviseerde over de nieuwe Rijkswet en de Landsverordening waarborging houdbare overheidsfinanciën. Na inwerkingtreding van de Rijkswet kan Aruba goedkoper lenen, dit zal de rentelasten verder verlagen.

De begrotingsstukken werden tijdig aangeleverd binnen een ordelijk ingerichte begrotingscyclus, met twee vaste wijzigingsmomenten (voor- en najaar). De vertragingen in de uitvoeringsrapportages zijn ingelopen en deze rapportages worden inmiddels tijdig ontvangen. De jaarrekening 2020 werd in 2025 ingediend bij de Algemene Rekenkamer Aruba (ARA) en door de ARA in behandeling genomen. Ook de jaarrekeningen 2021, 2022, 2023 en 2024 werden in 2025 bij de ARA ingediend. Aruba zette hiermee belangrijke stappen richting het op orde brengen van de financiële verantwoording. Dit is in lijn met de extra focus die het CAft sinds 2025 legt op de verbetering van de financiële verantwoording.

Belastingen

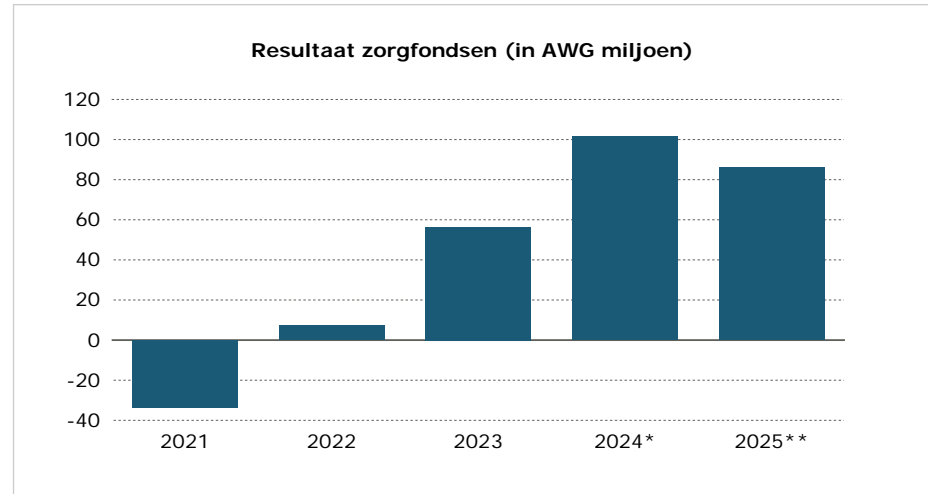
Aruba begrootte de belastingbaten conservatief, mede vanwege aanhoudende geopolitieke spanningen en onzekerheden over de mondiale economische vooruitzichten. De belastingbaten vielen hoger uit dan geraamd, onder meer door de aanhoudende economische groei.

Zorg en sociale zekerheid

Aruba had met 8,7 procent van het bbp in 2023 een relatief gematigde zorgquote. Het CAft constateerde dat Aruba hervormingen zoals opgenomen in het zorgakkoord implementeert. Daarbij zijn het ontlasten van de ziekenhuiszorg door preventie en de versterking van de poortwachtersfunctie van huisartsen belangrijk. Het CAft gaf aan dat beheersing van de zorguitgaven belangrijk blijft, mede gelet op de vergrijzing. De afgelopen periode waren de uitgaven voor ouderenzorg nog beperkt, maar door de vergrijzing zal de zorgvraag toenemen. Daarom adviseerde het CAft om tijdig keuzes te maken die de zorg toekomstbestendig en betaalbaar houden.

Het ziekenhuisgebouw bleef een punt van aandacht. Tijdens het bezoek van het college aan Aruba in september werden de tekortkomingen in het ziekenhuisgebouw door diverse partijen benoemd. De uitblijvende oplossing leidde tot het risico dat de zorgverlening in de knel komt. Het CAft constateerde dat het, gelet op de vitale zorgfunctie, van belang is dat de betrokken partijen hun verantwoordelijkheid nemen en hierover spoedig tot een gezamenlijke aanpak komen.

De Algemene Ziektekosten Verzekering (AZV) verwachtte voor 2025 een overschot van AWG 86 miljoen. Dit is hoger dan begroot. Het CAft adviseerde eerder om de overschotten van de sociale fondsen in te zetten voor schuldafbouw, met inachtneming van de wettelijke verplichtingen omtrent het aanhouden van reserves binnen de fondsen. Het CAft vernam dat Aruba hier in 2025 vorderingen mee maakte.

* Voorlopige cijfers, ** = begroting. Bron: jaarrekeningen 2021-2024, de begroting AZV 2026 en de 2e OBW.

Begrotingsuitvoering en financieel beheer

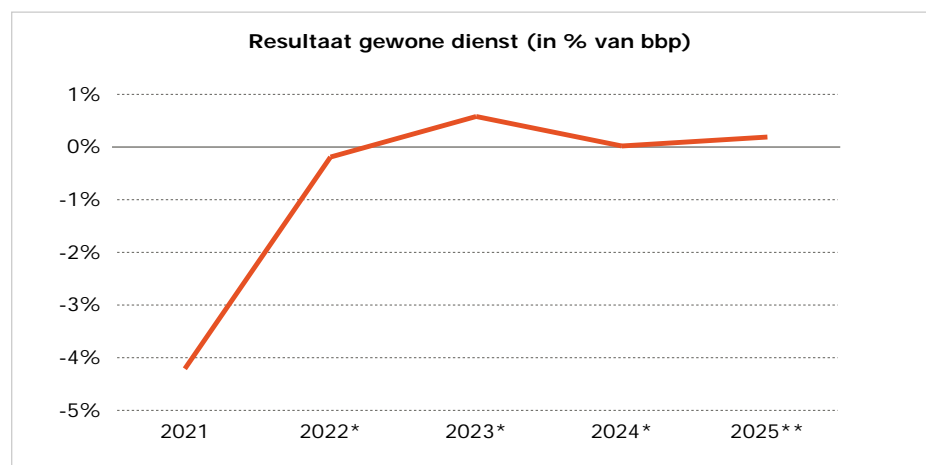
De begroting 2025 van Sint Maarten werd pas op 10 juli 2025 vastgesteld, in het bijzonder doordat een technische fout bij de verwerking van amendementen van de Staten tot veel extra vertraging leidde. Het Cft adviseerde Sint Maarten enkele wijzigingen door te voeren in een begrotingswijziging (BW) die voor eind 2025 diende te worden vastgesteld. Onder deze voorwaarde kon Sint Maarten een nieuw leenverzoek voor investeringen in gang zetten. Op 22 oktober 2025 ontving het Cft de ontwerpbegrotingswijziging (OBW). Sint Maarten had in de OBW de toegezegde aanbevelingen naar aanleiding van het advies van het Cft bij de vastgestelde begroting (VB) 2025 in voldoende mate opgevolgd. Het Cft verzocht Sint Maarten daarom om, na een nauwkeurige check, de begrotingswijziging zo spoedig mogelijk aan de Staten aan te bieden, zodat deze voor het eind van het jaar kon worden vastgesteld. Dit is niet gelukt, hetgeen niet bevorderlijk is voor het vertrouwen. Daarnaast heeft Sint Maarten in 2025 geen begroting voor 2026 vastgesteld en zelfs geen ontwerpbegroting ter advisering

aangeboden aan het Cft. Het begrotingsproces is onderdeel van het financieel beheer en loopt niet goed. Doordat de begroting 2026 niet voor de wettelijke deadline van 15 december 2025 is vastgesteld kon de Staten niet op tijd haar budgetrecht uitoefenen en zijn de mogelijkheden voor het land om nieuw beleid te maken wederom beperkt.

Tot en met het derde kwartaal realiseerde Sint Maarten volgens de derde uitvoeringsrapportage een positief saldo op de gewone dienst van bijna XCG 50 miljoen. Het overschot was vooral het gevolg van relatief hoge belastingbaten ten opzichte van het voorgaande jaar, evenals geplande uitgaven die werden uitgesteld omdat de uitvoering achter bleef. Volgens de ontwerpbegrotingswijziging 2025 verwachtte Sint Maarten voor heel 2025 (en voor toekomstige jaren) een klein overschot. De definitieve realisatiecijfers zijn echter nog niet bekend. Er is momenteel weinig ruimte voor tegenvallers of nieuw beleid, waardoor risico's op een tekort blijven bestaan.

Ondanks de overschotten op de gewone dienst wist Sint Maarten de liquiditeitspositie ook niet te verbeteren. De liquiditeitspositie van het land verslechterde gedurende het jaar zelfs ten opzichte van de begroting. Het Cft maakt zich zorgen over deze ontwikkelingen, mede vanwege risico's op betalingsproblemen bij verschillende overheidsentiteiten, en vroeg Sint Maarten hierover in gesprek te gaan.

Ter opvolging van de evaluatiecommissie Rft die in 2024 haar aanbevelingen uitbracht, is het Cft in het tweede deel van 2025 begonnen met de pilot 'toepassen van het toetsingskader financieel beheer'. De commissie beval aan om dit toetsingskader te ontwikkelen, specifiek voor artikel 15, lid 2 van de Rft. Het doel hiervan is om aan de voorkant voor Curaçao en Sint Maarten helder te hebben hoe het Cft toetst op de normen die zijn opgenomen in artikel 15 van de Rft. Een en ander behelst dat het Cft meer nadruk gaat leggen op volledigheid en controleerbaarheid van de begroting, alsook de samenhang met uitvoeringsrapportages en jaarrekeningen. Het betreffende concepttoetsingskader, dat in gezamenlijkheid met de landen is opgesteld, is in deze periode verkennend toegepast. Beoogd wordt om het toetsingskader bij de (ontwerp)begrotingen 2027 voor het eerst officieel toe te passen en integraal te verwerken in het advies van het Cft.

* = voorlopige cijfers, ** = begroting. Bron: IMF 2025 Article IV Consultations september 2025, (concept) jaarrekeningen 2021-2022, vierde uitvoeringsrapportages 2023-2024 en ontwerpbegrotingswijziging 2025 van Sint Maarten.

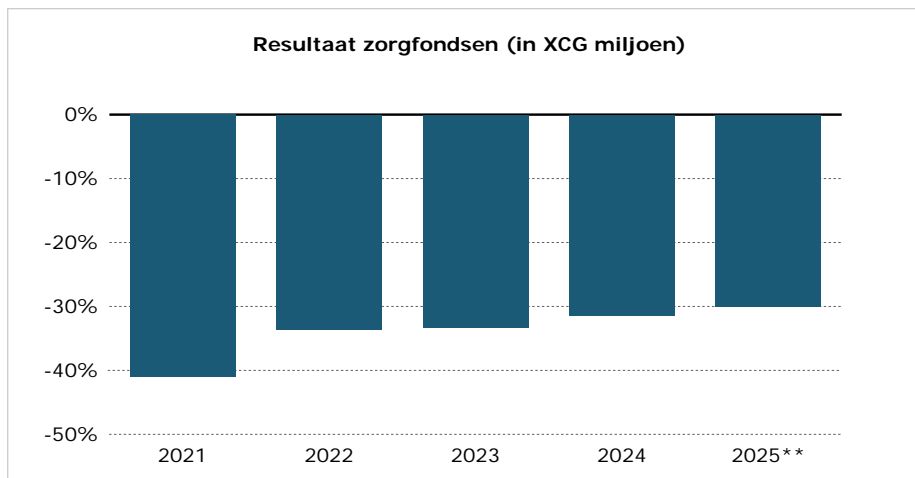
Sint Maarten investeerde XCG 67 miljoen tot en met het derde kwartaal. Dit zijn investeringen die zijn doorgeschoven van 2023 en 2024. Nieuwe investeringen voor 2025 werden uitgesteld mede als gevolg van de late vaststelling van de begroting en de vertraging met de begrotingswijziging. Sint Maarten had aan het eind van het derde kwartaal nog ongeveer XCG 211 miljoen aan geplande investeringen in de boeken staan. Een tijdige uitvoering van de investeringen is essentieel zowel vanwege het maatschappelijk belang als vanwege de rentedruk van de daaraan gerelateerde leningen voor de overheidsfinanciën. Het Cft vroeg hier in de tweede helft van het jaar wederom aandacht voor en verzocht Sint Maarten in het bijzonder om in de begroting van 2026 een duidelijk meerjarig overzicht op te nemen van de uitstaande investeringen en wanneer deze tot uitvoering worden gebracht.

Belastingen

Tot en met het derde kwartaal waren de belastingbaten opvallend hoog, ruim XCG 40 miljoen meer dan in dezelfde periode vorig jaar en bijna XCG 30 miljoen meer dan begroot. Dit werd grotendeels veroorzaakt door een verschuiving van ontvangsten van eind 2024 naar begin 2025 doordat het belastingkantoor dicht was tussen Kerst en Nieuwjaar. Dit wordt door Sint Maarten beschouwd als een incidenteel effect dat naar verwachting in volgende jaren niet weer zal optreden. Het Cft adviseerde bij de derde UR om het incidentele effect van de hoge belastingbaten aan het begin van het jaar nader te onderscheiden en dit inzicht te betrekken bij de ramingen in de ontwerpbegroting 2026. Goede ramingen en overzichten van de belastingen blijven echter een groot aandachtspunt voor Sint Maarten. Het belastingstelsel van Sint Maarten is al lange tijd niet gemoderniseerd en de uitvoering bij de belastingdienst is niet op orde, waardoor veel handmatig gaat en foutgevoelig is. Sint Maarten werkt samen met de Tijdelijke Werkorganisatie aan de hervorming en modernisering van de Belastingdienst en het belastingstelsel.

Zorg en sociale zekerheid

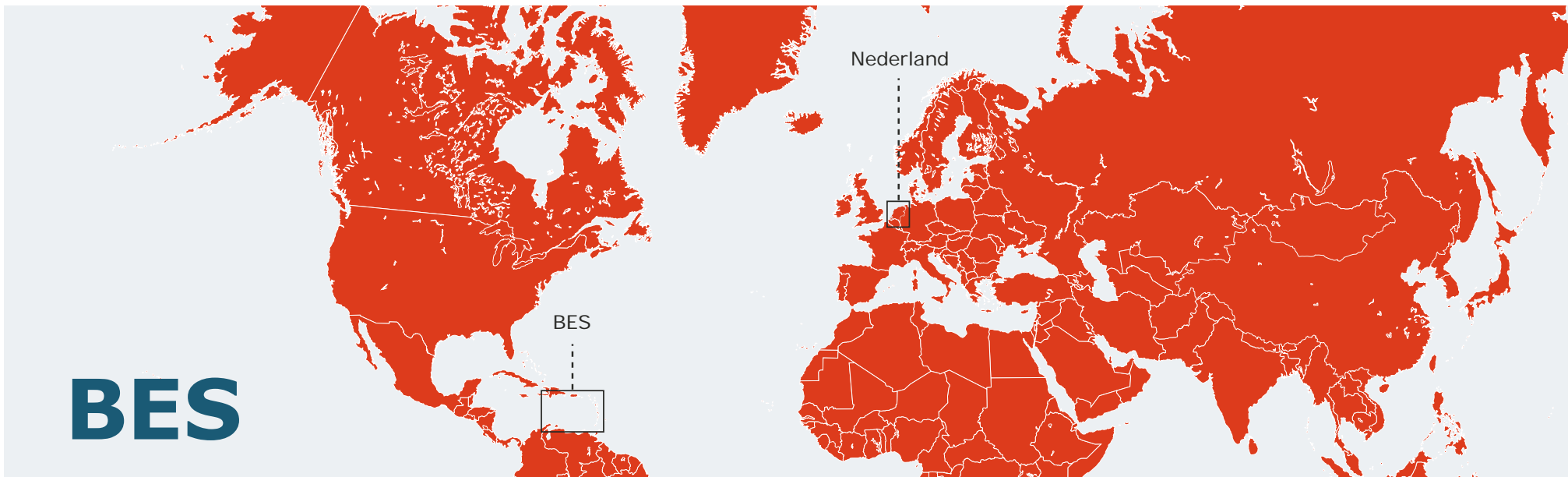
De zorgkosten op Sint Maarten werden in 2023 geschat op ongeveer 6,5% van het bbp en waren daarmee relatief laag ten opzichte van de andere landen binnen het Koninkrijk. Zelfs met deze relatief lage kosten werden er jaarlijks flinke tekorten geboekt bij de zorgfondsen. De financiering van de zorg staat daarmee onder grote druk. Tot nu toe werden de tekorten opgevangen via de reserves bij andere fondsen, met name die voor het ouderdomspensioen (AOV). Dit is echter geen houdbare situatie en het probleem wordt versterkt doordat de bevolking van Sint Maarten de komende jaren verder zal vergrijzen. Het IMF gaf in zijn artikel IV-consultatie van september 2025 aan dat de liquide reserves bij uitvoeringsorganisatie SZV (Sociale- en ziektekostenverzekeringen) in 2029 naar verwachting uitgeput zullen zijn, waardoor er een acuut betalingsprobleem zou kunnen ontstaan voor zorg en sociale zekerheid.

* = voorlopige cijfers, ** = begroting. Bron: jaarrekeningen 2021-2024 en de begroting 2026 van SZV.

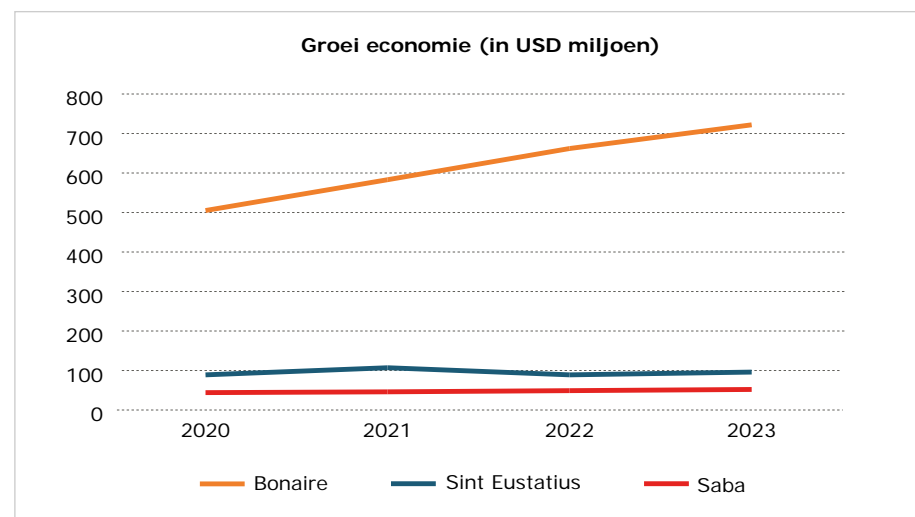
Het Cft heeft in september uitvoerig met Sint Maarten stilgestaan bij dit probleem. Er werd afgesproken om de samenwerking te intensiveren en het probleem aan te pakken. Sindsdien is er goed en actief contact geweest tussen het Cft en de desbetreffende stakeholders: het ministerie van Volksgezondheid, Sociale Ontwikkeling en Arbeid (VSA), SZV en het ziekenhuis (SMMC). Door Sint Maarten werden verschillende maatregelen geïdentificeerd om de tekorten te adresseren. Dit betreffen kostenbesparingen en inkomstenverhogende maatregelen bij SZV, een algemene ziektekostenverzekering en een toeristenbelasting. Afgesproken werd om de komende tijd inzichtelijk te maken of de maatregelen voldoende zijn voor financiële houdbaarheid en in de tussentijd de tot nu toe geïdentificeerde maatregelen zo snel mogelijk te implementeren.

De begrotingen van Bonaire, Sint Eustatius en Saba (BES) zijn tussen 2020 en 2025 flink in omvang toegenomen. Dit kwam met name door het verhogen van de vrije uitkering, de bijzondere uitkering en - in geval van Bonaire - ook door de invoering van de bezoekersbelasting (Visitor Entry Tax).

Het financieel beheer op de BES geeft een gedifferentieerd beeld. In juli 2025 ontvingen alle drie de BES-eilanden een goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening 2024. Dat was de eerste keer sinds 2010. Saba en Sint Eustatius wisten in 2025 de verbetering van het financieel beheer te consolideren of zelfs te versterken. Ten aanzien van Bonaire bestaan daarentegen zorgen over het financieel beheer zowel ten aanzien van het begrotingsbeheer, inclusief begrotingswijzigingen, als de uitvoering van de begroting 2025.

Bron: Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Bonaire

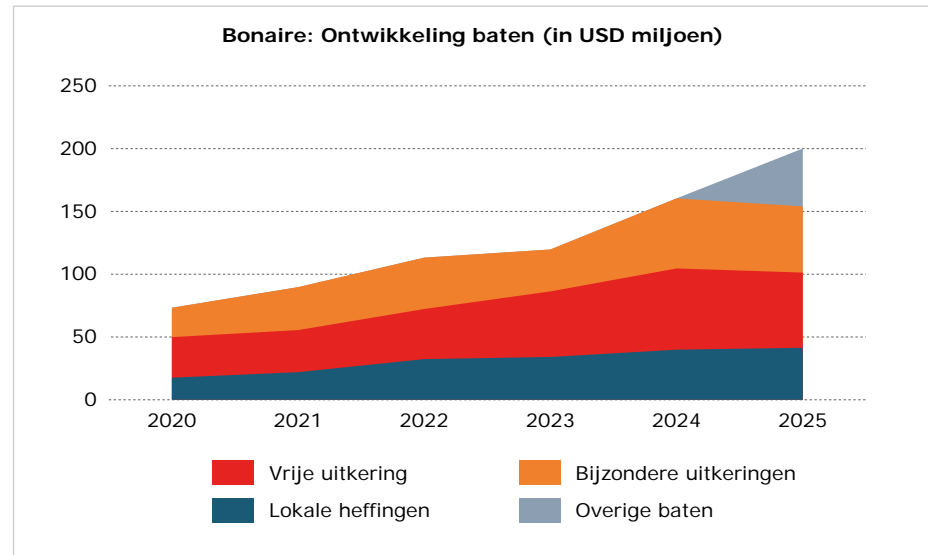

Begrotingsuitvoering en financieel beheer

De begroting van Bonaire verdriedubbelde tussen 2019 en 2025. De begrote baten voor 2025 waren aanzienlijk hoger dan voorgaande jaren door onder meer de groeiende inzet van bestemmingsreserves. Middels twee begrotingswijzigingen is laat in het jaar de begroting 2025 flink verhoogd.¹

De jaarrekening 2024 werd tijdig aangeleverd. Voor het derde jaar op rij was de jaarrekening voorzien van een goedkeurende verklaring van de externe accountant, na afronding van een omvangrijke administratieve inhaalslag en een indenniteitsprocedure. De jaarrekening toonde een positief resultaat van USD 1,3 miljoen.

¹ Deze tweede begrotingswijziging 2025 heeft in januari 2026 gedeeltelijk goedkeuring ontvangen van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Bron: jaarrekening 2024, begroting 2025 en begroting 2026 van Bonaire.

Het financieel beheer toonde in de tweede helft van 2025 weinig verbetering. Zo had Bonaire onvoldoende grip op het begrotingsproces waardoor het (te) weinig tijd had om een ordentelijk proces van een begrotingswijziging te doorlopen en de adviezen van het Cft te verwerken. De eerste begrotingswijziging is pas eind oktober vastgesteld en de tweede op 18 december. Deze late vaststelling van de begrotingswijziging ging gepaard met onrechtmatige uitgaven.² Dit heeft hoofdzakelijk te maken met besteding van bijzondere uitkeringen en investeringsuitgaven.

Het Cft sprak bovendien bij de reactie op zowel de eerste als de tweede begrotingswijziging 2025 haar zorgen uit over het realiteitsgehalte van de begroting 2025. Zo was bij beide begrotingswijzigingen de toename van de begrote lasten omvangrijk ten opzichte van de gerealiseerde lasten op dat

² Uitgaven die niet zijn opgenomen in een goedgekeurde begroting (swijziging) zijn niet rechtmatig. Door goedkeuring van de vastgestelde begrotingswijzigingen door de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is de rechtmatigheid van dergelijke uitgaven achteraf hersteld.

moment. Ook zijn pas in oktober, na advies van het Cft, de budgetten voor de bijzondere uitkeringen verdeeld over de looptijd van de bijzondere uitkeringen. Het OLB heeft daarnaast op verzoek van het Cft besloten tot een inventarisatie van de bijzondere uitkeringen. Dit was in het kader van het adviestraject bij de Vastgestelde Begroting 2026.

De tweede UR was in eerste instantie tijdig aangeleverd, maar niet volledig. In overleg met het Cft is de tweede UR ingetrokken, aangepast en opnieuw aangeboden. De toelichtingen om de tabellen te kunnen duiden ontbraken of waren onvolledig. Bovenstaande onderstreept dat het financieel beheer nog niet op orde is op Bonaire. Hierdoor was het Cft genoodzaakt om de begrotingsstukken van kritische adviezen te voorzien. Het Cft waardeert dat Bonaire de knelpunten erkent en hier gerichte maatregelen op neemt. Zo gaan vanaf 2026 in principe alle uitvoeringsrapportages gepaard van een ontwerpbegrotingswijziging en het hierboven genoemde onderzoek naar de bijzondere uitkeringen.

Sint Eustatius

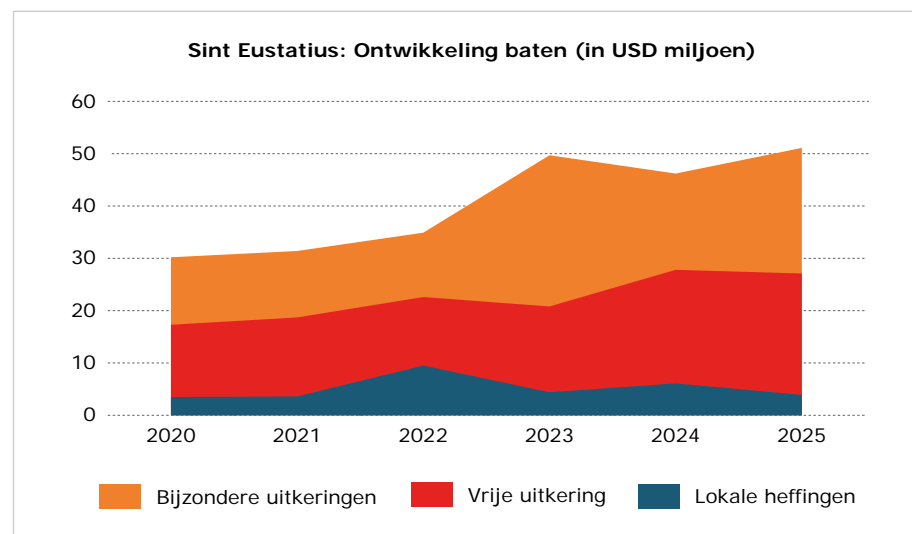

Begrotingsuitvoering en financieel beheer

De begroting van Sint Eustatius is in 2025 toegenomen ten opzichte van 2024. Deze toename is toe te schrijven aan de groei van de vrije uitkering en de bijzondere uitkeringen. De opbrengsten uit lokale heffingen zijn verder afgenomen.

Het financieel beheer van Sint Eustatius is de afgelopen jaren sterk verbeterd. In juli 2025 ontving het openbaar lichaam voor de eerste keer een goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening van het vorige begrotingsjaar.

Het Cft constateerde een verdere verbetering in het financieel beheer van Sint Eustatius in de tweede helft van 2025. De tijdigheid en kwaliteit van de stukken zijn flink verbeterd. Hiermee laat Sint Eustatius zien steeds meer in control te komen. Dit is een positieve ontwikkeling die geborgd moet worden in de processen en in de uitvoering van de interne audits.

Bron: jaarrekening 2024, begroting 2025 en begroting 2026 van Sint Eustatius.

Saba

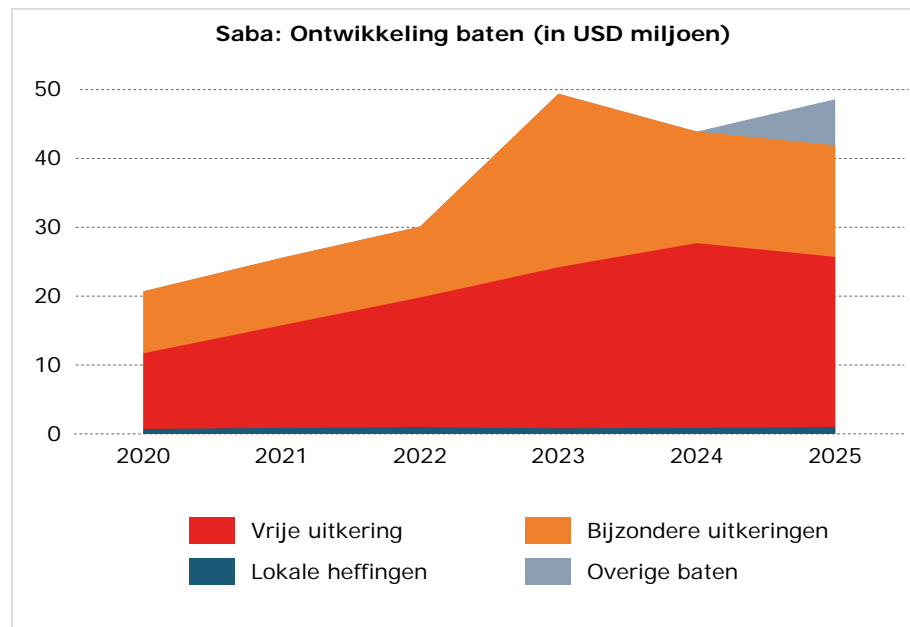

Begrotingsuitvoering en financieel beheer

De afgelopen jaren groeide de totale begroting van Saba, mede door een hogere vrije uitkering en een toename van bijzondere uitkeringen. Deze ontwikkeling heeft zich in 2025 voortgezet. De categorie overige baten is toegevoegd als verzamelcategorie voor onder andere ontvangen rentebaten en overige baten.

Saba ontving over 2024, evenals in voorgaande jaren, een goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening. Saba heeft in 2025 het financieel beheer verder versterkt. In de tweede helft van 2025 heeft Saba de begrotingsstukken tijdig en conform de met het Cft gemaakte afspraken aangeleverd. Daarnaast is een verdere kwaliteitsverbetering gerealiseerd

in de begrotingsstukken. Saba heeft over 2025 alle begrotingsstukken tijdig aangeleverd en deze waren van voldoende kwaliteit. Daarnaast heeft Saba drie begrotingswijzigingen doorgevoerd in 2025. Over al deze begrotingswijzigingen heeft het Cft positief geadviseerd.

Bron: jaarrekening 2024, begroting 2025 en begroting 2026 van Saba.

Bijlagen

03

Bijlage 1

Taken, werkzaamheden en samenstelling van de colleges

Geschiedenis

De Nederlandse Antillen hadden jarenlang substantiële en structurele problemen op het terrein van overheidsfinanciën. De begrotingen waren onvoldoende betrouwbaar en realistisch, jaarrekeningen werden te laat opgesteld, de controles door de externe accountants liepen achter en de schuldposities van de eilanden waren problematisch. Op 10 oktober 2010 zijn de Nederlandse Antillen ontmanteld en zijn nieuwe staatkundige verhoudingen in werking getreden. Curaçao en Sint Maarten werden autonome landen binnen het Koninkrijk der Nederlanden. Bonaire, Sint Eustatius en Saba werden bijzondere gemeenten van Nederland in de vorm van openbare lichamen.

Afgesproken werd dat Nederland een groot deel van de schulden van de Nederlandse Antillen (totaal ca. ANG 3,8 miljard) zou overnemen en dat de eilanden tot structurele verbetering van de overheidsfinanciën zouden komen. Daarbij werd overeengekomen dat er onafhankelijk financieel toezicht op de begrotingen van de (ei)landen zou worden ingericht. Het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) en het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft BES) werden daartoe ingesteld.

Aruba is sinds 1986 een autonoom land binnen het Koninkrijk. Toen de overheidsschuld in 2015 toenam tot ruim AWG 4 miljard, is ook voor Aruba onafhankelijk financieel toezicht ingesteld. Op 2 september 2015 werd het toezicht op de overheidsfinanciën van Aruba wettelijk toebedeeld aan de RMR. Het College Aruba financieel toezicht (CAft) voert dit toezicht uit.

Taken colleges

De Colleges financieel toezicht (Cft) hebben als doel om samen met de besturen van Aruba, Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius en Saba gezonde overheidsfinanciën te realiseren. Gedurende de jaarlijkse cyclus van begroten,

uitvoering en verantwoording houden de colleges toezicht op de naleving van de afgesproken normen en volgen ze de verbetering van het financieel beheer. De wettelijke basis voor de colleges wordt gevormd door de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft), de Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht (LAft) en de Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet FinBES).

Curaçao, Aruba en Sint Maarten

De colleges kunnen op verzoek van de landen adviseren bij de ontwerpbegroting. De vastgestelde begroting moet verplicht voor advies worden voorgelegd aan de colleges. Gedurende het jaar wordt de uitvoering van de begroting gevolgd aan de hand van uitvoeringsrapportages. Na afloop van het begrotingsjaar adviseert het college bij de jaarrekening. Als niet wordt voldaan aan de normen uit de wet, kan dit uiteindelijk leiden tot een advies aan de RMR tot het geven van een aanwijzing aan het desbetreffende bestuur om actie te ondernemen. De colleges kunnen de landen en de RMR gevraagd en ongevraagd adviseren.

Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Het college adviseert bij de ontwerpbegroting, waarbij het aanbevelingen kan doen tot aanpassing van de begroting. Ook over wijzigingen van de begroting moet het Cft door de openbare lichamen in de gelegenheid worden gesteld advies uit te brengen. Verder adviseert het college bij de uitvoeringsrapportages en jaarrekeningen. Het college kan te allen tijde een onderzoek instellen naar het beheer en de inrichting van de financiële organisatie en daarover afspraken maken met de bestuurscolleges. De minister van BZK kan zo nodig een aanwijzing geven.

Bijlage 1

Taken, werkzaamheden en samenstelling van de colleges

Samenstelling colleges

De uitvoering van het financieel toezicht is belegd bij de drie colleges. Ieder college bestaat uit een voorzitter en leden. Zij worden benoemd door de RMR. De colleges worden ondersteund door een gemeenschappelijk secretariaat, met kantoren op Curaçao, Sint Maarten en Aruba. De colleges waren in de periode waarop deze rapportage betrekking heeft als volgt samengesteld:

Cft

- Lidewijde Ongering – Lid op voordracht van het Koninkrijk, tevens voorzitter
- Hans Hoogervorst – Lid op voordracht van Nederland (voorzitter m.i.v. 1 februari 2026)
- Elizabeth de Cuba – Lid op voordracht van Curaçao
- Julisa Frans – Lid op voordracht van Sint Maarten

CAft

- Lidewijde Ongering – Lid op voordracht van het Koninkrijk, tevens voorzitter
- Hans Hoogervorst - Lid op voordracht van Nederland
- Marion Agunbero – Lid op voordracht van Aruba

Cft BES

- Lidewijde Ongering – Lid op voordracht van het Koninkrijk, tevens voorzitter
- Hans Hoogervorst – Lid op voordracht van Nederland
- Glenn Thodé – Lid op voordracht van Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Lidewijde Ongering

Marion Agunbero

Hans Hoogervorst

Elizabeth de Cuba

Julisa Frans

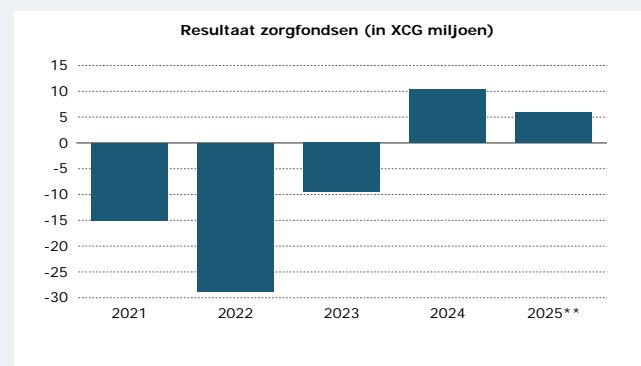
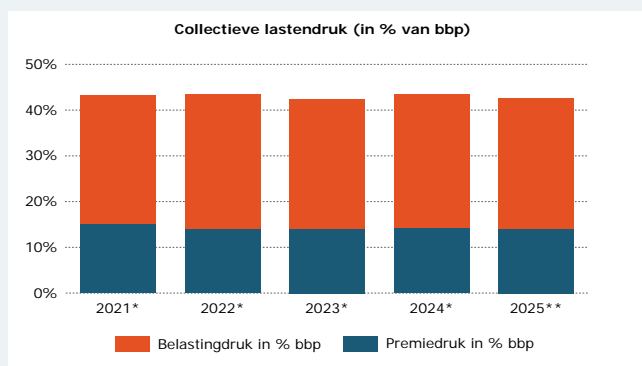
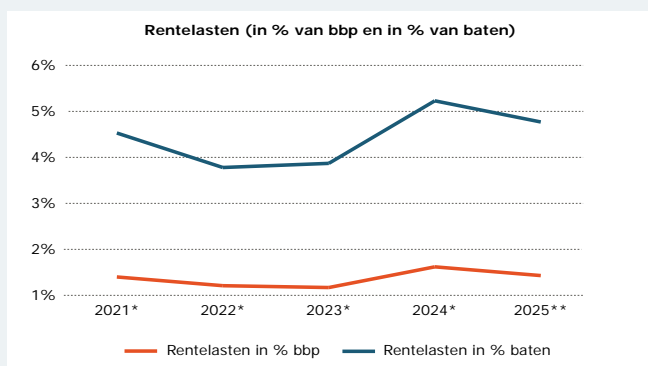
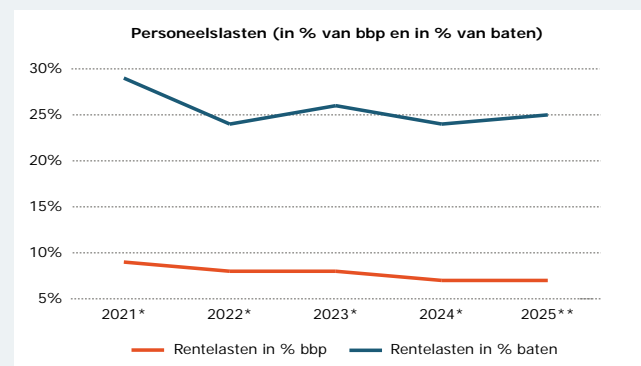
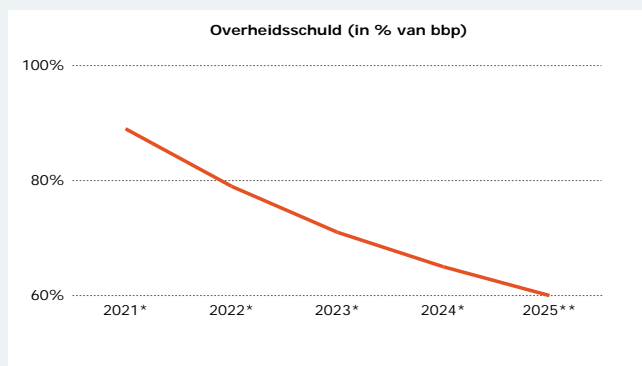
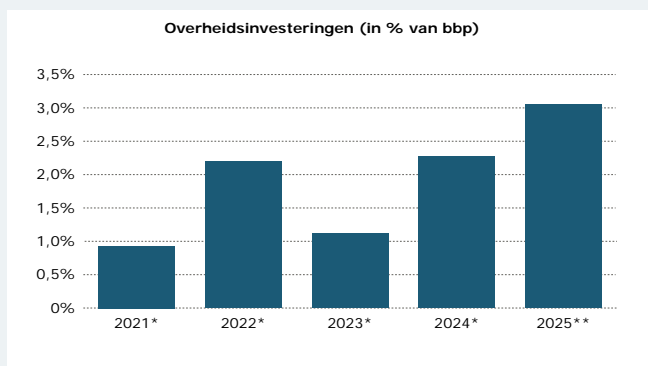
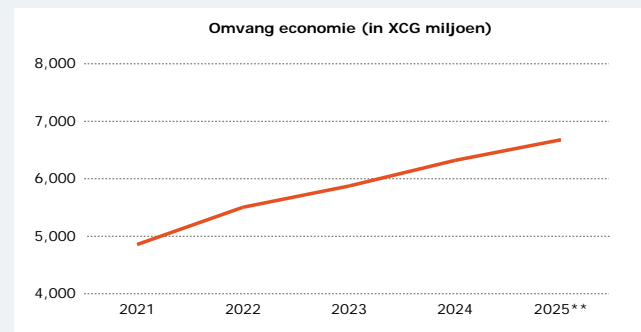
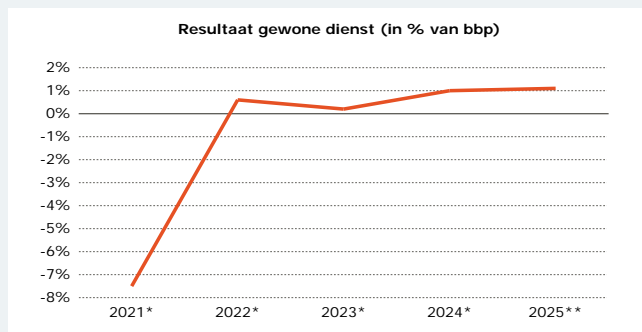

Glenn Thodé

Bijlage 2

Een overzicht: factsheet Curaçao

- Inwoners: 156.115 (2025)
- 65-plussers: 25,3% (2025)
- Werkloosheidspercentage: 7,6% (2025*)
- Inflatie (12 maands gemiddelde): 2,4% (2025*)

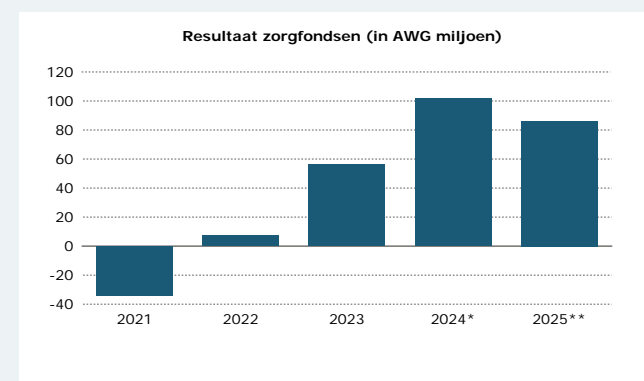
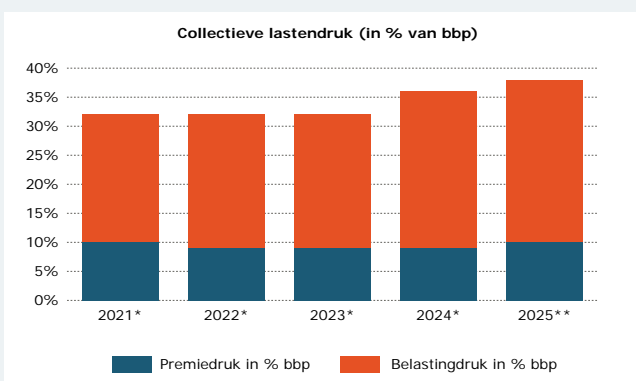
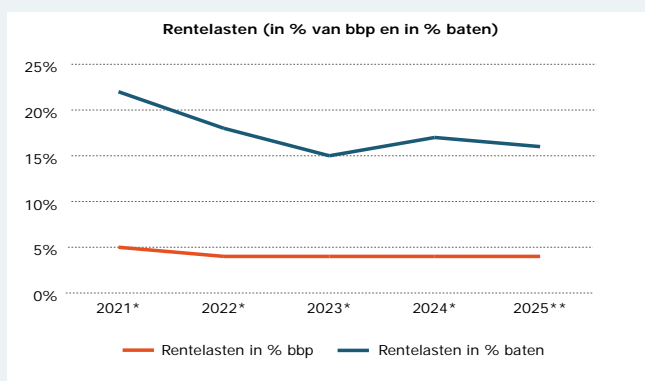
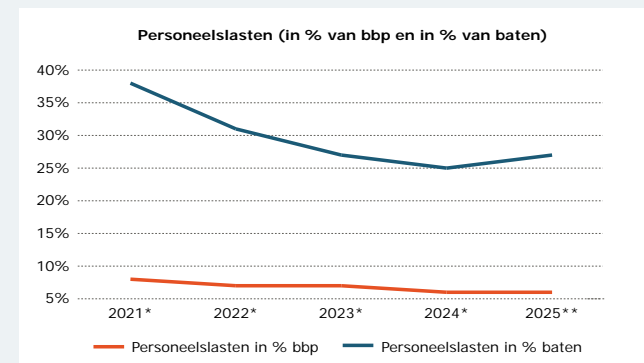
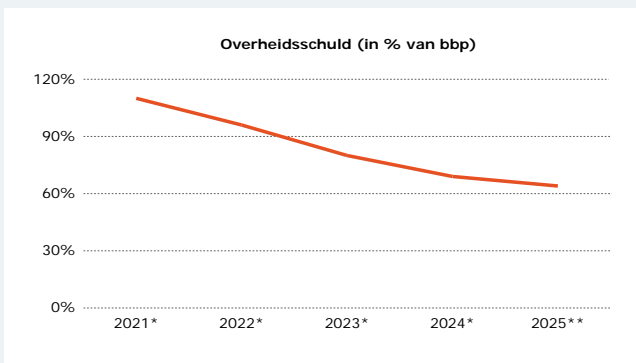
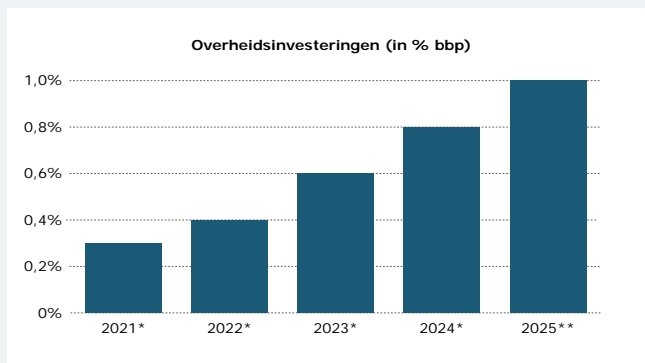
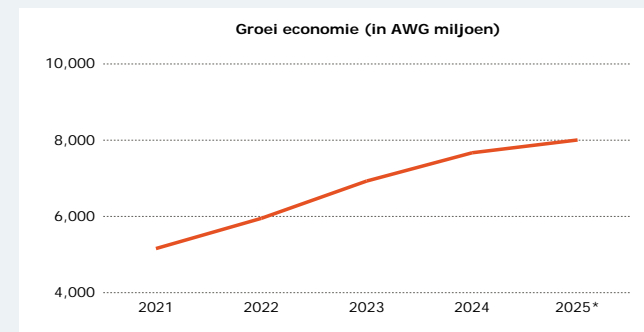
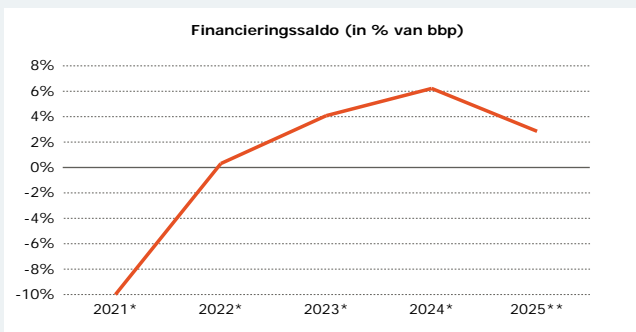
* = voorlopige cijfers, ** = begroting.

Bron: Conceptjaarrekeningen 2021-2024, vastgestelde begroting 2025, ontwerpbegrotingswijziging 2025 van Curaçao; jaarrekeningen 2021-2024 en begroting 2025 van de SVB; CBS 2025; CBCS Economic Bulletin december 2022 en juni 2025.

Bijlage 2

Een overzicht: factsheet Aruba

- Inwoners: 108.880 (2025)
- 65-plussers: 19% (2025)
- Werkloosheidspercentage: 4,3% (2025)
- Inflatie (12 maands gemiddelde): 1,0% (2025)

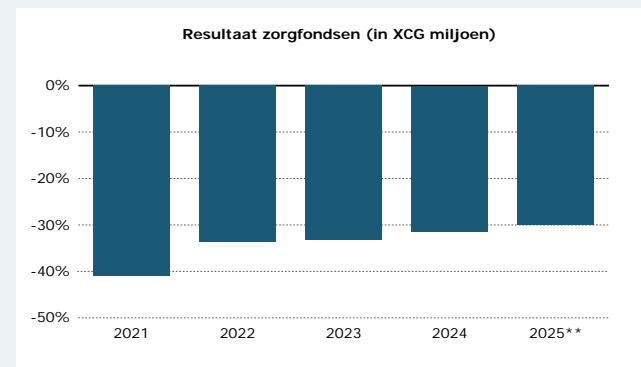
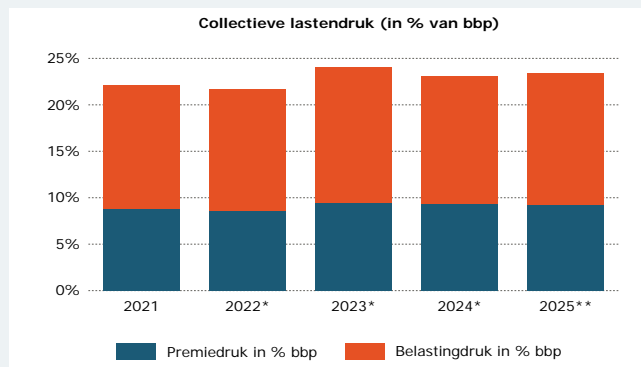
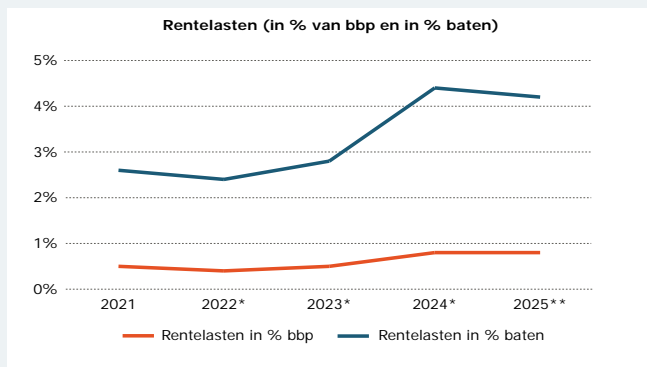
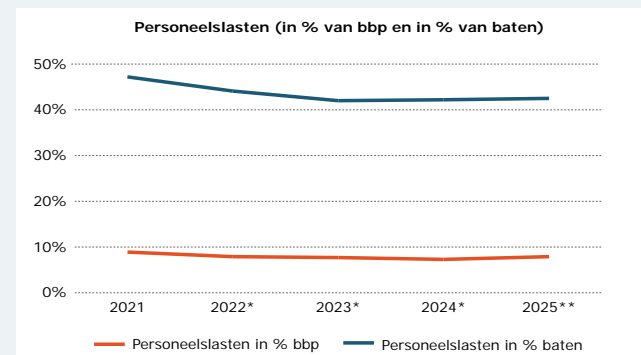
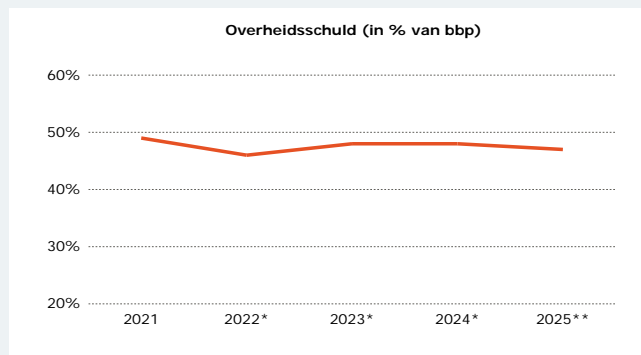
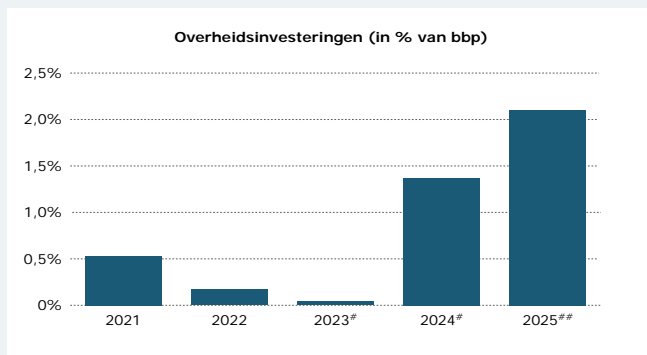
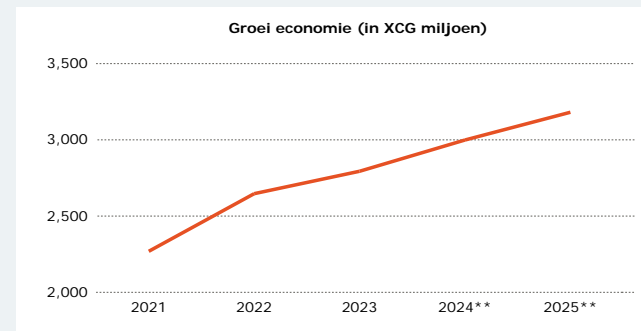
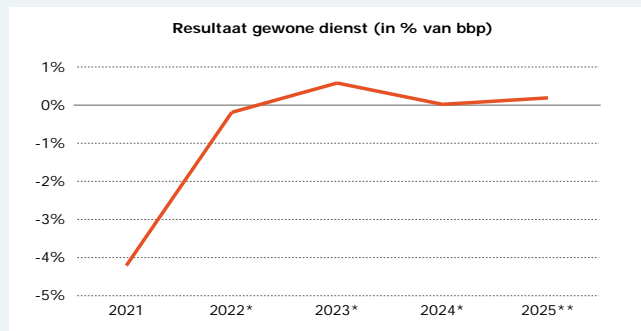
* = voorlopige cijfers, ** = begroting.

Bron: IMF Article IV Consultation december 2025, vierde uitvoeringsrapportages 2020-2024, tweede ontwerp-begrotingswijziging 2025 van Aruba, jaarrekeningen 2021-2023 en de begroting 2026 van de AZV en de SVb.

Bijlage 2

Een overzicht: factsheet Sint Maarten

- Inwoners: 42.938 (2023)
- 65-plussers: 7,9% (2018)
- Werkloosheidspercentage: 8,0% (2025)
- Inflatie (12 maanden gemiddelde): 3,3% (2025)

* = voorlopige cijfers, ** = begroting, # = Voorlopige cijfers t/m Q4, ## = Voorlopige cijfers t/m Q3.

Bron: Derde uitvoeringsrapportage 2025, vierde uitvoeringsrapportage 2024 en 2023, jaarrekeningen 2021, (concept)jaarrekening 2022, ontwerp-begrotingswijziging 2025 van Sint Maarten; jaarrekeningen 2021-2024 en begroting 2026 van de SZV; Kingdom of the Netherlands-Curaçao and Sint Maarten: 2025 Article IV Consultation Discussions-Press Release and Staff Report, IMF Staff Country Reports 2025;

Bijlage 2

Een overzicht: factsheet **BES**

Bonaire

- Inwoners: 26.552 (2025)
- Werkloosheidspercentage: 3% (2025)
- Inflatie (12 maands gemiddelde): 2,1% (2025)

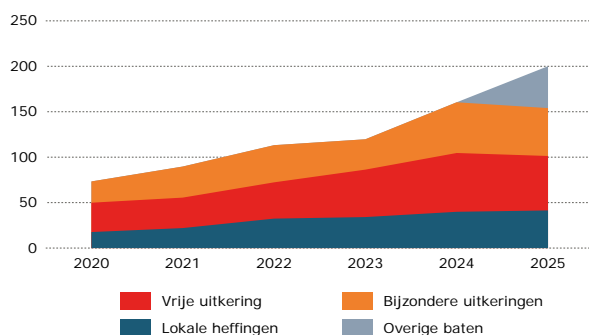
Sint Eustatius

- Inwoners: 3.270 (2025)
- Werkloosheidspercentage: 3,9% (2025)
- Inflatie (12 maands gemiddelde): 4,4% (2025)

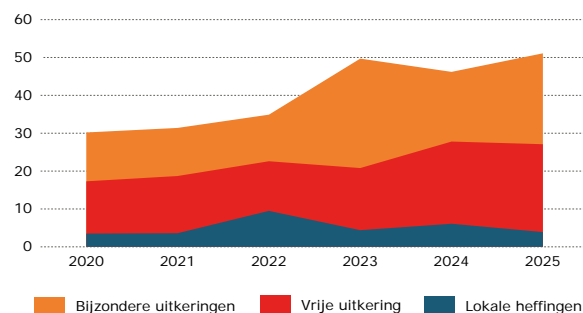
Saba

- Inwoners: 2.158 (2025)
- Werkloosheidspercentage: 2,5% (2025)
- Inflatie (12 maands gemiddelde): 1,4% (2025)

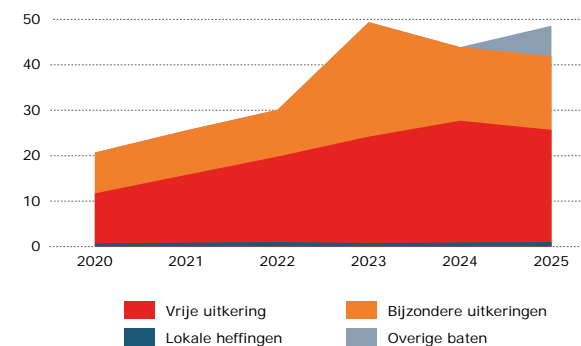
Bonaire: Ontwikkeling baten (in USD miljoen)

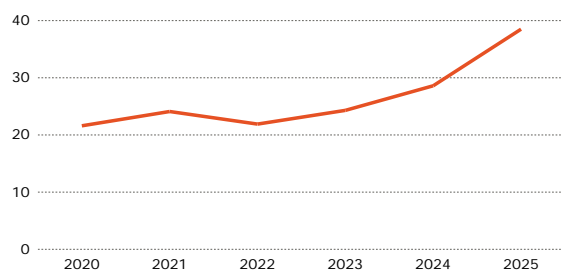
Sint Eustatius: Ontwikkeling baten (in USD miljoen)

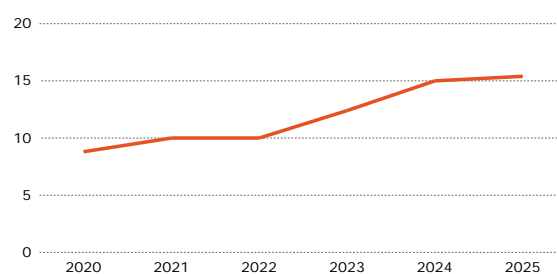
Saba: Ontwikkeling baten (in USD miljoen)

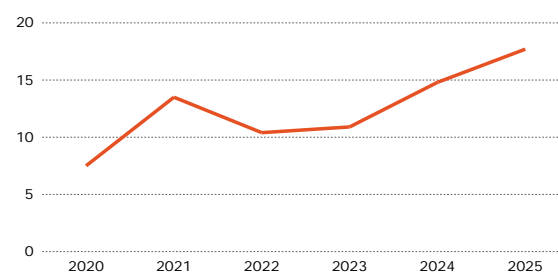
Bonaire: Ontwikkeling personeelslasten (in USD miljoen)

Sint Eustatius: Ontwikkeling personeelslasten (in USD miljoen)

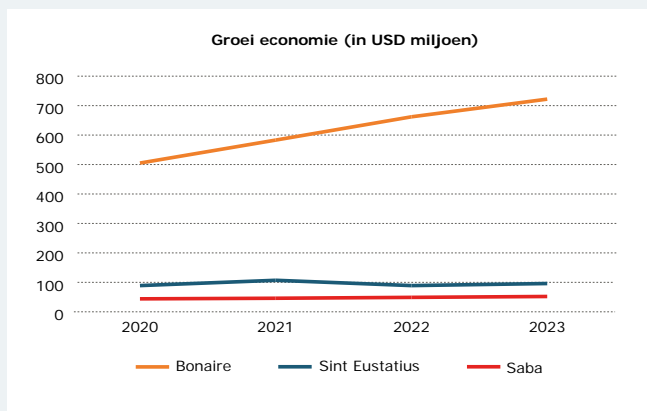
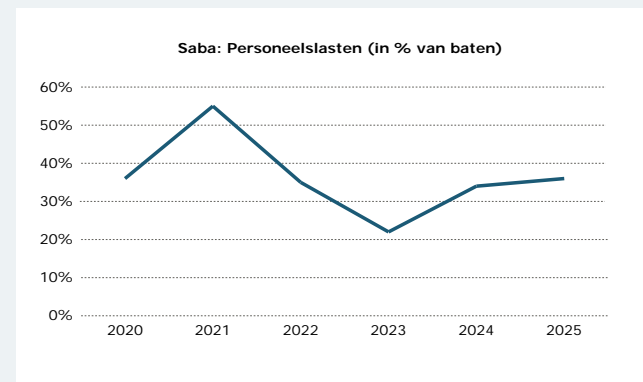
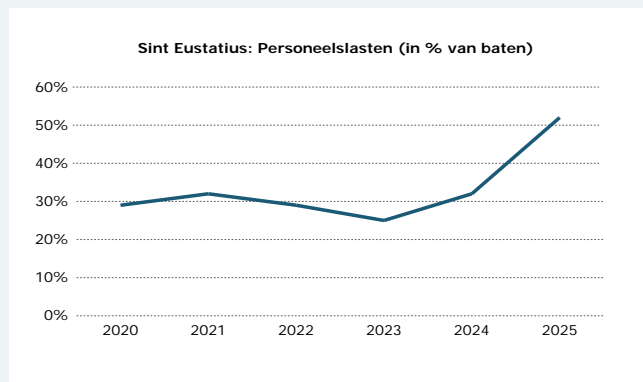
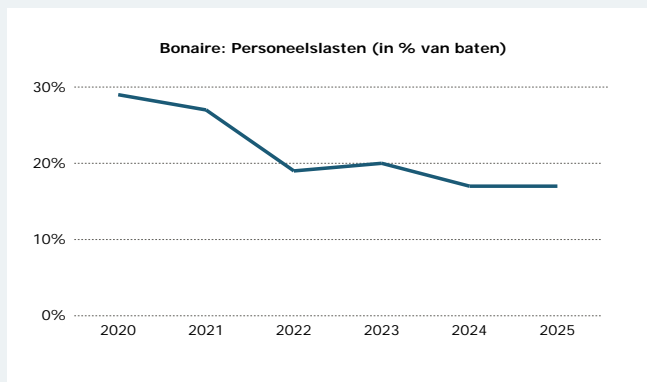

Saba: Ontwikkeling personeelslasten (in USD miljoen)

Bijlage 2

Een overzicht: factsheet **BES**

Bron: De grafieken 'Ontwikkeling baten', 'ontwikkeling personeelslasten' en 'personeelslasten (in % van baten)' zijn afkomstig uit de begrotingstukken van de openbaar lichamen inclusief de jaarrekening 2024, de uitvoeringsrapportages, begroting 2025 en begrotingswijzigingen over 2025. De grafiek 'Groei economie' is gebaseerd op cijfers van het CBS. De cijfers voor de economische groei voor 2024 en 2025 zijn nog niet bekend.

Samenhang van de grafieken:

Door de forse stijging van de totale baten, laten de personeelskosten als percentage van de baten een daling zien op Bonaire en Saba, ondanks dat ook daar de personeelskosten in nominale zin flink zijn gestegen.

Bijlage 3

Afkortingen- en begrippenlijst

Afkortingen

ANG	Antilliaanse Gulden
AOV	Algemene Ouderdomsverzekering
ARA	Algemene Rekenkamer Aruba
AWG	Arubaanse florin
AZV	Algemene Ziektekosten Verzekering
BES	Bonaire, Sint Eustatius en Saba
Bbp	Bruto binnenlands product
BZK	Minister/Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BW	Begrotingswijziging
CAft	College Aruba financieel toezicht
Cft	College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten
Cft BES	College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba
CMC	Curaçao Medical Center
IMF	Internationaal Monetair Fonds
LAft	Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht
OBW	Ontwerpbegrotingswijziging
Rft	Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten
RMR	Rijksministerraad
SOAB	Stichting Overheidsaccountantsbureau
SVb	Sociale Verzekeringsbank
SZV	Uitvoeringsorgaan Sociale en Ziektekosten Verzekeringen
UR	Uitvoeringsrapportage
USD	Amerikaanse dollar
VBW	Vastgestelde begrotingswijziging
Wet FinBES	Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba
XCG	Caribische Gulden

Begrippen

Gewone dienst	Op Curaçao en Sint Maarten bestaat de begroting uit een "gewone dienst" en een "kapitaaldienst." Op de gewone dienst worden de lopende, ofwel operationele inkomsten en uitgaven, weergegeven.
Kapitaaldienst	Op Curaçao en Sint Maarten bestaat de begroting uit een "gewone dienst" en een "kapitaaldienst." Op de kapitaaldienst worden de kapitaaluitgaven (zoals investeringen in overheidsgebouwen of het wegennet) en -inkomsten (zoals de inkomsten uit overheidsobligaties) opgenomen.
Batenlasten stelsel	Een boekhoudkundig stelsel waarin kosten (lasten) en opbrengsten (baten) worden toegerekend aan de periode waarin de prestaties en/of producten daadwerkelijk worden geleverd — niet het moment waarop het geld wordt betaald of ontvangen.
Kas- verplichtingenstelsel	Een boekhoudkundig stelsel dat zowel de kasuitgaven en kasontvangst als de aangegane financiële verplichtingen registreert en verantwoordt. Het moment van de feitelijke betaling of ontvangst van geld is maatgevend, aangevuld met een registratie van de verplich-, -tingen die in de toekomst tot kasbetalingen leiden.

Bijlage 4

Overzicht adviezen en reacties tweede halfjaar van 2025

Juli

SXM	Reactie op de eerste uitvoeringsrapportage 2025
AUA	Advies aanwenden overschotten t.b.v. schuldaflossing
BON	Advies bij de jaarrekening 2024
CUR	Reactie leenverzoek 2025'
SXM	advies bij de vastgestelde begroting 2025
SXM	Verzoek overleg Cft met Council of Ministers
SXM	Verzoek overleg Cft met Commissie Financiën
CUR	Verzoek overleg Cft met Raad van Ministers
CUR	Verzoek overleg Cft met Commissie Financien
AUA	Verzoek overleg CAft met Ministerraad
AUA	Verzoek overleg CAft met Commissie Financien

Augustus

EUX	Advies bij de jaarrekening 2024
SAB	Advies bij de vastgestelde jaarrekening 2024
BZK	Doorgeleiding vastgestelde jaarrekening 2024 Sint Eustatius
BZK	Doorgeleiding vastgestelde jaarrekening 2024 Saba
EUX	Reactie op de tweede uitvoeringsrapportage en advies bij de tweede OBW 2025
SAB	Reactie op de tweede uitvoeringsrapportage en advies bij de tweede OBW 2025
SXM	Uw reactie op het advies bij de vastgestelde begroting 2025
BON	Verzoek vervreemding 4F-1467
CUR	Advies bij de ontwerpbegroting 2026
SXM	Rappel tweede uitvoeringsrapportage 2025
AUA	Reactie op de tweede uitvoeringsrapportage 2025
CUR	Advies bij de ontwerpbegrotingswijziging 2025

CUR	Verkennde toepassing toetsingskader financieel beheer
SXM	Verkennde toepassing toetsingskader financieel beheer
CUR	Reactie op de tweede uitvoeringsrapportage 2025 Curaçao
SAB	Advies bij de ontwerpbegroting 2026

September

EUX	Advies bij de ontwerpbegroting 2026
BON	Reactie op de tweede uitvoeringsrapportage 2025 en eerste ontwerpbegrotingswijziging van Bonaire
AUA	Advies bij de tweede ontwerpbegrotingswijziging 2025
BON	Advies bij de ontwerpbegroting 2026
BON	Vervreemding 4-G-1067
BZK	Advies rijkswet houdbare overheidsfinancien Aruba

Oktober

AUA	Advies bij de eerste vastgestelde begrotingswijziging 2025
CUR	Toepassing toetsingskader financieel beheer
SXM	Toepassing toetsingskader financieel beheer
SXM	Overleg met het Cft d.d. 19 september 2025
BZK	Doorgeleiding vastgestelde tweede begrotingswijziging 2025 Saba
CUR	Overleg met het Cft d.d. 24 september 2025
AUA	Overleg met het Cft d.d. 26 september 2025
BON	Advies bij de amendering van de eerste ontwerpbegrotingswijziging 2025
SXM	Reactie op de tweede uitvoeringsrapportage 2025
BZK	Reactie consultatie Wijziging Regeling functionele indeling BES
BZK	Uitvoeringstoets Herzieningswet WolBES/FinBES
SXM	Rapportages collectieve sector en verzoek jaarrekeningen overheids(gelieerde) entiteiten

Bijlage 4

Overzicht adviezen en reacties tweede halfjaar van 2025

Oktober

CUR	Rapportages collectieve sector en verzoek jaarrekeningen overheids(gelieerde) entiteiten
AUA	Rapportages collectieve sector en verzoek jaarrekeningen overheids(gelieerde) entiteiten
EUX	Overleg College met bestuurscollege
EUX	Overleg College met eilandsraad
SAB	Overleg College met bestuurscollege
SAB	Overleg College met eilandsraad
BZK	Doorgeleiding vastgestelde tweede begrotingswijziging 2025 van Sint Eustatius
BZK	Doorgeleiding vastgestelde begroting 2026 van Saba

November

BON	Advies bij de amendering van de ontwerpbegroting 2026
SXM	Advies ontwerpbegrotingswijziging 2025
BZK	Doorgeleiding vastgestelde begroting 2026 van Sint Eustatius
BZK	Doorgeleiding vastgestelde eerste begrotingswijziging 2025 Bonaire
EUX	Reactie op de derde uitvoeringsrapportage 2025
SAB	Reactie derde uitvoeringsrapportage en advies bij derde ontwerpbegrotingswijziging 2025
CUR	Opvolging verbeterprogramma Belastingdienst
AUA	Advies Rijkswet houdbare overheidsfinanciën Aruba en Landsverordening
VRO	Renteloze lening Saba 2025

CUR	Opvolging concepttoetsingskader financieel beheer
BZK	Doorgeleiding vastgestelde begroting 2026 Bonaire
SXM	Reactie op de derde uitvoeringsrapportage 2025
CUR	Reactie op de derde uitvoeringsrapportage 2025
AUA	Reactie op de derde uitvoeringsrapportage 2025

December

AUA	Advies landsverordening algemeen investerings- en ontwikkelingsfonds
CUR	Aangepaste reactie op de derde uitvoeringsrapportage 2025
CUR	Reactie op uw brief van 1 december 2025
CUR	Reactie op uw brief van 3 december 2025
BZK	Doorgeleiding vastgestelde derde begrotingswijziging 2025 van Saba
EUX	Advies derde ontwerpbegrotingswijziging 2025
EUX	Overleg met het Cft d.d. 17 november 2025
SAB	Overleg met het Cft d.d. 18 november 2025
BON	Overleg met het Cft d.d. 21 november 2025
SXM	Ontvangst jaarrekeningen en samenwerking bij bezoeken aan overheids(gelieerde) entiteiten
CUR	Reactie op uw adviesaanvraag van 1 december 2025
SXM	Rappel begroting 2026 en status begrotingswijziging 2025
BON	Reactie derde uitvoeringsrapportage en advies bij tweede ontwerpbegrotingswijziging 2025
BZK	Herzien advies vastgestelde begroting 2026 Bonaire

Adres kantoor Curaçao

De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999) 4619081

Adres kantoor Sint Maarten

Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Adres kantoor Aruba

L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800

E-mail: info@cft.cw
Internet: www.cft.cw

Semiannual Report of the Boards of financial supervision

July – December 2025

Board of financial supervision of Curacao and Sint Maarten
Board of financial supervision of Aruba
Board of financial supervision of Bonaire, Sint Eustatius and Saba

www.cft.cw

Table of contents

Preface	3
01 Boards of financial supervision	4
02 Advices issued in the second half of the year 2025	6
Curacao	7
Aruba	10
Sint Maarten	13
BES (Bonaire, Sint Eustatius and Saba)	16
03 Annexes	21
Annex 1: Tasks, activities and composition of the Boards	22
Annex 2: An overview: fact sheet Curacao	24
An overview: fact sheet Aruba	25
An overview: fact sheet Sint Maarten	26
An overview: fact sheet BES	27
An overview: fact sheet BES	28
Annex 3: List of abbreviations and definitions	29
Annex 4: Overview of advices and reactions issued in the second half of 2025	30

Preface

Dear reader,

We hereby present you with the semiannual report on the second half of 2025 of the Board of financial supervision of Curacao and Sint Maarten (Cft), the Board of financial supervision of Aruba (CAft) and the Board of financial supervision of Bonaire, Sint Eustatius and Saba (Cft BES).

This report contains an overview of the activities performed and the key points from our advices. Fact sheets have been added at the end of this report. These contain the main economic indicators of the six countries and islands we as the Boards work for. With these fact sheets, you can follow the economic developments and make comparisons between the countries and islands. Furthermore, they facilitate the identification of the impact of our activities or areas to which we wish to dedicate further attention.

Again, the Boards look back on an interesting second half of 2025. Considering the high level of healthcare expenses, as well as the importance of the healthcare sectors of the countries, the Boards dedicated their trips to the countries to healthcare. This gave rise to relevant insights, partly because of the mutual comparison between the countries. The Boards gave specific recommendations to each of the countries. In order to adequately identify the long-term impact of the developments within the countries' healthcare systems, the Boards decided to continue their follow-up of this topic.

For the Public Entities Bonaire, Sint Eustatius and Saba, the fall visit of the Board was focused on executive power. In this context, the Board observed that executive power is far broader than just executive capacity. As an example, the Board also paid attention (among others) to the administrative and decision-making capacity, as well as the institutional functioning of the Public Entities. For each Public Entity, the Board issued specific recommendations for the enhancement of executive power.

Towards the end of 2025, the annual Interexpo convention took place in the Hague, during which, outgoing Chair of the Boards Ms. Lidewijde Ongerling and Minister of Finance of Aruba Mr. Wever presented the results of the renewed cooperation between Aruba and the CAft. The presentation showed that both Aruba and the CAft acknowledge that the renewed cooperation has clear advantages, without it affecting the independent role of the supervisor on the one hand, and the autonomy of the Country on the other.

In short, these were six months full of useful work and commitment on the part of the Boards to help the islands and countries in their development towards sustainable public finance. But they were also six months still chaired by my predecessor Lidewijde Ongerling. I would also like to take this opportunity to sincerely thank her for all that her efforts have meant to our Kingdom in recent years.

Hans Hoogervorst

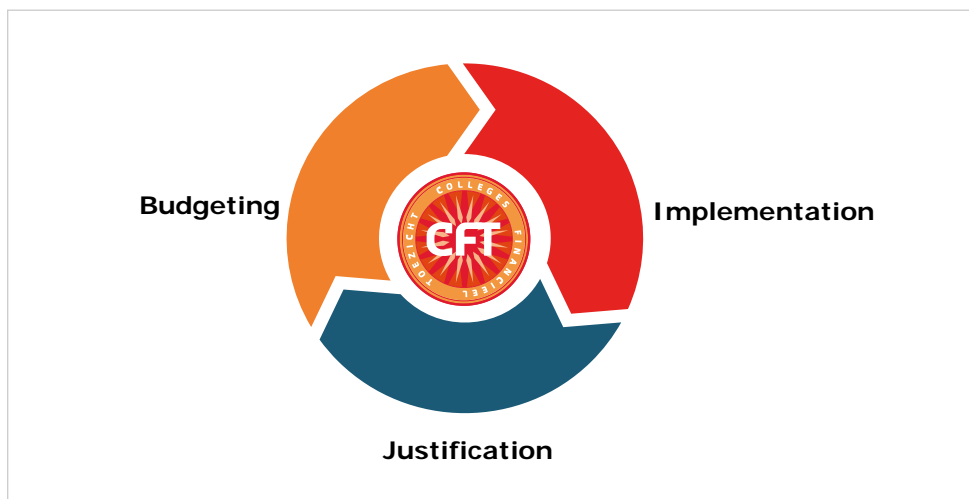

Boards of financial supervision

The purpose of the Boards of financial supervision (Cft) is to realize healthy public finance in collaboration with the governments of Aruba, Curacao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius and Saba. The substance of the concept of healthy public finance is based on several acts pursuant to which the Boards operate. These are the Kingdom Act on Financial Supervision (Rijkswet financieel toezicht – Rft) for Curacao and Sint Maarten, the National Ordinance on temporary financial supervision Aruba (Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht – LAft) for Aruba and the Act on Finances of the Public Entities Bonaire, Sint Eustatius and Saba (Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba – FinBES Act).

During the annual cycle of budgeting, implementation and justification, the Boards supervise the compliance with the agreed standards, and they monitor the improvement of financial management. The purpose of the supervision is to achieve a balance in the budget and the justification. This means that each country and island builds on a financial buffer and a manageable indebtedness, in order to become financially autonomous in the long term. In that context, adequate financial management is crucial. This includes the legality, verifiability, topicality and reliability of public financial flows.

The Boards aim to make a positive contribution to good public governance, prosperity and the wellbeing of the islands' and countries' population. After all, adequate public finance and financial resilience to (internal and external) shocks contribute to continuity and provide room in times of economic decline. Furthermore, healthy public finance contributes to the scope of public investment. The economies of the countries and islands largely depend on tourism and are susceptible to economic shocks. By means of investments, the countries and islands can expand their economic activities and in doing so, increase their resilience. In conclusion, supervision not only contributes to a healthy budget, but also to sustainable prosperity for all residents of the countries and islands.

Curacao, Aruba and Sint Maarten

The Rft and the LAft establish that the Boards supervise the agreed budgetary standards, and issue advices and report to the Ministers of Finance, the Parliaments and the administrations of the countries, the Minister of the Interior and Kingdom Relations (BZK) and the Kingdom Council of Ministers (RMR). The RMR is the statutory supervisor. The tasks of the Cft and the CAft are focused on the entire budgetary process; from drawing up the budget to the adoption of the annual accounts. In this context, the Boards monitor the implementation of the budget by means of implementation reports and the improvements of financial management. For Curacao and Sint Maarten, the budget must at least be balanced. Since 2023, Aruba is required to realize a surplus on the budget.

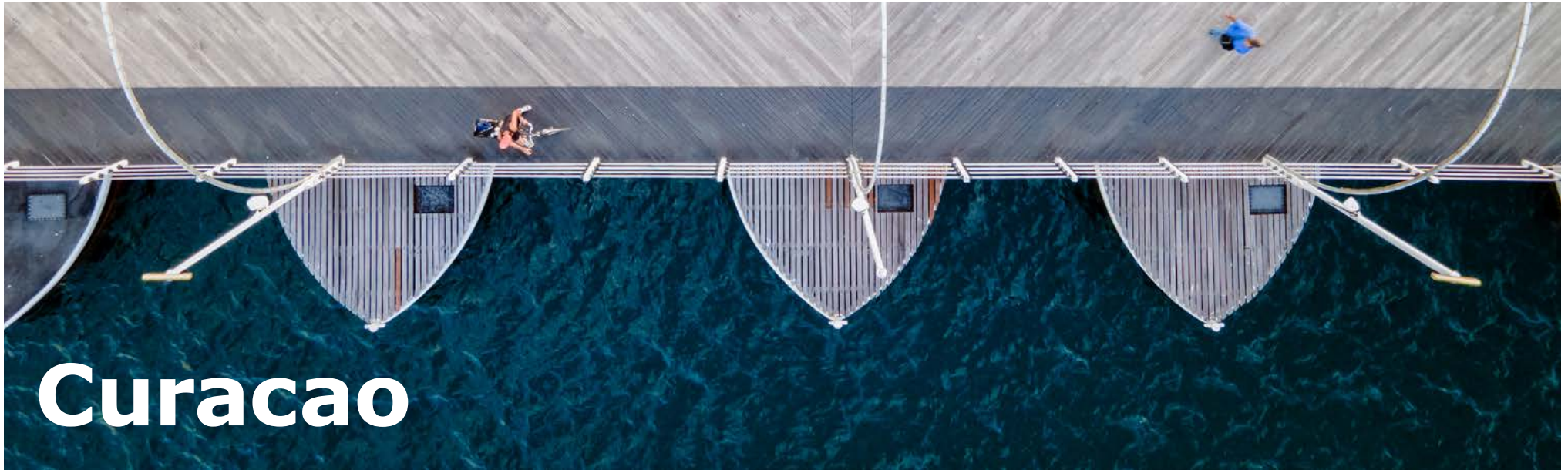
Bonaire, Sint Eustatius and Saba

The Cft BES is charged with advising the governments of Bonaire, Sint Eustatius and Saba and the Minister of BZK. Pursuant to the FinBES Act, the Cft has a supervisory role regarding the finances of the Public Entities, which includes the development of the budget. The Cft also monitors the quality of financial management.

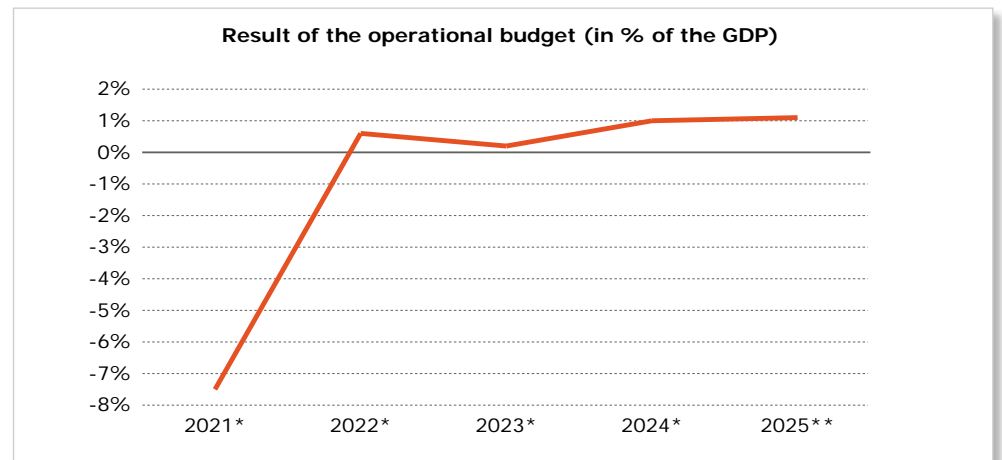
Advices issued in the second half of the year 2025

In the sections below, for each country and island, the key points are reflected of the advices, letters and reactions issued by the Boards in the second half of the year 2025. Annex 4 contains an overview of all advices and reactions issued in the second half of 2025.

Implementation of budget and financial management

Up to and including the third quarter of 2025, Curacao realized a preliminary positive result on the operational budget of XCG 238 million. For the entirety of 2025, Curacao anticipated it would realize an XCG 75 million surplus on the operational budget, approximately 1 percent of the GDP. In August of 2025, the Cft issued an advice pertaining to the draft budget amendment (OBW) 2025 of Curacao. By means of this OBW, Curacao gave further substance to the recommendations issued earlier by the Cft with regard to the 2025 budget. The OBW was adopted in the second half of 2025, which meant that Curacao was able to take out a loan for the benefit of capital investments. This was a positive development, since for some time, the Cft had been drawing attention to the importance of economically viable government investments. Furthermore, the timely adoption of the OBW was also indicative of an improvement in the budgetary process since decision-making takes place more proactively.

*= preliminary figures, **= as budgeted. Source: CBCS Economic Bulletin December 2022 and June 2025, draft annual accounts 2021-2023, first implementation report 2025 and adopted budget 2025.

The Cft also issued advices pertaining to the draft budget (OB) for 2026 and the multi-annual budget 2027-2029. For the budgetary year 2025, Curacao estimated a surplus of XCG 5 million. The Cft considered there is a significant risk that this surplus turns into a deficit, and therefore advised Curacao to draw up a plan to mitigate possible setbacks. Furthermore, the Cft gave six additional recommendations intended to contribute to a more cautious budgetary policy.

Curacao's financial management was still not in order in 2025, which is expressed among others in the Country's budget, which contains several components that are incomplete, not sufficiently organized and are only verifiable to a limited extent. Furthermore, there is no accurately established integral accountability. This means that in general, it cannot be determined with sufficient certainty that the statutory requirement of budgetary balance is complied with.

Following the recommendations issued by the evaluation committee Rft in 2024, in the second half of 2025 the Cft started the pilot 'Application of the assessment framework financial management'. The committee recommended to develop this assessment framework specifically for Article 15 paragraph 2 of the Rft. Its purpose is to make clear on the front end to Curacao and Sint Maarten how the Cft assesses the standards set forth in Article 15 of the Rft. This entails that the Cft will place a stronger emphasis on the completeness and verifiability of the budget, as well as the coherence with implementation reports and annual accounts. Over this past period, the draft assessment framework, drawn up jointly with the countries, has been applied on an exploratory basis. The intention is to officially apply the assessment framework to the (draft) budgets for 2027 for the first time, and to integrally incorporate it into the Cft's advice.

In the second half of 2025, Curacao decided to recalibrate the 'Roadmap towards an unqualified audit opinion for the annual accounts of Curacao', the central program to achieve issuance of an unqualified audit opinion for the annual accounts. According to Curacao, the Roadmap had led to some results, however, a lack of administrative priority, slow decision-making and a lack of capacity in the financial column, led to considerable delays. Considering the size of the Roadmap and the limited implementation capacity, the Cft repeatedly recommended Curacao to prioritize the most essential trajectories. Curacao stated it will present a new plan of approach for the improvement of financial management in early 2026.

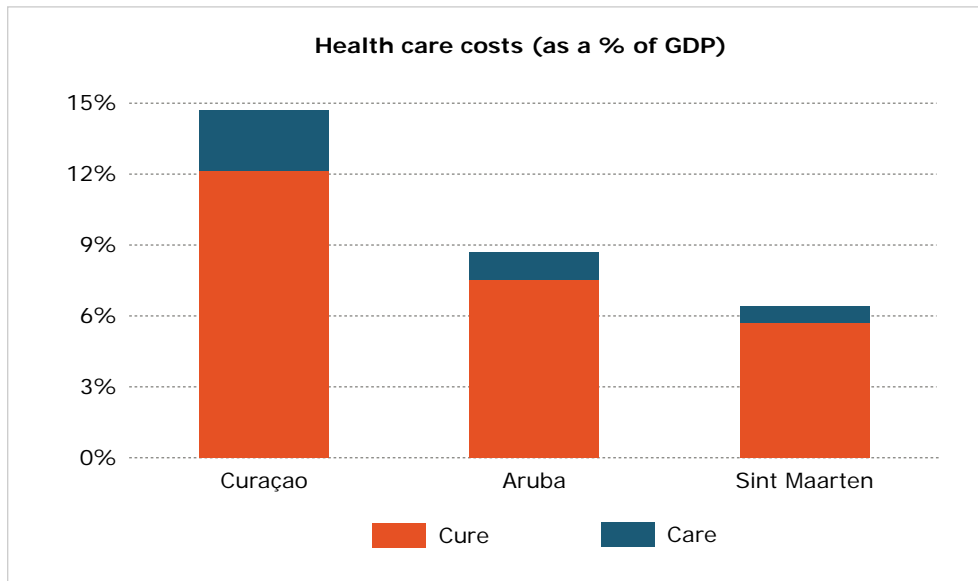
Taxation

Although Curacao's tax income has been increasing since 2021, the Cft still had major concerns about the functioning of the Tax Authorities. In 2024, investigation of the SOAB showed that as regards the implementation of tax legislation, there had been cases of undue preferential treatment and failure to comply with the legal framework.

The situation at the Curacao Tax Authorities jeopardizes tax morale and therefore, public finance. There are advanced plans to reorganize and modernize the Tax Authorities. The Country has shown it intends to implement these from the second half of 2025 onwards. The Cft urged the Council of Ministers to prioritize this reorganization to the greatest extent possible. Despite repeated requests thereto, in the second half of 2025, the Cft did not receive any information on the progress.

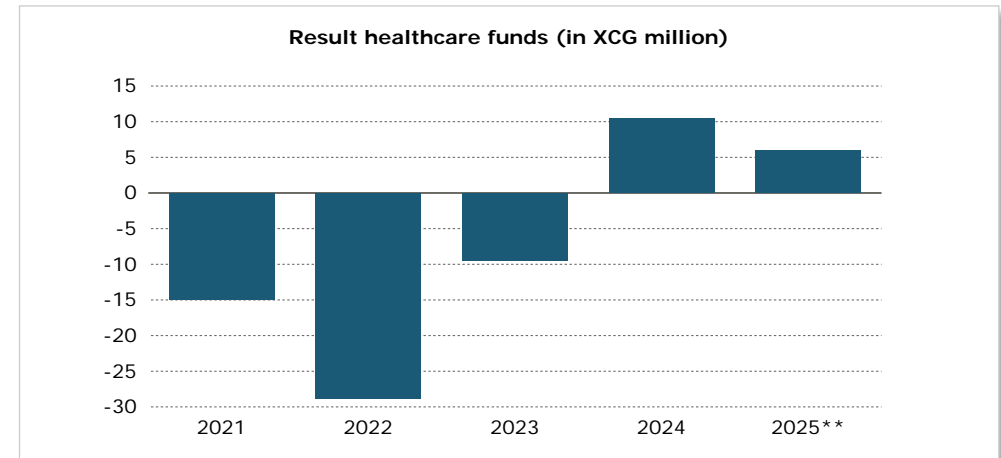
Healthcare and social security

Curacao spends a relatively large amount on healthcare. In 2023, healthcare expenses were approximately 14.7 percent of the gross domestic product (GDP), considerably more than Aruba and Sint Maarten. These high healthcare expenses crowd out other government expenses and contribute to a higher tax burden and premium burden. Due to the small surpluses in the healthcare funds in 2024 and 2025 as a consequence of improved premium collections, the sense of urgency to implement reforms decreased. In September of 2025, the Cft urged Curacao to take measures in order to make healthcare more affordable. A great number of analyses have been made over the past years; now is the time to implement. The Cft among others pointed out the possibilities to enhance primary care, to expedite the substitution of brand-name medication with generic medication and possibly increasing personal contributions in healthcare.

Source: Cft calculation.

Despite the fact that there has been real economic growth since 2021, the AOV benefits have not been indexed. In December of 2025, at the request of the Curacao Government, the Cft issued an advice on three scenarios for the increase of the AOV benefit. In that context, the Cft emphasized that Curacao must ensure structural financial coverage without (further) pressuring public finance.

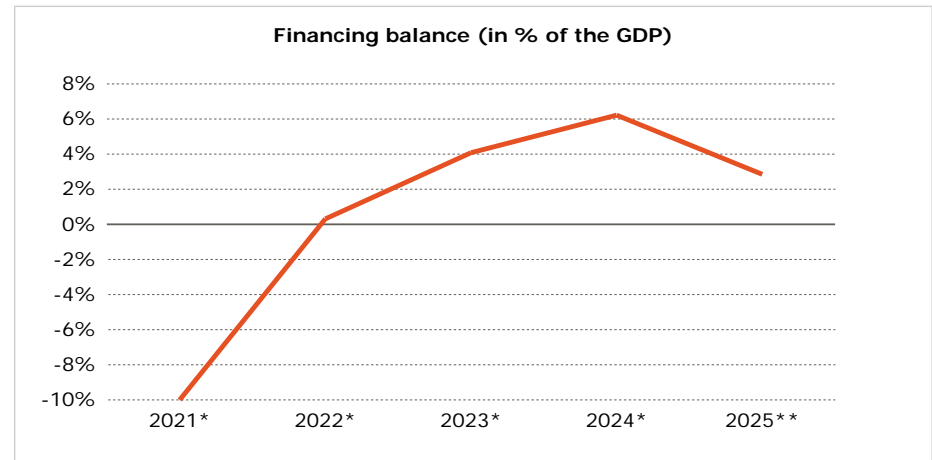
**= as budgeted. Source: 2024 annual accounts SVB and adopted budget 2025.

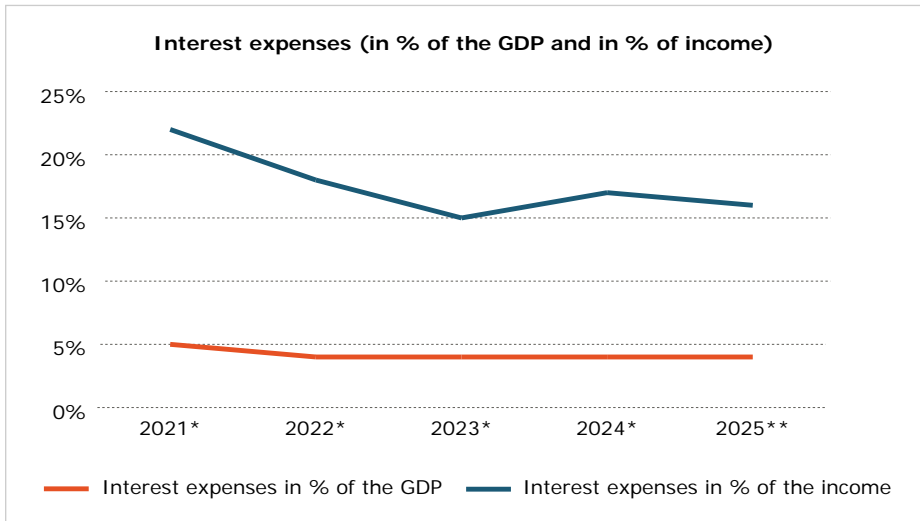
Aruba

Implementation of budget and financial management

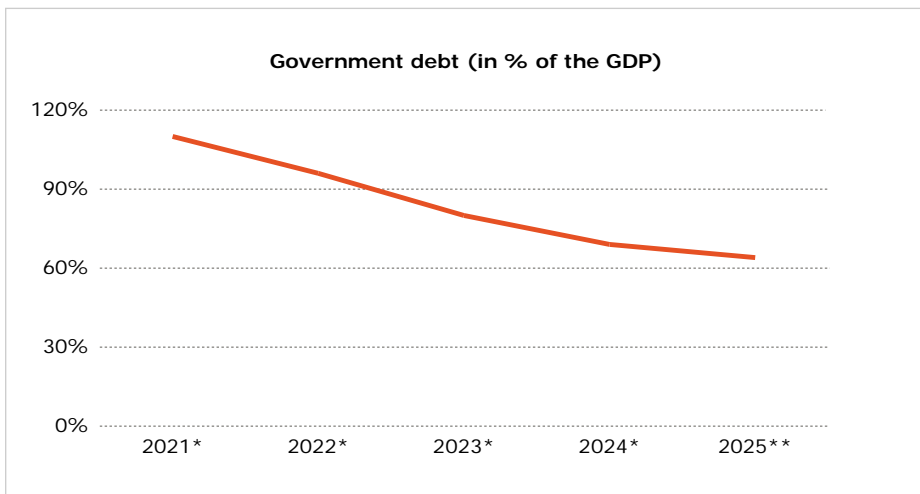
For 2025, Aruba budgeted a financing surplus of the public sector of 2.4 percent of the GDP. In doing so, Aruba amply met the budgetary standard of at least 1 percent of the GDP. In the second draft budget amendment (OBW) received by the Cft in 2025, the financing surplus of the public sector amounts to 2.8 percent of the gross domestic product (GDP). Contrary to Curacao and Sint Maarten, Aruba’s budget is structured based on cash obligations instead of on income and expenses. Therefore, Aruba’s financing balance cannot be compared to the result on the operational budget of Curacao or Sint Maarten.

*= preliminary figures, **= as budgeted. Source: IMF Article IV Consultation December 2025, fourth implementation reports 2020-2024 and first draft budget amendment 2025 of Aruba.

*= preliminary figures, **= as budgeted. Source: IMF Article IV Consultation December 2025, fourth implementation reports 2020-2024 and second draft budget amendment 2025 of Aruba.

*= preliminary figures, **= as budgeted. Source: IMF Article IV Consultation December 2025, fourth implementation reports 2020-2024 and first draft budget amendment 2025 of Aruba.

In accordance with the budgetary standards, incidental positive results must be primarily used for debt reduction and investments. Considering the fact that the execution of investments was falling behind, the CAft recommended fully using incidental positive results and resources released due to underspending on investments for debt repayment. This enhances economic resilience, contributes to further reduction of the debt ratio and leads to a decrease of interest expenses. Aruba’s interest expenses are relatively high since the Country – contrary to Curacao and Sint Maarten – finances the majority of its public debt on the private market. The CAft issued an advice on the new Kingdom Act and National Ordinance on Safeguarding of Sustainable Public Finance. After entry into force of the Kingdom Act, Aruba will be able to take out cheaper loans, which will further reduce interest expenses.

The budgetary documentation was submitted timely and within an orderly structured budgetary cycle, with two fixed times for amendment (spring and fall). The delays in the implementation reports have been cleared, and these reports are currently submitted timely. In 2025, the 2020 annual accounts were submitted to the Court of Audits of Aruba (ARA) and processed by the ARA. The 2021, 2022, 2023 and 2024 annual accounts were also all submitted to ARA in 2025, which means Aruba has been taking important steps towards structuring financial accountability. This aligns with the increased focus the CAft has been putting on the improvement of financial accountability since 2025.

Taxation

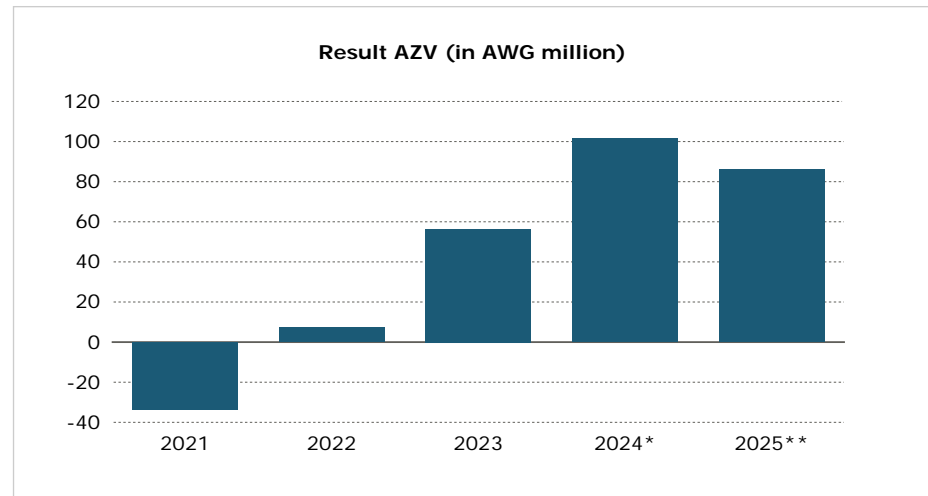
Aruba budgeted its tax income conservatively, in part due to the persistent geopolitical tensions and uncertainties surrounding the global economic outlook. The tax income proved to be higher than budgeted, among others due to continued economic growth.

Healthcare and social security

Aruba's healthcare ratio was relatively moderate at 8.7 percent of the GDP in 2023. The CAft observed that Aruba is implementing the reforms as outlined in the healthcare agreement. In that context, it is important to relieve the burden on hospital care by means of prevention and enhancing the gatekeeper role of general practitioners. The CAft stated that control of the healthcare expenses remains important, also considering the aging population. Over the past period of time, expenditure for elderly care was still limited, but the aging population will increase the demand for care. Therefore, the Cft recommended to timely make choices that will keep healthcare future-proof and affordable.

The hospital building remained a point of concern. During the Board's visit to Aruba in September, several parties mentioned the shortcomings of the hospital building. The fact that there is no solution as of yet, increases the risk of healthcare provision coming under pressure. Considering the vital role of healthcare, the CAft observed that it is important that the parties involved take responsibility and quickly reach an agreement on a joint approach.

The General Healthcare Insurance (Algemene Ziektekosten Verzekering – AZV) anticipated an AWG 86 million surplus for 2025, which exceeds the budgeted amount. Earlier, the CAft recommended to use the surpluses of the social funds for debt reduction, with due regard to the statutory requirements to keep a reserve within the funds. The CAft was made aware of the fact that in 2025, Aruba was making progress on this topic.

* preliminary figures, **= as budgeted. Source: annual accounts 2021-2024, 2026 budget of AZV and second OBW.

Implementation of budget and financial management

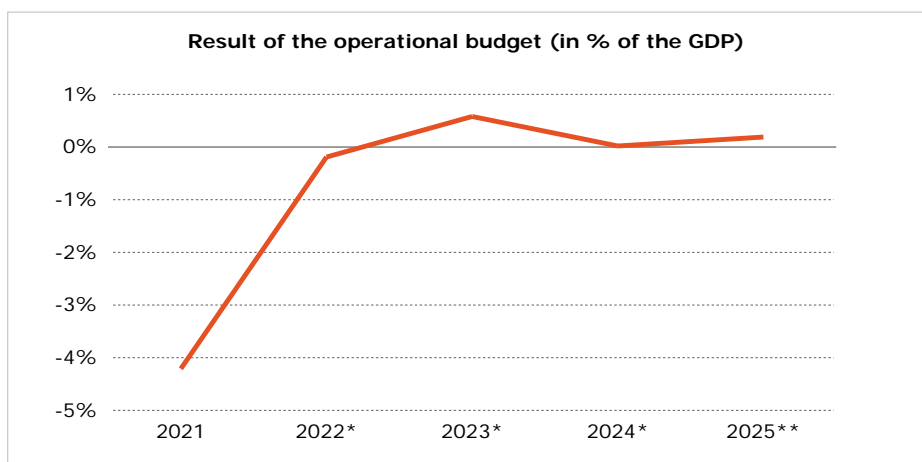
Sint Maarten's 2025 budget was not adopted until July 10, 2025, specifically because a technical error in the processing of Parliament's amendments led to additional delays. The Cft recommended Sint Maarten to implement several modifications by means of a budget amendment (BW) which had to be adopted before the end of 2025. Under this condition, Sint Maarten was allowed to initiate a new loan request for investments. On October 22, 2025, the Cft received the draft budget amendment (OBW). In the OBW, Sint Maarten sufficiently implemented the recommendations given pertaining to the advice issued by the Cft regarding the adopted budget (VB) 2025. Therefore, the Cft requested Sint Maarten to submit the budget amendment to Parliament as soon as possible – after meticulous review – in order to have it adopted before the end of the year. However, this was unsuccessful, which is not beneficial to the degree of confidence. Furthermore, Sint Maarten did not adopt a budget for 2026 in 2025, and it didn't even submit a draft budget to the Cft for advice. The budgetary process is part of financial management, and it is not running

as it should. Due to the fact that the 2026 budget was not adopted before the statutory deadline of December 15, 2025, Parliament was unable to timely exercise its budgetary right, and the possibilities for the Country to develop new policy are again limited.

Up to and including the third quarter, according to the third implementation report, Sint Maarten realized a positive balance on the operational budget of almost XCG 50 million. The surplus was mainly due to relatively high tax income in comparison to the previous year, as well as the postponement of planned expenses due to delays in the implementation. According to the draft budget amendment 2025, Sint Maarten anticipated a small surplus for 2025 in its entirety (as well as in the following years). However, the final realization figures are not yet known. Currently, there is little room for incidental negative results or new policy, which means there are still risks of deficit.

Despite the surpluses on the operational budget, Sint Maarten was also unable to improve its liquidity position. During the year, the liquidity position of the Country even deteriorated in comparison to the budget. These developments worry the Cft, in part because of the risk of payment issues at several government entities, and requested Sint Maarten to discuss this matter.

Following the recommendations issued by the evaluation committee Rft in 2024, in the second half of 2025 the Cft started the pilot 'Application of the assessment framework financial management'. The committee recommended to develop this assessment framework specifically for Article 15 paragraph 2 of the Rft. Its purpose is to make clear on the front end to Curacao and Sint Maarten how the Cft assesses the standards set forth in Article 15 of the Rft. This entails that the Cft will place a stronger emphasis on the completeness and verifiability of the budget, as well as the coherence with implementation reports and annual accounts. Over this past period, the draft assessment framework, drawn up jointly with the countries, has been applied on an exploratory basis. The intention is to officially apply the assessment framework to the (draft) budgets for 2027 for the first time, and to integrally incorporate it into the Cft's advice.

*= preliminary figures, **= as budgeted. Source: IMF 2025 Article IV Consultations September 2025, (draft) annual accounts 2021-2022, fourth implementation reports 2023-2024 and draft budget amendment 2025 of Sint Maarten.

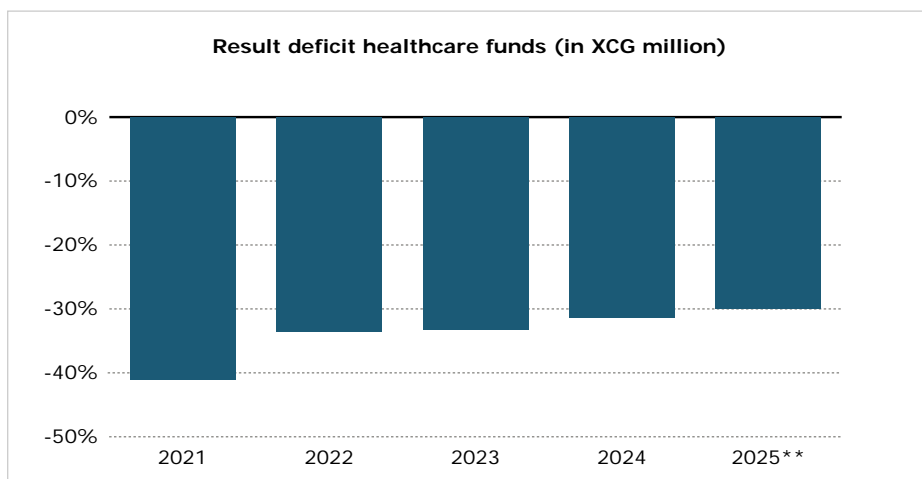
Up to and including the third quarter, Sint Maarten invested XCG 67 million. These are investments that were postponed in 2023 and 2024. New investments for 2025 were postponed, in part due to the late adoption of the budget and the delays in the budget amendment. By the end of the third quarter, Sint Maarten still had approximately XCG 211 million in registered planned investments. Timely execution of the investments is essential, both due to their interest to society and because of the interest rate pressure of the loans related thereto on public finance. In the second semester of the year, the Cft again drew attention to this matter, and requested Sint Maarten specifically to include a clear multiannual overview in the 2026 budget of the pending investments and their planned date of execution.

Taxation

Up to and including the third quarter, the tax income was exceptionally high; exceeding the same time period of last year by over XCG 40 million and the budgeted amount by almost XCG 30 million. This was mainly caused by a shift in income from the end of 2024 to the beginning of 2025, since the Tax Office was closed between Christmas and New Year. Sint Maarten considers this to be an incidental effect which is expected not to occur again in upcoming years. With regard to the third UR, the Cft recommended to further distinguish the incidental effect of the high tax income in the beginning of the year, and to involve this information in the estimations for the draft budget for 2026. However, adequate estimates and overviews of the taxes remain a considerable point of attention for Sint Maarten. Sint Maarten's tax system has not been modernized for a considerable amount of time, and execution at the Tax Authorities is not in order. A lot of work is done manually and is prone to error. In collaboration with the Temporary Work Organization, Sint Maarten is working on the reform and modernization of the Tax Authorities and the tax system.

Healthcare and social security

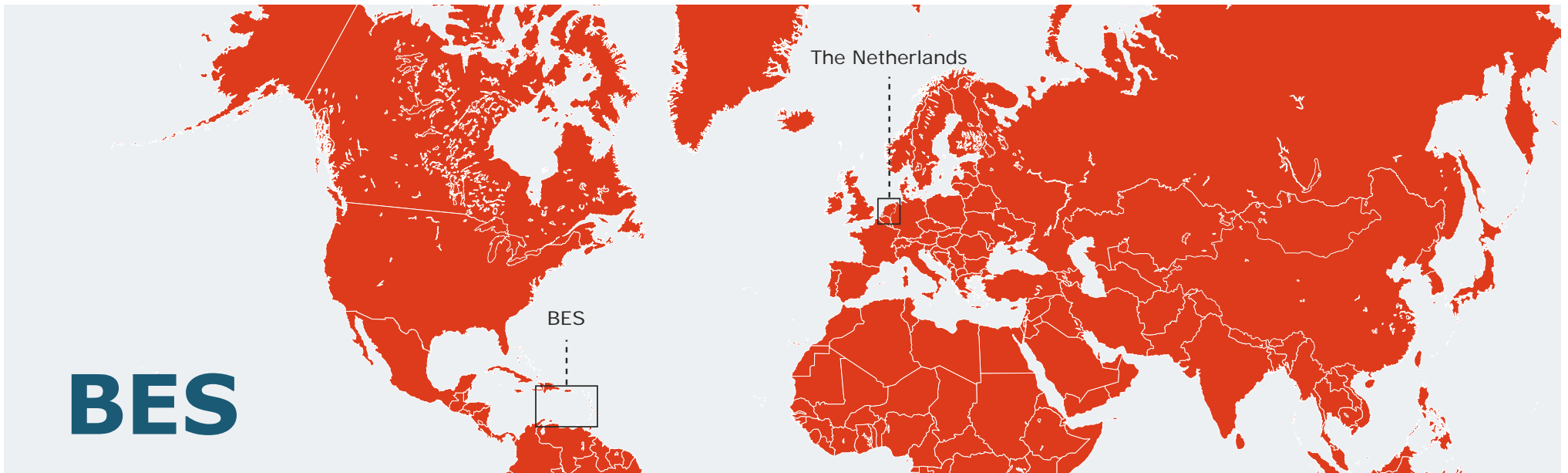
In 2023, Sint Maarten's healthcare expenses were estimated at approximately 6.5% of the GDP, which means they were relatively low in comparison to other countries within the Kingdom. Even with these relatively low expenses, considerable deficits were incurred annually at the healthcare funds, which means financing of healthcare is severely jeopardized. Until now, the deficits have been absorbed by means of reserves at other funds, mainly the old-age pension fund (AOV). However, this is not a sustainable situation, and the problem is exacerbated by the fact that Sint Maarten's population will age even more over the coming years. In its Article IV consultation of September 2025, the IMF stated that it anticipates that the liquid reserves at the Executive Organization for Social Security and Health Care Insurance (Uitvoeringsorgaan Sociale en Ziektekosten Verzekeringen – SZV) will be exhausted by 2029, which means an acute payment issue may arise for healthcare and social security.

*= preliminary figures, **= as budgeted. Source: annual accounts 2021-2024, and the 2026 budget of SZV.

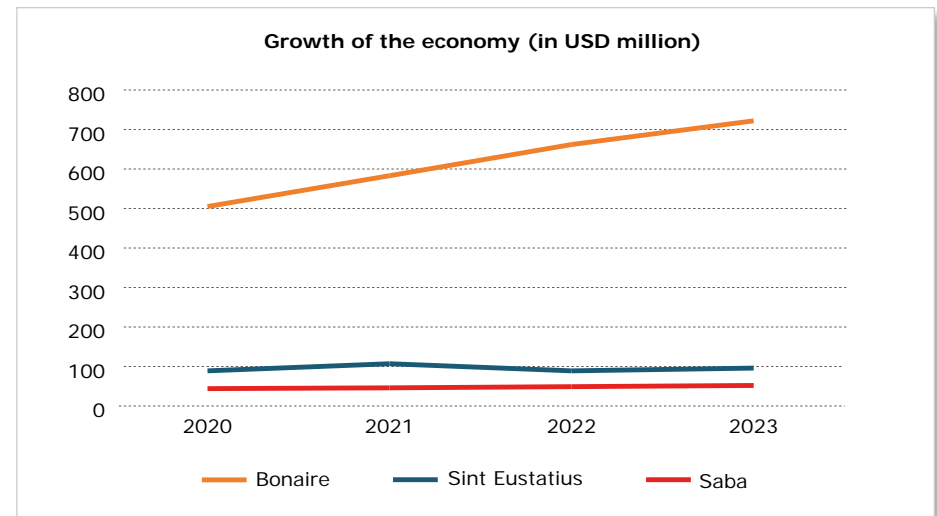
In September, the Cft discussed this matter at length with Sint Maarten. It was agreed that the cooperation will be intensified, and the issue will be addressed. Since then, there has been adequate and active contact between the Cft and the stakeholders concerned: the Ministry of Public Health, Social Development and Labor (VSA), SZV and the hospital (SMMC). Sint Maarten identified several measures to address the deficits; cost-saving and income-increasing measures at SZV, a general health insurance and a tourist tax. It was agreed to use the coming period to gain insight into whether the measures are sufficient for financial sustainability and, in the meantime, to implement the measures identified so far as soon as possible.

From 2020 to 2025, the budgets of Bonaire, Sint Eustatius and Saba (BES) have increased considerably in size. This was mostly due to the increase of the free allowance, the special benefit and – in Bonaire’s case – also to the introduction of the Visitor Entry Tax.

The quality of financial management on the BES islands varies. In July of 2025, all three BES islands received an unqualified audit opinion for their 2024 annual accounts, which was the first time since 2010. In 2025, Saba and Sint Eustatius managed to consolidate or even enhance the improvement of financial management. However, with regard to Bonaire there are concerns about financial management, both with regard to budget management, including budget amendments, and with regard to the implementation of the 2025 budget.

Source: Statistics Netherlands (CBS).

Bonaire

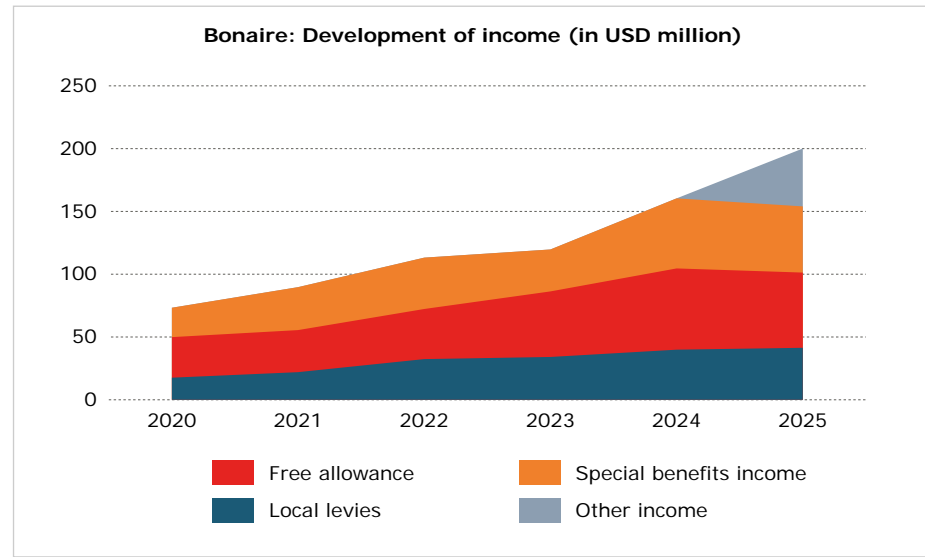

Implementation of budget and financial management

From 2019 to 2025, Bonaire's budget has tripled. The budgeted income for 2025 was considerably higher than previous years, among others due to the increased use of special-purpose reserves. In late 2025, the 2025 budget was increased considerably by means of two budget amendments.¹

The annual accounts for 2024 were submitted timely. For the third consecutive year, the annual accounts received an unqualified audit opinion from the external auditor, after having concluded an extensive administrative recovery effort and an indemnity procedure. The annual accounts showed a positive result of USD 1.3 million.

¹ This second budget amendment for 2025 was partially approved in January of 2026 by the Secretary of State for the Interior and Kingdom Relations.

Source: 2024 annual accounts, 2025 budget and 2026 budget of Bonaire.

In the second half of 2025, the financial management showed little improvement. For example, Bonaire did not sufficiently control the budgetary process, leaving (too) little time to properly implement an orderly budget amendment process and to incorporate the Cft's advices. The first budget amendment was not adopted until late October, and the second on December 18. This late adoption of the budget amendment was coupled with unlawful expenses,² which mainly have to do with expenditure of special benefits and investment expenses.

In its reactions to both the first and the second budget amendment 2025, the Cft also expressed its concerns about the degree to which the 2025 budget was realistic. For example, in both budget amendments the increase of the budgeted expenses was considerable in comparison to the expenses that at

² Expenses that have not been included in an approved budget (amendment) are unlawful. By means of approval of the adopted budget amendments by the Secretary of State of BZK the lawfulness of these expenses was restored afterwards.

that point had been realized. Also, it was not until October – after advice of the Cft – that the budgets for the special benefits were distributed over the term of those special benefits. Furthermore, at the request of the Cft, the Public Entity Bonaire decided to carry out an inventory of the special benefits, which took place within the framework of the advisory process with regard to the Adopted Budget for 2026.

Initially, the second UR was submitted timely, albeit incomplete. In consultation with the Cft, the second UR was withdrawn, amended and resubmitted. The explanations for the interpretation of tables were missing or incomplete. The aforementioned shows that financial management is not yet in order in Bonaire, which forced the Cft to issue critical advices with regard to the budgetary documentation. The Cft appreciates that Bonaire acknowledges the bottlenecks and takes targeted measures. As an example, as from 2026, as a general rule all implementation reports will be accompanied by a draft budget amendment and the aforementioned inventory of the special benefits.

Sint Eustatius

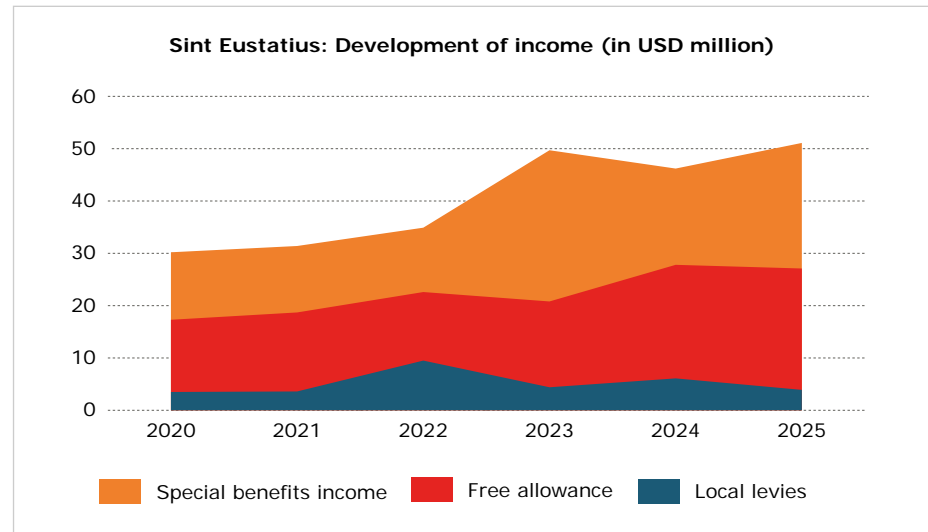

Implementation of budget and financial management

In 2025, Sint Eustatius' budget increased in comparison to 2024. This increase can be attributed to the growth of the free allowance and the special benefits. The income from local levies further decreased.

Over the past years, Sint Eustatius' financial management has strongly improved. In July of 2025, the Public Entity received its first unqualified audit opinion for the annual accounts of the previous budgetary year.

In the second half of 2025, the Cft observed further improvement of Sint Eustatius' financial management. The timeliness and quality of the documents have strongly improved, which is indicative of the fact that Sint Eustatius is becoming more and more in control. This is a positive development that must be safeguarded in the processes and in the execution of internal audits.

Source: 2024 annual accounts, 2025 budget and 2026 budget of Sint Eustatius.

Saba

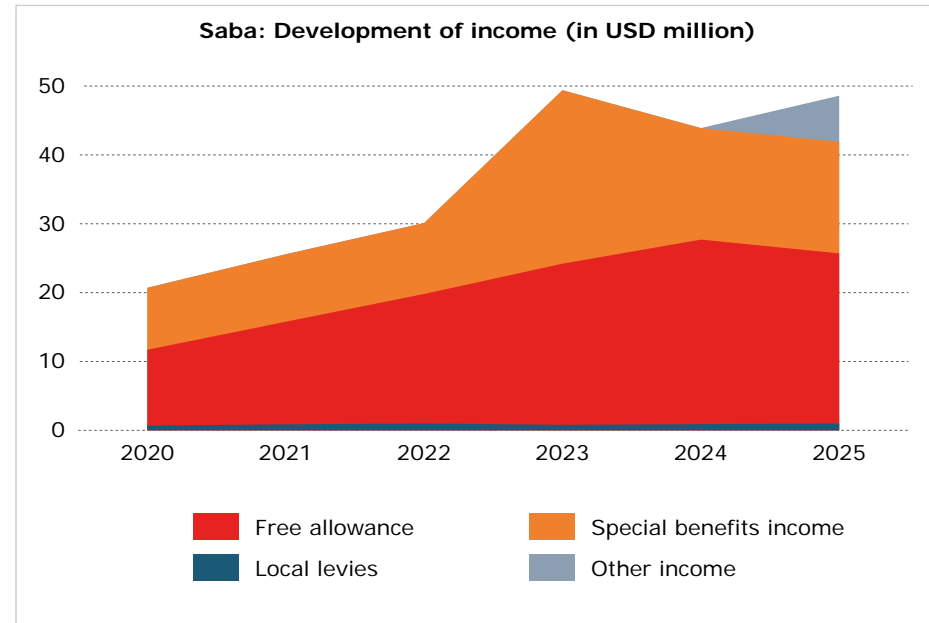

Implementation of budget and financial management

Over the past years, Saba's total budget has grown, partly due to a higher free allowance and an increase of the special benefits. This development continued in 2025. The category Other income was added as a collective category among others for received interest income and other income.

For 2024, Saba received an unqualified audit opinion for its annual accounts, as it did in previous years. In 2025, Saba further enhanced its financial management. In the second half of 2025, Saba submitted the budgetary documentation timely and in accordance with the agreements made with the Cft. Furthermore, the quality of the budgetary documentation was further enhanced.

With regard to 2025, Saba submitted all budgetary documentation timely, and it was of sufficient quality. Saba also implemented three budget amendments in 2025. The Cft issued positive advices regarding all three of these budget amendments.

Source: 2024 annual accounts, 2025 budget 2025 and 2026 budget of Saba.

Annexes

03

Annex 1

Tasks, activities and composition of the Boards

History

For years, the Netherlands Antilles had substantial and structural issues in the field of public finance. The budgets were not sufficiently reliable and realistic, annual accounts were drawn up too late, the audits of external auditors were delayed, and the indebtedness of the islands was problematic. As of October 10, 2010, the Netherlands Antilles were dismantled, and new political relations came into being. Curacao and Sint Maarten became autonomous countries within the Kingdom of the Netherlands. Bonaire, Sint Eustatius and Saba became special municipalities of the Netherlands in the form of Public Entities.

It was agreed that the Netherlands would assume a large part of the Netherlands Antilles' debts (a total of approximately ANG 3.8 billion), and that the islands would aim for a structural improvement of public finance. In that context, it was agreed that independent supervision on the budgets of the countries and islands would be put in place. The Board of financial supervision of Curacao and Sint Maarten (Cft) and the Board of financial supervision of Bonaire, Sint Eustatius and Saba (Cft BES) were established to carry out said supervision.

Aruba has been an autonomous country within the Kingdom since 1986. When in 2015, government debt increased to over AWG 4 billion, independent financial supervision was implemented for Aruba as well. On September 2, 2025, the RMR was statutorily charged with supervision on Aruba's public finance. The Board of Financial Supervision Aruba (CAft) executes this supervision.

Tasks of the Boards

The purpose of the Boards of financial supervision (Cft) is to realize healthy public finance in collaboration with the governments of Aruba, Curacao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius and Saba. During the annual cycle of budgeting,

implementation and justification, the Boards supervise the compliance with the agreed standards, and they monitor the improvement of financial management. The Kingdom Act on Financial Supervision Curacao and Sint Maarten (Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten – Rft), the National Ordinance temporary financial supervision Aruba (Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht – LAft) and the Act on Finances of the Public Entities Bonaire, Sint Eustatius and Saba (Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba – FinBES Act) form the legal basis for the Boards.

Curacao, Aruba and Sint Maarten

At the request of the countries, the Boards may issue advice pertaining to the draft budget. The adopted budget must mandatorily be submitted to the Board for advice. During the year, the implementation of the budget is monitored by means of implementation reports. At the end of the budgetary year, the Board issues an advice regarding the annual account. Failure to meet the standards set forth in the law may eventually lead to the RMR being advised to issue an instruction to the concerning administration to take action. The Boards may issue solicited and unsolicited advice to the countries and the RMR.

Bonaire, Sint Eustatius and Saba

The Board issues advice pertaining to the draft budget, which may contain recommendations to adjust the budget. The Public Entities must also give the Cft the opportunity to issue advices pertaining to budget amendments. Furthermore, the Board issues advice regarding the implementation reports and the annual accounts. At all times, the Board may conduct an investigation of the management and the structure of the financial organization and make agreements thereto with the Executive Councils. Where needed, the Minister of BZK may issue an instruction.

Annex 1

Tasks, activities and composition of the Boards

Composition of the Boards

The three Boards are charged with the execution of financial supervision. Each Board consists of a Chair and members. They are appointed by the RMR. The Boards are supported by a joint secretariat, which has offices on Curacao, Sint Maarten and Aruba. In the period covered by this report, the Boards' composition was as follows:

Cft

- Lidewijde Ongering – Member on the recommendation of the Kingdom, also the Chair
- Hans Hoogervorst – Member on the recommendation of The Netherlands (Chair as from 1 February 2026)
- Elizabeth de Cuba – Member on the recommendation of Curacao
- Julisa Frans – Member on the recommendation of Sint Maarten

CAft

- Lidewijde Ongering – Member on the recommendation of the Kingdom, also the Chair
- Hans Hoogervorst – Member on the recommendation of The Netherlands
- Marion Agunbero – Member on the recommendation of Aruba

Cft BES

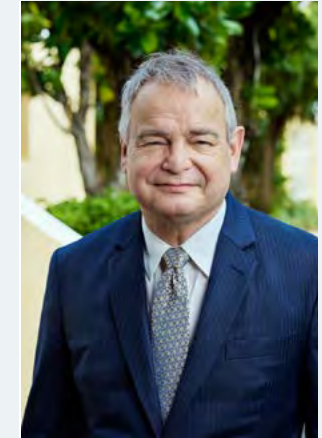
- Lidewijde Ongering – Member on the recommendation of the Kingdom, also the Chair
- Hans Hoogervorst – Member on the recommendation of The Netherlands
- Glenn Thodé – Member on the recommendation of Bonaire, Sint Eustatius and Saba

Lidewijde Ongering

Marion Agunbero

Hans Hoogervorst

Elizabeth de Cuba

Julisa Frans

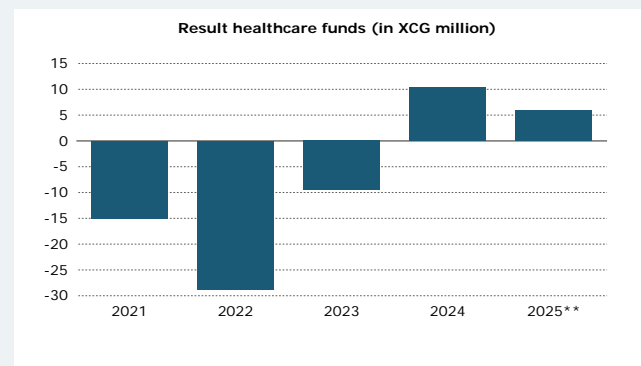
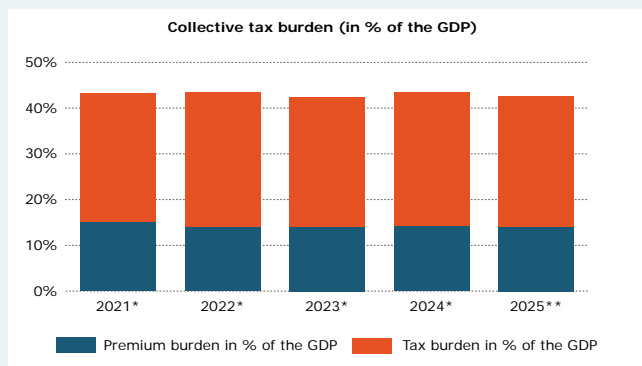
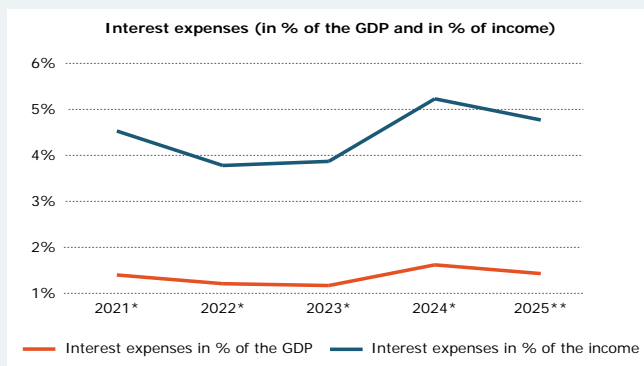
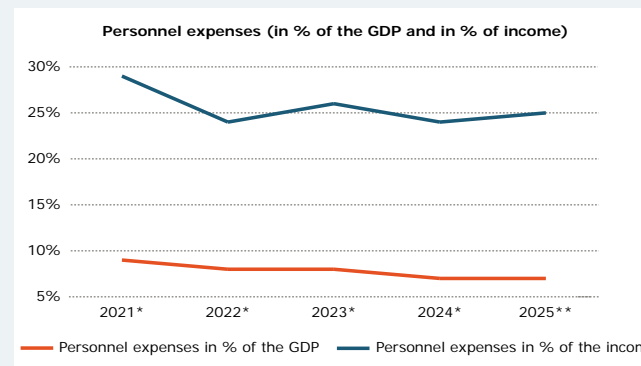
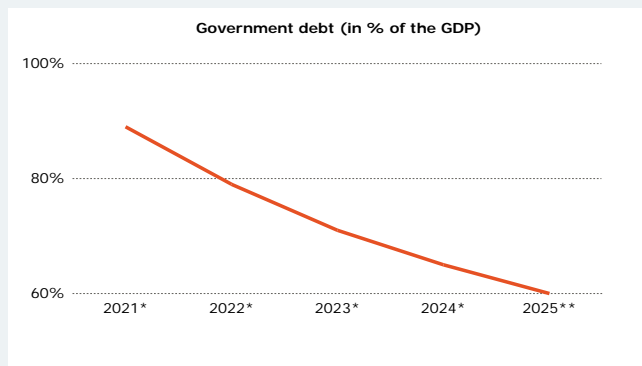
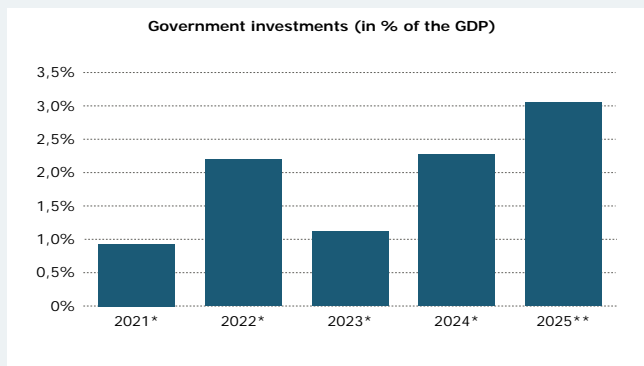
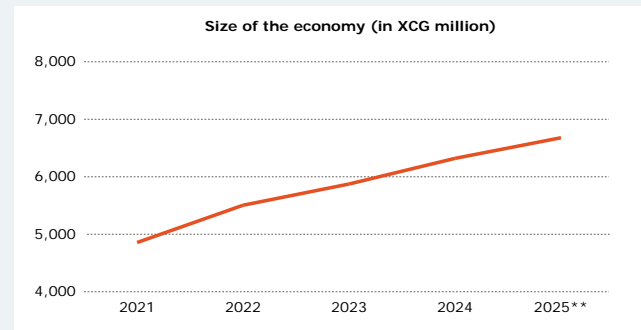
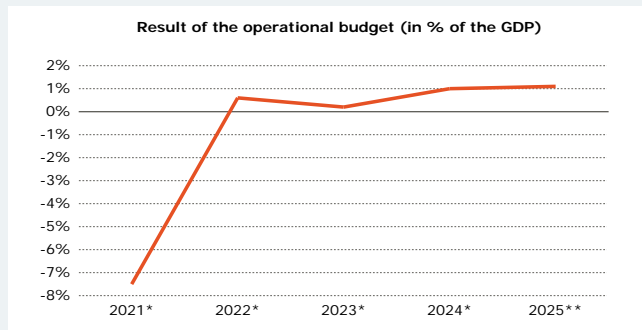

Glenn Thodé

Annex 2

An overview: fact sheet **Curacao**

- Inhabitants: 156.115 (2025)
- 65+: 25,3% (2025)
- Unemployment percentage: 7,6% (2025*)
- Inflation (average over 12 months): 2,4% (2025*)

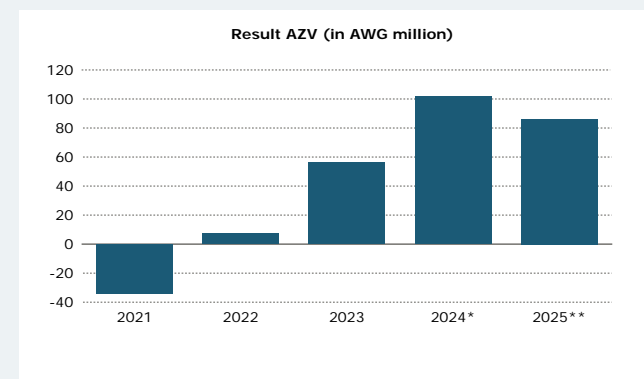
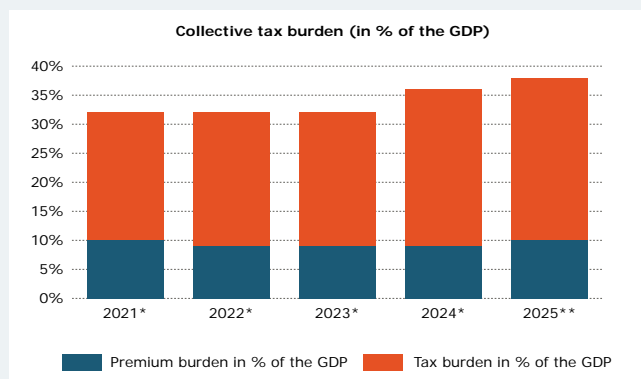
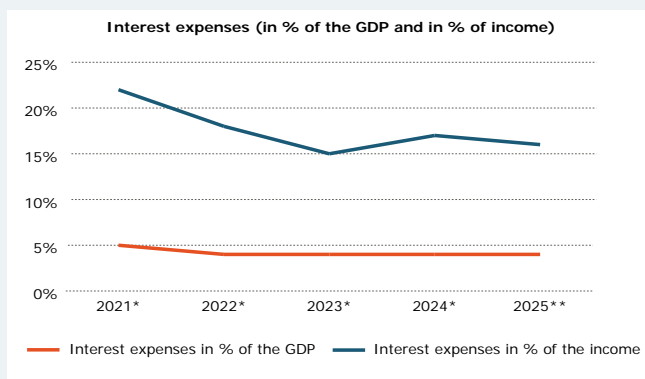
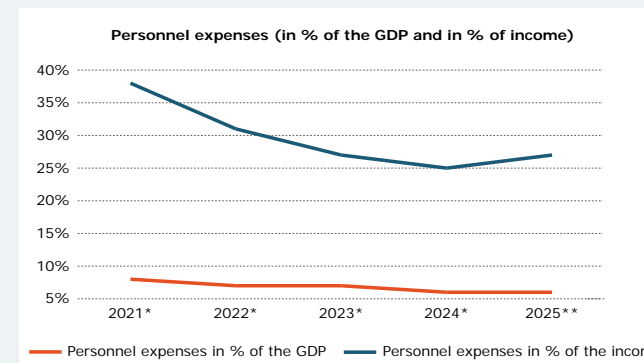
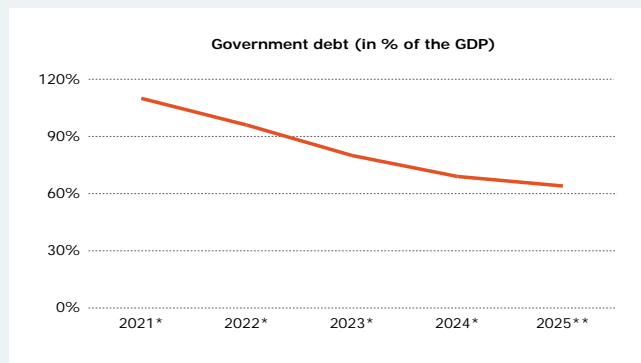
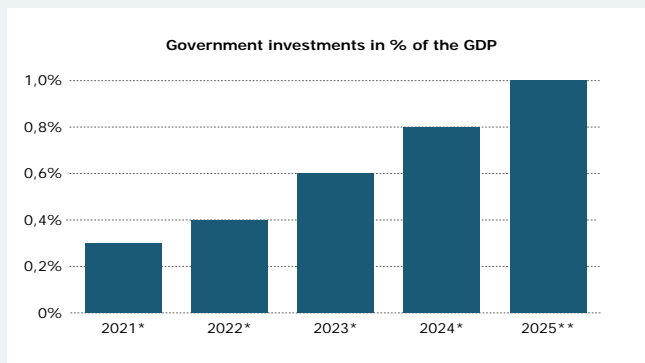
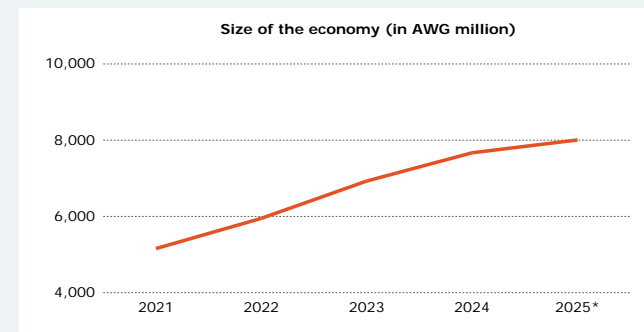
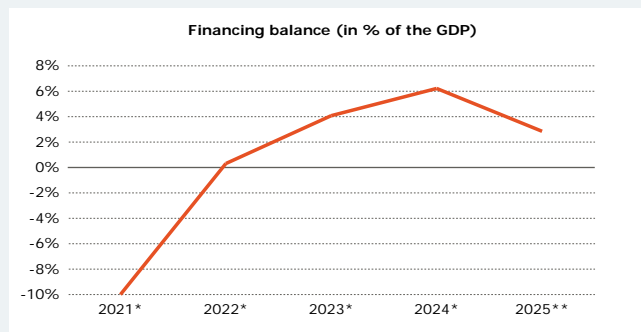
* = preliminary numbers, ** = as budgeted.

Source: Draft annual accounts 2021-2024, adopted budget 2025, draft budget amendment 2025 of Curacao; 2021-2024 annual accounts and 2025 budget of the SVB, CBS 2025; CBCS Economic Bulletin December 2022 and June 2025.

Annex 2

An overview: fact sheet Aruba

- Inhabitants: 108.880 (2025)
- 65+: 19% (2025)
- Unemployment percentage: 4,3% (2025)
- Inflation (average over 12 months): 1,0% (2025)

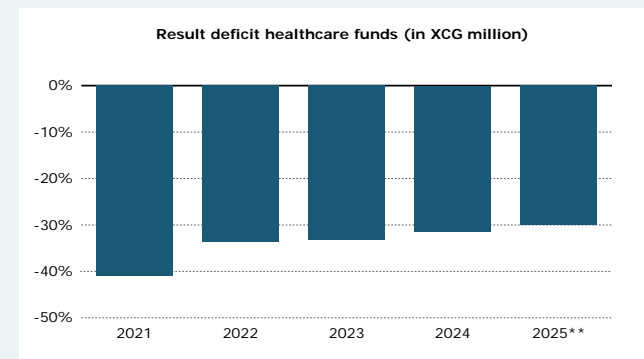
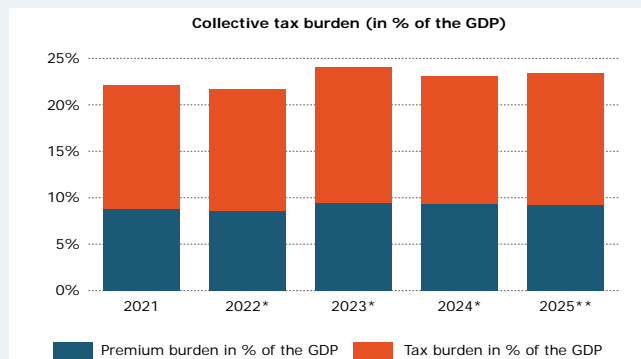
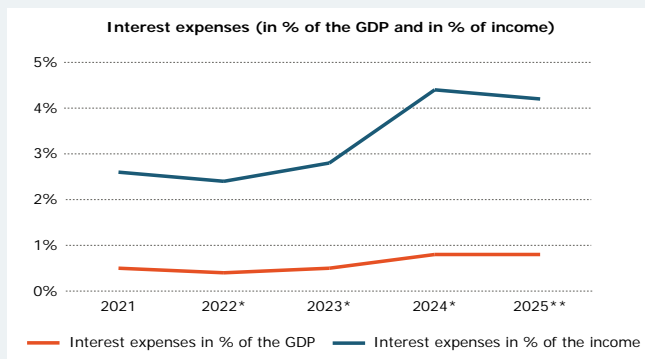
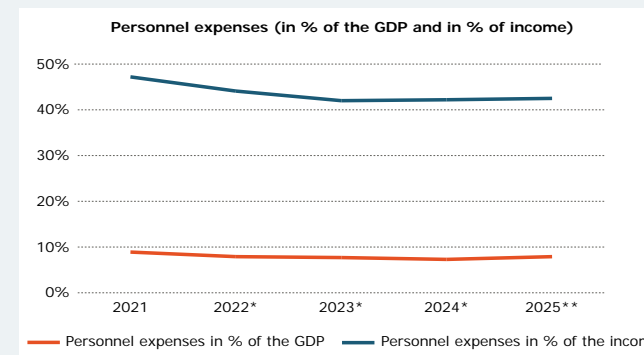
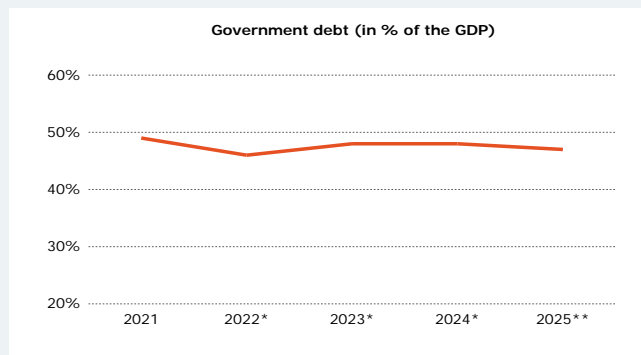
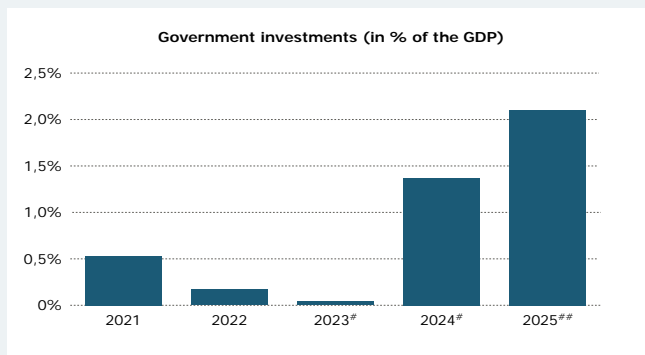
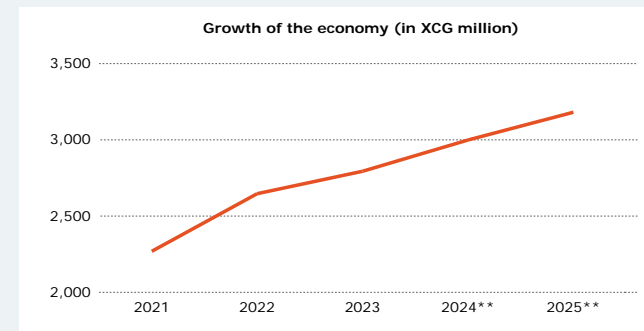
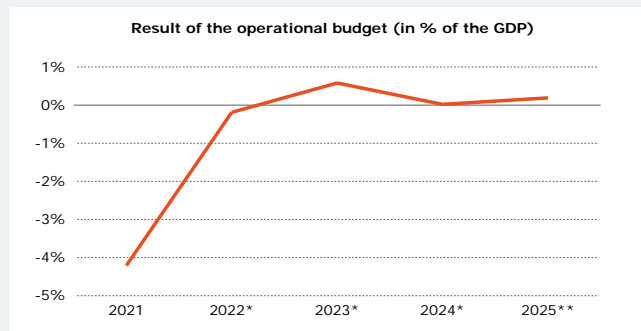
* = preliminary numbers, ** = as budgeted.

Source: IMF Article IV Consultation December 2025, fourth implementation reports 2020-2024, second draft budget amendment 2025 of Aruba, 2021-2023 annual accounts and the 2026 budget of the AZV and the SVb.

Annex 2

An overview: fact sheet Sint Maarten

- Inhabitants: 42.938 (2023)
- 65+: 7,9% (2018)
- Unemployment percentage: 8,0% (2025)
- Inflation (average over 12 months): 3,3% (2025)

* = preliminary numbers, ** = as budgeted. # = preliminary numbers up to and including Q4, ## = preliminary numbers up to and including Q3.
 Source: Third implementation report 2025, fourth implementation report 2024 and 2023, 2021 annual accounts, 2022 (draft) annual accounts, draft budget amendment 2025 of Sint Maarten, 2021-2024 annual accounts and 2026 budget of the SZV; Kingdom of the Netherlands-Curaçao and Sint Maarten: 2025 Article IV Consultation Discussions-Press Release and Staff Report" IMF Staff Country Reports 2025;

Annex 2

An overview: fact sheet **BES**

Bonaire

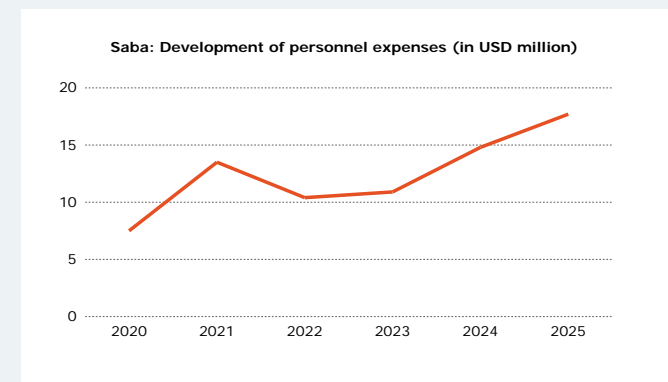
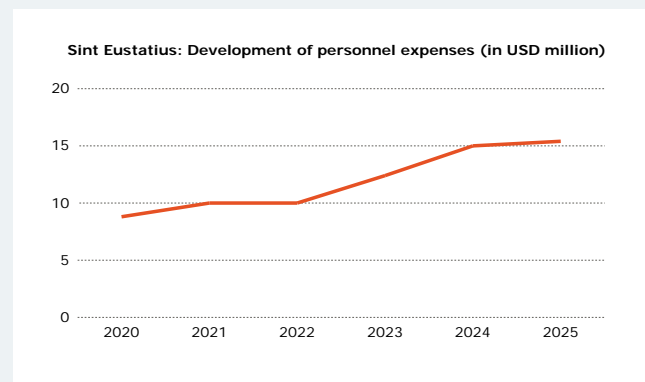
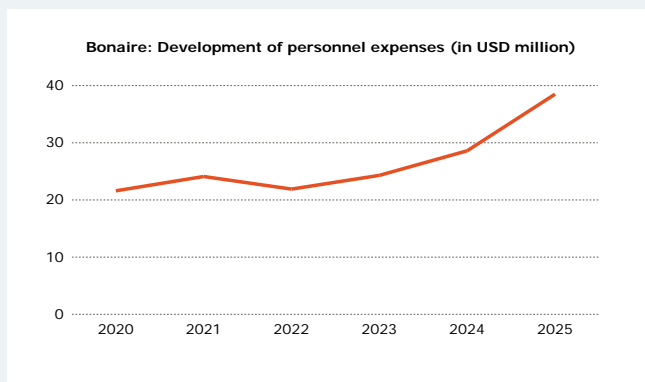
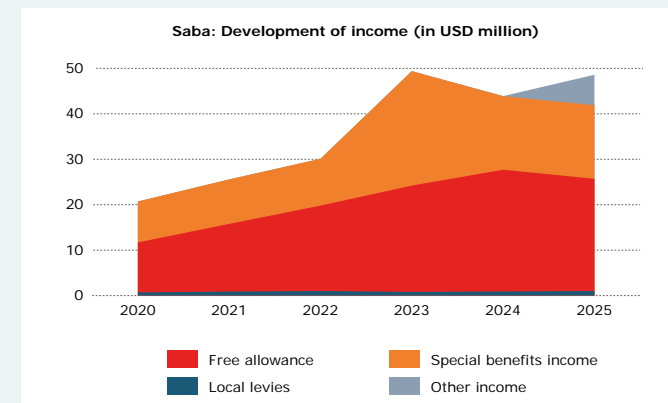
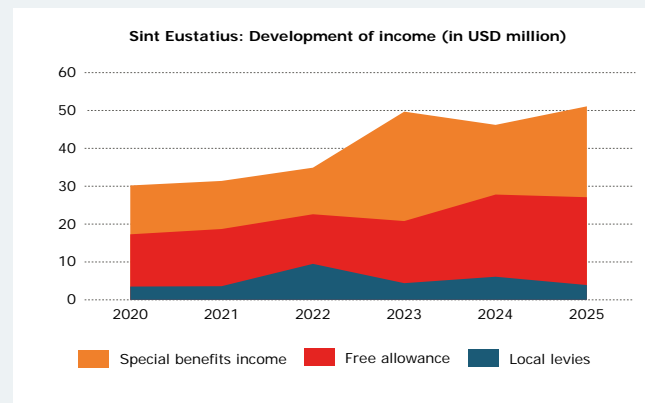
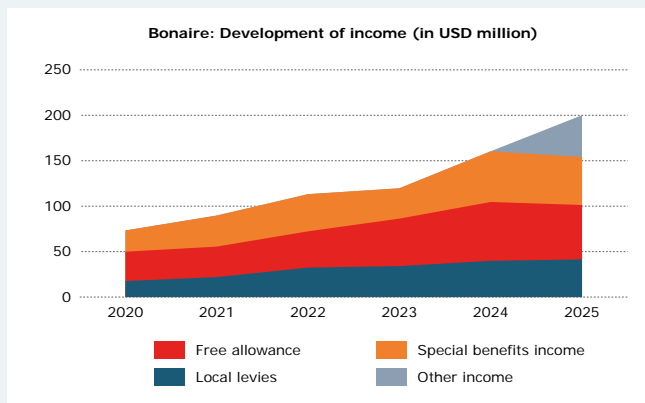
- Inhabitants: 26.552 (2025)
- Unemployment percentage: 3% (2025)
- Inflation (average over 12 months): 2,1% (2025)

Sint Eustatius

- Inhabitants: 3.270 (2025)
- Unemployment percentage: 3,9% (2025)
- Inflation (average over 12 months): 4,4% (2025)

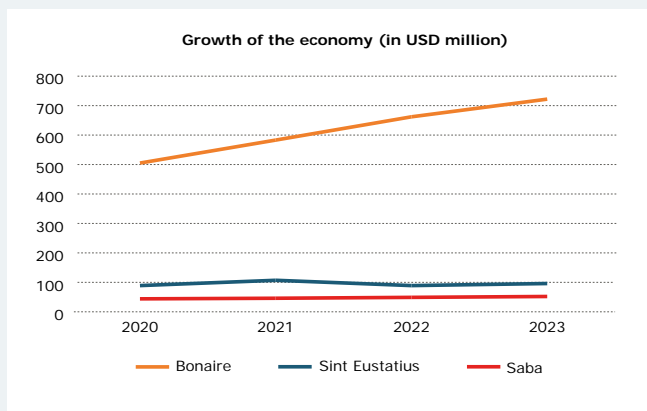
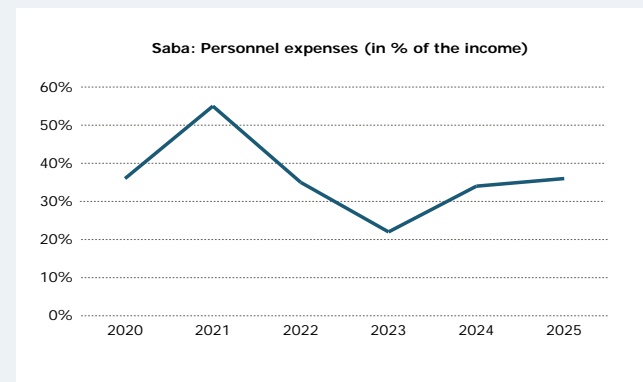
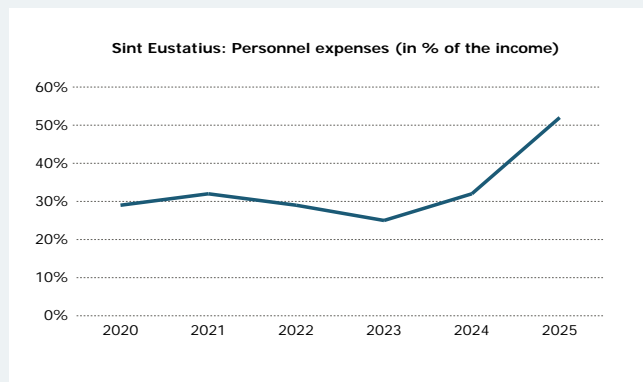
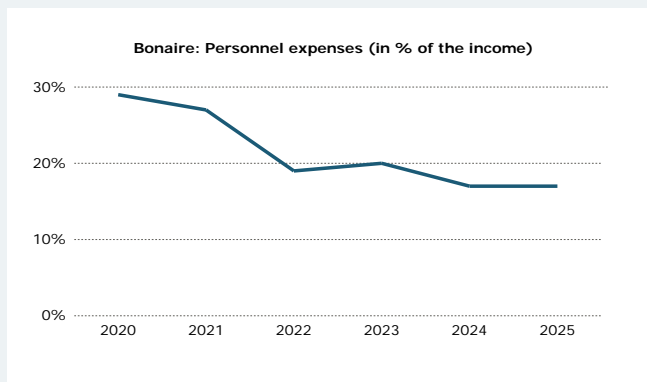
Saba

- Inhabitants: 2.158 (2025)
- Unemployment percentage: 2,5% (2025)
- Inflation (average over 12 months): 1,4% (2025)

Annex 2

An overview: fact sheet **BES**

Source: The diagrams 'Development of income', 'Development of personnel expenses' and 'Personnel expenses (in % of income)' are sourced from the budget documentation of the Public Entity, including its annual accounts for 2024, the implementation reports, budget for 2025 and the budget amendments for 2025. The diagram 'Growth of the economy' is based on figures published by the CBS. The economic growth rates for 2024 and 2025 are not yet known.

Correlation between the diagrams:

Due to the significant increase of the total income, in Bonaire and Saba, the personnel expenses as a percentage of the income show a decrease, despite the fact that also there, the personnel expenses saw a significant nominal increase.

Annex 3

List of abbreviations and definitions

Abbreviations

ANG	Antillean Guilder
AOV	General Old Age Pension [<i>Algemene ouderdomsverzekering</i>]
ARA	Court of Audits Aruba
AWG	Aruban Florin
AZV	General Healthcare Insurances [<i>Algemene Ziektekosten Verzekering</i>]
BES	Bonaire, Sint Eustatius and Saba
GDP	Gross domestic product
BZK	The Minister/Ministry of the Interior and Kingdom Relations
BW	Budget amendment
CAft	Board of Financial Supervision Aruba
Cft	Board of financial supervision of Curacao and Sint Maarten
Cft BES	Board of financial supervision Bonaire, Sint Eustatius and Saba
CMC	Curaçao Medical Center
IMF	International Monetary Fund
LAft	National Ordinance on temporary financial supervision Aruba [<i>Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht</i>]
OBW	Draft budget amendment
Rft	Kingdom Act on Financial Supervision Curacao and Sint Maarten [<i>Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten</i>]
RMR	Kingdom Council of Ministers [<i>Rijksministerraad</i>]
SOAB	Foundation Government Accounting Bureau [<i>Stichting Overheidsaccountantsbureau</i>]
SVb	Social Security Bank [<i>Sociale Verzekeringsbank</i>]
SZV	Executive Organization for Social and Healthcare Insurances [<i>Uitvoeringsorgaan Sociale en Ziektekosten Verzekeringen</i>]
UR	Implementation report
USD	United States Dollar
VBW	Adopted budget amendment
FinBES Act	Act on Finances of the Public Entities Bonaire, Sint Eustatius and Saba (<i>Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba</i>)
XCG	Caribbean guilder

Definitions

Operational budget	In Curacao and Sint Maarten, the budget consists of an “operational budget” and a “capital budget”. The ongoing, or operational income and expenses are reflected on the operational budget.
Capital budget	In Curacao and Sint Maarten, the budget consists of an “operational budget” and a “capital budget.” Capital expenses (such as investments in government buildings or the road network) en income (such as the income from government bonds) are included in the capital budget.
Accruals-based accounting	An accounting system in which costs (expenses) and revenue (income) are attributed to the period during which the services and/or products are actually delivered – as opposed to the moment in which the money is paid or received.
Cash settlement system	An accounting system in which cash expenses and cash income as well as financial obligations incurred are registered and justified. The time of actual payment or receipt of money is decisive, supplemented by a record of the obligations that in the future will result in cash payments.

Annex 4

Overview of advices and reactions issued in the second half of 2025

July

SXM	Reaction to the first implementation report of 2025
AUA	Advice pertaining to use of surpluses for debt repayment
BON	Advice pertaining to the 2024 annual accounts
CUR	Reaction to loan request 2025
SXM	Advice pertaining to the adopted budget 2025
SXM	Request for consultation Cft with Council of Ministers
SXM	Request for consultation Cft with Finance Committee
CUR	Request for consultation Cft with Council of Ministers
CUR	Request for consultation Cft with Finance Committee
AUA	Request for consultation CAft with Council of Ministers
AUA	Request for consultation CAft with Finance Committee

August

EUX	Advice pertaining to the 2024 annual accounts
SAB	Advice pertaining to the adopted 2024 annual accounts
BZK	Forwarding of adopted 2024 annual accounts Sint Eustatius
BZK	Forwarding of adopted 2024 annual accounts Saba
EUX	Reaction to the second implementation report and advice pertaining to the second OBW 2025
SAB	Reaction to the second implementation report and advice pertaining to the second OBW 2025
SXM	Your reaction to the advice pertaining to the adopted budget 2025
BON	Request for alienation 4F-1467
CUR	Advice pertaining to the draft budget for 2026
SXM	Reminder to submit the second implementation report 2025
AUA	Reaction to the second implementation report of 2025

CUR	Advice pertaining to the draft budget amendment 2025
CUR	Exploratory application of the assessment framework financial management
SXM	Exploratory application of the assessment framework financial management
CUR	Reaction to the second implementation report of 2025 Curacao
SAB	Advice pertaining to the draft budget for 2026

September

EUX	Advice pertaining to the draft budget for 2026
BON	Reaction to the second implementation report of 2025 and first draft budget amendment of Bonaire
AUA	Advice pertaining to the second draft budget amendment 2025
BON	Advice pertaining to the draft budget for 2026
BON	Alienation 4-G-1067
BZK	Advice pertaining to Kingdom Act on Sustainable Public Finance Aruba

October

AUA	Advice pertaining to the first adopted budget amendment 2025
CUR	Application of the assessment framework financial management
SXM	Application of the assessment framework financial management
SXM	Consultation with the Cft on September 19, 2025
BZK	Forwarding of adopted second budget amendment 2025 Saba
CUR	Consultation with the Cft on September 24, 2025
AUA	Consultation with the Cft on September 26, 2025

Annex 4

Overview of advices and reactions issued in the second half of 2025

October	
BON	Advice pertaining to the amendment of the first draft budget amendment 2025
SXM	Reaction to the second implementation report of 2025
BZK	Reaction to consultation Amendment Functional Structuring Decree BES
BZK	Feasibility study Reform Act WolBES/FinBES
SXM	Reports public sector and request annual accounts government (affiliated) entities
CUR	Reports public sector and request annual accounts government (affiliated) entities
AUA	Reports public sector and request annual accounts government (affiliated) entities
EUX	Consultation of Board with Executive Council
EUX	Consultation of Board with Island Council
SAB	Consultation of Board with Executive Council
SAB	Consultation of Board with Island Council
BZK	Forwarding of adopted second budget amendment 2025 of Sint Eustatius
BZK	Forwarding of adopted 2026 budget of Saba
VRO	Interest-free loan Saba 2025
CUR	Follow-up draft assessment framework financial management
BZK	Forwarding of adopted 2026 budget Bonaire
SXM	Reaction to the third implementation report of 2025
CUR	Reaction to the third implementation report of 2025
AUA	Reaction to the third implementation report of 2025
December	
AUA	Advice pertaining to National Ordinance on General Investment and Development Fund
CUR	Amended reaction to the third implementation report of 2025
CUR	Reaction to your letter of December 1, 2025
CUR	Reaction to your letter of December 3, 2025
BZK	Forwarding of adopted third budget amendment 2025 of Saba
EUX	Advice pertaining to third draft budget amendment 2025
EUX	Consultation with the Cft on November 17, 2025
SAB	Consultation with the Cft on November 18, 2025
BON	Consultation with the Cft on November 21, 2025
SXM	Receipt annual accounts and cooperation regarding visits to government (affiliated) entities
CUR	Reaction to your request for advice of December 1, 2025
SXM	Reminder to submit the 2026 budget and status of the budget amendment for 2025
BON	Reaction to the third implementation report and advice pertaining to the second draft budget amendment 2025
BZK	Amended advice pertaining to adopted 2026 budget Bonaire
November	
BON	Advice pertaining to the amendment of the draft budget 2026
SXM	Advice pertaining to draft budget amendment 2025
BZK	Forwarding of adopted 2026 budget of Sint Eustatius
BZK	Forwarding of adopted first budget amendment 2025 Bonaire
EUX	Reaction to the third implementation report of 2025
SAB	Reaction to third implementation report and advice pertaining to third draft budget amendment 2025
CUR	Follow-up improvement program Tax Authorities
AUA	Advice pertaining to Kingdom Act on Sustainable Public Finance Aruba and National Ordinance

Address Curacao office

De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curacao
Phone (+5999) 4619081

Address Sint Maarten office

Frontstreet 26
Covent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Phone (+1721) 5430331

Address Aruba office

L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Phone (+297) 5832800

E-mail: info@cft.cw
Website: www.cft.cw

Informe semestral Kolegionan di supervishon finansiero

Yüli – Desèmber 2025

Kolegio di supervishon finansiero Kòrsou i Sint Maarten
Kolegio di supervishon finansiero di Aruba
Kolegio di supervishon finansiero di Boneiru, Sint Eustatius i Saba

www.cft.cw

Kontenido

Prefasio	3
01 Kolegionan di supervishon finansiero	4
02 Konsehonan duná den e di dos mitar di 2025	6
Kòrsou	7
Aruba	10
Sint Maarten	13
BES (Boneiru, Sint Eustatius, Saba)	16
03 Aneksonan	21
Anekso 1: Tareanan, aktividatnan i komposishon di e Kolegionan	22
Anekso 2: Lista di Factsheet Kòrsou	24
Lista di Factsheet Aruba	25
Lista di Factsheet Sint Maarten	26
Lista di Factsheet BES	27
Anekso 3: Lista di abreviashon i konsepto	29
Anekso 4: Resúmen di konsehonan i reakshonnan duná den e di dos mitar di 2025	30

Prefasio

Apresiabel lektor,

Nos ta presentá e informe semestral tokante di e di dos mitar di 2025 di Kolegio di supervishon finansiero di Kòrsou i Sint Maarten (Cft), Kolegio di supervishon finansiero di Aruba (CAft) i Kolegio di supervishon finansiero di Boneiru, Sint Eustatius i Saba (Cft BES).

E informe aki ta kontené un resúmen di e aktividatnan ehekutá i e puntonan prinsipal di nos konsehonan. Na final di e informe aki a agregá lista di factsheets ku ta kontené e indikadónan ekonómiko mas importante di e seis isla i pais ku nos komo Kolegionan ta traha p'e. E lista di factsheets aki ta permití bo pa sigui e desaroyonan ekonómiko i pa kompará entre e islanan i paisnan. Ademas, nos por identifiká mihó riba ki áreanan nos aktividatnan tin impakto, òf unda ta deseabel pa nos dediká mas atenshon.

E Kolegionan ta konsiderá ku e di dos mitar di 2025 atrobe tabata interesante. Konsiderando e montante haltu di e gastunan di kuido, kombiná ku e importansia di e sektor di kuido di e paisnan, e Kolegionan a dediká nan biahenan na e paisnan na kuido di salú. Danki na esaki, a surgi noshonnan relevante, entre otro pa medio di e komparashon entre e paisnan. Pa kada pais, e Kolegionan a duna rekomendashonnan spesífiko. Pa por identifiká debidamente e impakto riba término largu di e desaroyonan den kuido di e paisnan riba e presupuesto, e Kolegionan a disidí pa sigui monitoreá e tópiko aki.

Pa e Entidatnan Públiko Boneiru, Sint Eustatius i Saba, e bishita di otoño di e Kolegio tabata dediká na poder di implementashon. Den e marko aki, e Kolegio a señalá ku poder di implementashon ta mas ku kapasidat di implementashon so. P'esei, e Kolegio tambe a dediká atenshon (entre otro) na e kapasidat atministrativo i e kapasidat di tumamentu di desishonnan, i e funshonamentu institushonal di e Entidatnan Públiko. Pa tur Entidat Públiko, e Kolegio a hasi rekomendashonnan dirigí pa fortalesé e poder di implementashon.

Na fin di 2025, e kongreso anual Interexpo a tuma lugá na Den Haag. Ayanan, Presidente di Kolegio saliente Lidewijde Ongerling i Minister di Finansa Wever di Aruba a presentá e resultadonan di e kolaborashon renobá entre Aruba i CAft. E presentashon a demostrá ku tantu Aruba komo CAft ta rekonosé benefisionan kla di e kolaborashon renobá, sin ku ta afektá e ròl independiente di supervisor na un banda i e outonomia di e Pais na otro banda.

Resumiendo, tabata seis luna yen di trabou útil den kua nos komo Kolegionan a empeñá pa yuda e paisnan i islanan pa desaroyá den direkshon di finansa gubernamental sostenibel. Tambe tabata seis luna ku ainda tabata presidí pa mi antesor Lidewijde Ongerling. Gustosamente, akinan mi tambe ta probechá pa gradisié sinseramente pa tur loke el a nifiká pa nos Reino den e último añanan.

Hans Hoogervorst

Kolegionan di supervishon finansiero

E meta di e Kolegionan di supervishon finansiero (Cft) ta pa realisá finansa gubernamental saludabel huntu ku e gobièrnunan di Aruba, Kòrsou, Sint Maarten, Boneiru, Sint Eustatius i Saba. E supstansiasion di e konsepto di finansa gubernamental saludabel ta basá riba vários lei a base di kua e Kolegionan ta operá. Esakinan ta Lei di Reino Supervishon Finansiero (Rijkswet financieel toezicht – Rft) pa Kòrsou i Sint Maarten, Ordenansa Nashonal di supervishon finansiero temporal di Aruba (Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht – LAft) pa Aruba i Lei di Finansa Entidat Públiko Boneiru, Sint Eustatius i Saba (Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba – Lei FinBES).

Durante e siklo anual di presupuestá, implementá i hustifiká, e Kolegionan ta supervisá e kumplimentu ku e normanan akordá, i nan ta vigilá e mehorashon di maneho finansiero. E meta di e supervishon ta pa logra ekilibrio den e presupuesto i hustifikashon. Esaki ta enserá ku tur pais i tur isla ta konstruí un buffer finansiero i un posishon di debe manehabel, pa asina riba término largu bira finansieramente outónomo. Bon maneho finansiero ta krusial den e konteksto aki. Ehèmpelnan di esaki ta e legalidat, kontrolabilidat, aktualidat i fieltad di e fluhonan di sèn públiko.

E intenshon di e Kolegionan ta pa kontribuí positivamente na bon gobernashon públiko, prosperidat i e bienestar di e poblashon di e islanan i e paisnan, pasobra bon finansa gubernamental i resiliensia finansiero kontra shòknan (interno i eksterno) ta kontribuí na kontinuidat i ta krea espasio den tempunan di deterioro ekonómiko. Ademas, finansa gubernamental saludabel ta kontribuí na e alkansé di invershon públiko. E ekonomianan di e paisnan i islanan ta dependé fuertemente di turismo, i nan ta suseptibel na shòknan ekonómiko. Pa medio di invershonnan, e paisnan i islanan por ekspandé nan aktividatnan ekonómiko, pa asina mehorá nan resiliensia. Di e manera aki, supervishon no ta kontribuí solamente na un presupuesto saludabel, sino tambe na prosperidat duradero pa tur siudadano di e paisnan i islanan.

Kòrsou, Aruba i Sint Maarten

Den Rft i LAft a stipulá ku e Kolegionan ta supervisá e normanan presupuestario akordá, i ta emití konsehonan i reportá na e Ministernan di Finansa, e Parlamentonan i e gobièrnunan di e paisnan, i Minister di Asuntunan Interior i Relashonnan den Reino (BZK) i Konseho di Minister di Reino (Rijksministerraad – RMR). RMR ta e supervisor legal. E tareanan di Cft i CAft ta enfoká riba henter e proseso presupuestario; for di e elaborashon di e presupuesto te na e stipulashon di e kuenta anual. Den e konteksto aki, e Kolegionan ta monitoreá e implementashon di e presupuesto a base di informenan di implementashon i e mehorashonnan di maneho finansiero. E presupuesto di Kòrsou i Sint Maarten por lo ménos mester ta ekilibrá. For di 2023, Aruba mester realisá un surplus riba e presupuesto.

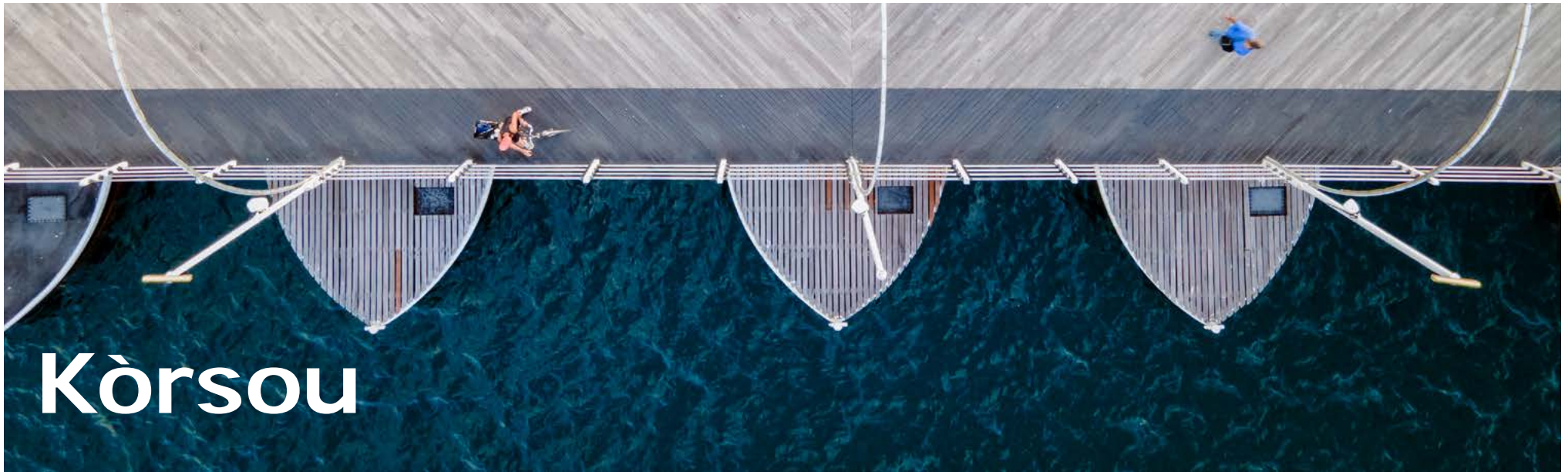
Boneiru, Sint Eustatius i Saba

Cft BES ta responsabel pa duna konseho na e gobièrnunan di Boneiru, Sint Eustatius i Saba i e Minister di BZK. A base di Lei FinBES, Cft tin un ròl di kòntrol pa loke te trata e finansa di e Entidatnan Públiko, entre otro na momentu ku ta elaborá e presupuesto. Cft tambe ta monitoreá e kalidat di maneho finansiero.

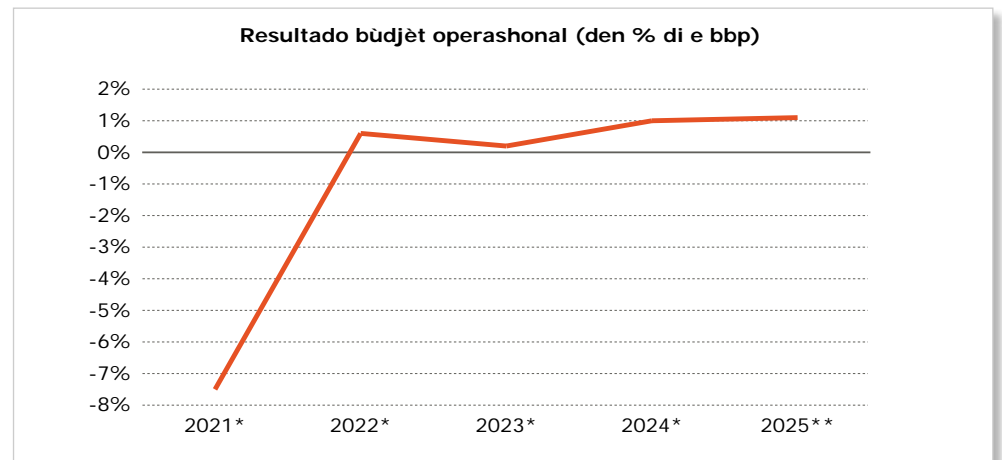
Konsehonan duná den e di dos mitar di 2025

Den e paragrafnan aki bou, pa kada pais i isla ta reproducí e puntonan prinsipal di e konsehonan, kartanan i reakshonnan emití pa e Kolegionan den e di dos mitar di aña 2025. Den anekso 4 a inkluí un resúmen di tur e konsehonan i reakshonnan emití den e di dos mitar di 2025.

Implementashon di presupuesto i maneho finansiero

Te ku e di tres kuartal di 2025, Kòrsou a realisá un resultado positivo provishonal riba e bùdjèt operashonal di XCG 238 mion. Pa henter 2025, Kòrsou ta tabata antisipá ku lo realisá un surplus riba e bùdjèt operashonal di XCG 75 mion, aproksimadamente 1 porshento di e bbp. Na ougùstùs 2025, Cft a emití konseho tokante di e modifikashon di proyekto presupuestario (OBW) 2025 di Kòrsou. Ku e OBW aki, Kòrsou a duna mas supstansiashon na e rekomendashonnan ku Cft a duna anteriormente tokante di e presupuesto pa 2025. A stipulá e OBW den e di dos mitar di 2025, loke a permití Kòrsou pa kontratá un fianza pa invershonnan di kapital. Esaki tabata un desaroyo positivo, konsiderando e echo ku pa basta tempu Cft tabata pidiendo atenshon pa e importansia di invershonnan gubernamental ekonómikamente rendabel. E adopshon puntual di e OBW ademas tabata ilustrativo di e mehorashon den e proseso presupuestario, danki na e echo ku ta tuma desishonnan mas aktivamente.

*= sifranan preliminar, **= presupuesto. Fuente: CBCS Economic Bulletin desèmber 2022 i yùni 2025, proyektoman di kuenta anual 2021-2023, promé informe di implementashon 2025 i presupuesto stipulá 2025.

Cft tambe a emití konsehonan tokante di e proyekto presupuestario (OB) pa 2026 i e presupuesto multianual 2027-2029. Pa e aña presupuestario 2026, Kòrsou a estimá un surplus di XCG 5 mion. Cft tabata konsiderá ku tin un riesgo konsiderabel pa e surplus aki bira un défisit, i p'esei a konsehá Kòrsou pa elaborá un plan pa apsorbé posibel resultadonan negativo inesperá. Banda di esaki, Cft a hasi seis rekomendashon mas ku mester a kontribuí na un polítika presupuestario mas kouteloso.

Na 2025, maneho finansiero di Kòrsou tampoko tabata na òrdu. Esaki ta keda reflehá entre otro den e presupuesto di e Pais, ku den sierto komponente no ta completo, no ta sufisientemente ordená ni sufisientemente kontrolabel. Ademas ta falta e hustifikashon integral establese a base di fieldat. Debí na esaki, den sentido general no por determiná ku sufisiente seguridat ku ta kumpli ku e balanse presupuestario rekerí pa lei.

Kumpliando ku e rekomendashonnan duná pa e komishon di evaluashon Rft na 2024, den e di dos mitar di 2025 Cft a kuminsá ku e pilot 'Aplikashon di e marko di referencia di maneho finansiero'. E komishon a rekomendá pa desaroyá e marko di referencia aki, spesífikamente pa artíkulo 15, insiso 2 di Rft. E meta di esaki ta pa ofresé klaridat di antemano na Kòrsou i Sint Maarten tokante di e manera ku Cft ta evaluá a base di e normanan inkluí den artíkulo 15 di e Rft. Esaki ta enserá ku Cft lo pone mas énfasis riba e ekshoustividat i kontrolabilidat di e presupuesto, i e koherensia ku informenan di implementashon i kuantanan anual. E periodo aki, e konsepto di marko di referencia konserní – elaborá den kolaborashon ku e paisnan – a ser apliká eksploratoriamente. E intenshon ta pa apliká e marko di referencia ofisialmente pa promé biaha na e proyektonan presupuestario i presupuestonan pa 2027 i pa inkorpor'é integralmente den e konseho di Cft for di e momento ei.

Den e di dos mitar di 2025, Kòrsou a disidí pa rekalibrá e 'Roadmap pa yega na un deklarashon di kontrol aprobatorio tokante di e kuenta anual di Kòrsou', e programa sentral pa logra un deklarashon aprobatorio tokante di e kuenta anual. Segun Kòrsou, e Roadmap a duna algun resultado, pero e falta di sufisiente prioridat atministrativo, e retrasonan den tumamentu di desishon i e falta di kapasidat den e kolumna finansiero a kondusí na un retraso konsiderabel. Konsiderando e tamaño di e Roadmap i e kapasidat di implementashon limitá, Cft a konsehá Kòrsou vários biaha pa duna prioridat na e trayektonan di mas esensial. Kòrsou a indiká ku na kuminsamentu di 2026 lo presentá un plan di enfoke nobo pa mehorashon di maneho finansiero.

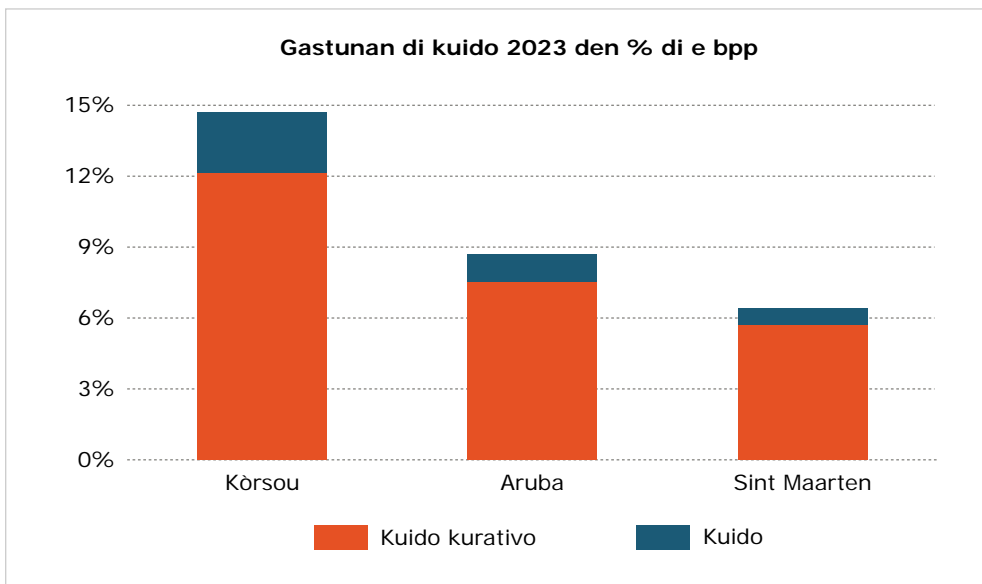
Impuestonan

Apesar ku e ingresonan di impuesto di Kòrsou ta oumentá for di 2021, Cft a keda sumamente preokupá pa e funshonamentu di e Servisio di Impuesto. Na 2024, investigashon di SOAB a demostrá ku den e implementashon di legislashon tributario, tabata tin kasonan di tratamentu preferensial indebido i ku no tabata kumpli ku e markonan legal.

E situashon serka Servisio di Impuesto di Kòrsou ta un riesgo pa e moral di impuesto, i konsekuentemente, pa finansa gubernamental. Tin plannan avansá pa reorganisá i modernisá Servisio di Impuesto. E pais a demostrá su intenshon pa implementá esakinan for di e di dos mitar di 2025. Cft a urgi Konseho di Minister pa priorisá e reorganisashon mas tantu posibel. Apesar di a insistí vários biaha, den e di dos mitar di 2025 Cft no a haña informashon tokante di e progreso.

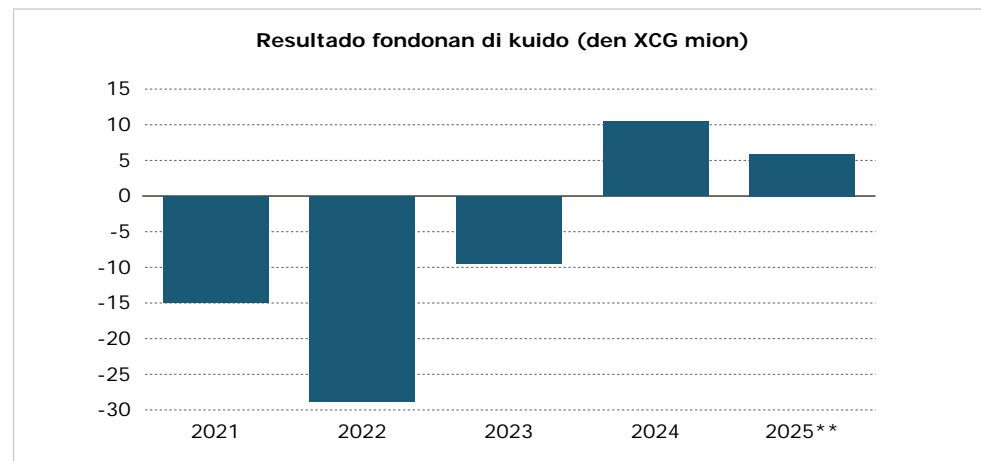
Kuido i seguro sosial

E montante ku Kòrsou ta gasta na kuido ta relativamente haltu. Na 2023, e gastunan di kuido tabata aproksimadamente 14,7 porshento di e produkto nashonal bruto (bbp), konsiderablemente mas ku na Aruba i Sint Maarten. E gastunan di kuido haltu aki ta suplantá otro gastunan di gobièrnu i ta kontribuí na un preshon haltu di impuesto i prima. Debí na e surplusnan limitá den e fondonan di kuido na 2024 i 2025 komo konsekuensia di e mehorashon den kobro di prima, tabata sinti ménos urgensia pa implementá reformanan. Na sèptèmber di 2025, Cft a urgi Kòrsou pa tuma medidanan pa hasi kuido mas pagabel. Den e último añanan ya kaba a hasi bastante análisis; awor ta importante pa implementá. Cft a mustra entre otro riba fortalesementu di kuido primario, aselerashon di sustitushon di remedinan di marka pa remedinan genérico i posibel oumento di kontribushonnan propio den kuido.

Fuente: kalkulashon Cft.

Apesar ku for di 2021 tin kresementu ekonómiko real, no a indeksá e pagonan di AOV. Na desèmber di 2025, riba petishon di Gobièrnu di Kòrsou, Cft a emití konseho tokante di tres senario pa oumentá AOV. Den e marko ei, Cft a enfatisá ku Kòrsou mester pèrkurá pa tin suficiente kobertura finansiero struktural, sin preshoná finansa gubernamental (ainda mas).

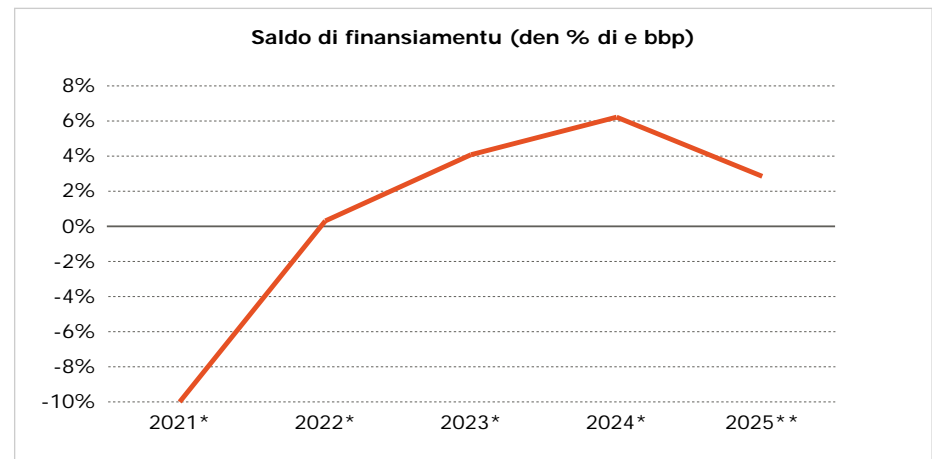
**= presupuesto. Fuente: cuenta anual SVB 2024 i presupuesto stipulá 2025.

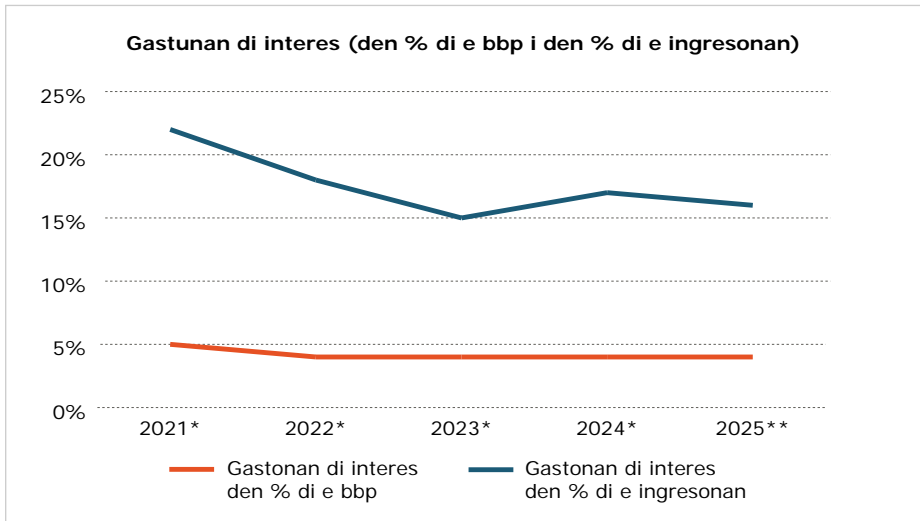
Aruba

Implementashon di presupuesto i maneho finansiero

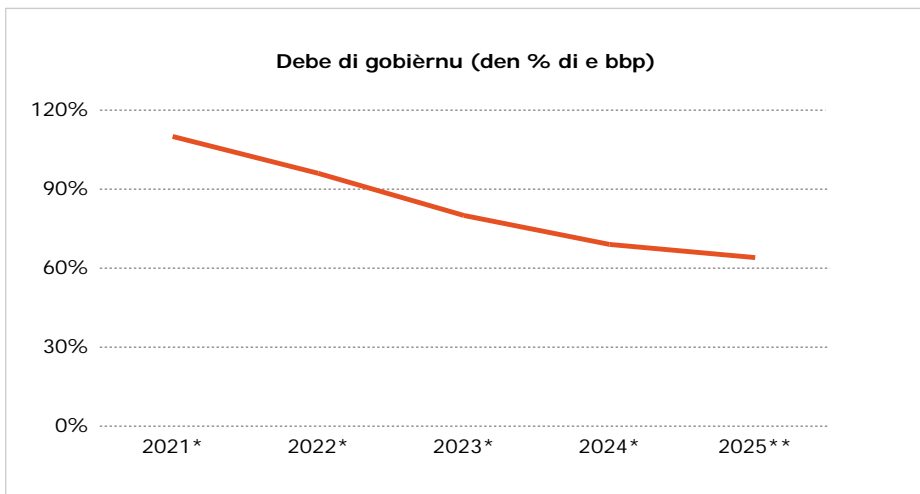
Pa 2025, Aruba a presupuestá un surplus di finansiamtu pa e sektor kolektivo di 2,4 porshento di bbp. Di e manera aki, Aruba a kumpli ampliamente ku e norma presupuestario di komo mínimo 1 porshento di e bbp. Den e di dos modifikashon di proyekto presupuestario (OBW) ku CAft a risibí na 2025, e surplus di finansiamtu di e sektor kolektivo ta asendé te 2,8 porshento di e produkto nashonal bruto (bbp). Kontrario na Kòrsou i Sint Maarten, e presupuesto di Aruba ta basá riba obligashonnan di kaha en bes di riba ingresonan i gastunan. P’esei, no por kompará e saldo di finansiamtu di Aruba ku e resultado riba e bùdjèt operashonal di Kòrsou òf Sint Maarten.

*= sifranan preliminar, **= presupuesto. Fuente: IMF Article IV Consultation desèmber 2025, di kuater informenan di implementashon 2020-2024 i modifikashon di proyekto presupuestario 2025 di Aruba.

*= sifranan preliminar, **= presupuesto. Fuente: IMF Article IV Consultation desèmbèr 2025, di kuater informenan di implementashon 2020-2024 i di dos modifikashon di proyekto presupuestario 2025 di Aruba.

*= sifranan preliminar, **= presupuesto. Fuente: IMF Article IV Consultation desèmbèr 2025, di kuater informenan di implementashon 2020-2024 i di dos modifikashon di proyekto presupuestario 2025 di Aruba.

Konforme e reglanan presupuestario, mester empleá resultadonan positivo inesperá primariamente pa redukshon di debe i invershonnan. Konsiderando e retraso den e ehekushon di invershonnan, CAft a konsehá pa empleá resultadonan positivo inesperá i rekursionan ku ta kai liber debí na supagotamentu di invershonnan, kompletamente pa amortisashon di debe. Esaki ta fortalecé resiliensia ekonómiko, ta kontribuí na redukshon kontinuá di e ratio di debe, i ta kondusí na un redukshon di e gastunan di interes. E gastunan di interes na Aruba ta relativamente haltu paso e pais – kontrario na Kòrsou i Sint Maarten – ta finansiá mayoria di su debe gubernamental riba merkado privá. CAft a duna konseho tokante di e Lei di Reino nobo i e Ordenansa Nashonal riba Salbuardia di Finansa Gubernamental Sostenibel. Despues di e entrada na vigor di e Lei di Reino, Aruba por fia mas barata, loke lo redusí e gastunan di interes ainda mas.

A entregá e dokumentonan presupuestario na tempu denter di un siklo presupuestario ku tabata strukturá di manera ordená, ku dos momento fiho di modifikashon (primavera i otoño). A resolvé e retrasonan den e entrega di informenan di implementashon i aktualmente ta risibí e informenan aki na tempu. Na 2025 a entregá e kuenta anual 2020 na Algemene Rekenkamer Aruba (ARA) i ARA a tramitá esaki. E kuantanan anual di 2021, 2022, 2023 i 2024 tambe a ser entregá na ARA na 2025. Esaki ta nifiká ku Aruba a duna pasonan importante pa drecha hustifikashon finansiero. Esaki ta kuadra ku e enfoke adishonal ku CAft ta poniendo for di 2025 riba e mehorashon di hustifikashon finansiero.

Impuestonan

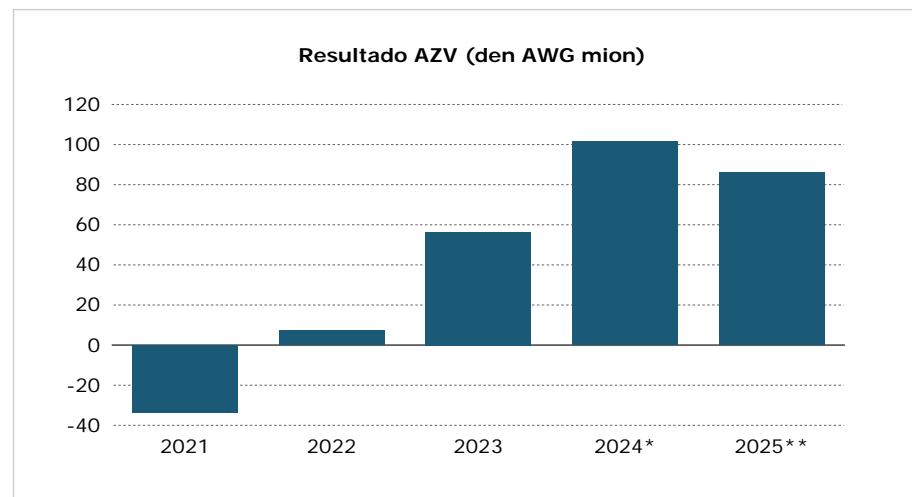
Aruba e presupuestá e ingresonan di impuesto konservativamente, entre otro debí na tenshonnan geopolítiko persistente i insiertitut tokante di e perspektivanan ekonómiko mundial. E ingresonan di impuesto tabata mas haltu di loke a estimá, entre otro pa motibu di e kresementu ekonómiko kontinuó.

Kuido i seguro sosial

Ku 8,7 porshento di e bbp na 2023, e ratio di kuido di Aruba tabata relativamente moderá. CAft a konstatá ku Aruba ta implementá reformanan manera a stipulá den e akuerdo di kuido. Den e marko aki, ta importante pa aliviá kuido hospitalario pa medio di prevenshon i fortalesementu di e funshon di gatekeeper di dòkternan di kas. CAft a indiká ku kontrol di e gastunan di kuido ta keda importante, konsiderando entre otro e envehesimentu di poblashon. E último periodo, e gastunan pa kuido di hende grandi ainda tabata limitá, pero debí na e envehesimentu di poblashon, lo tin mas i mas demanda di kuido. P'esei, Cft a konsehá pa hasi eskohonan for di trempan ku ta yuda tene kuido pagabel i na prueba di futuro.

E edifisio hospitalario a keda un punto di atenshon. Durante e bishita di Kolegio na Aruba na sèptèmber, vários partido a mensioná e defisiensianan den e edifisio hospitalario. E falta di solushon ta kondusí na e riesgo ku ta perhudiká prestashon di servisionan di kuido. CAft a konstatá ku, konsiderando e funshon di kuido vital, ta importante pa tur partido enbolbí asumí nan responsabilidad, i yega na un enfoke konhunto tokante di e asuntu aki mas pronto posibel.

Pa 2025, Algemene Ziektekosten Verzekering (AZV) a anticipá un surplus di AWG 86 mion. Esaki ta mas di loke a presupuestá. Anteriormente, CAft a konsehá pa empleá e surplusnan di e fondonan di kuido pa redukshon di debe, teniendo na kuenta e obligashonnan legal pa mantené reservanan den e fondonan. CAft a haña sa ku na 2025, Aruba a hasi progreso riba e tópiko aki.

*= sifranan preliminar, **= presupuesto. Fuente: kuentanan anual 2021-2024, presupuesto pa 2026 di AZV i e di dos OBW.

Implementashon di presupuesto i maneho finansiero

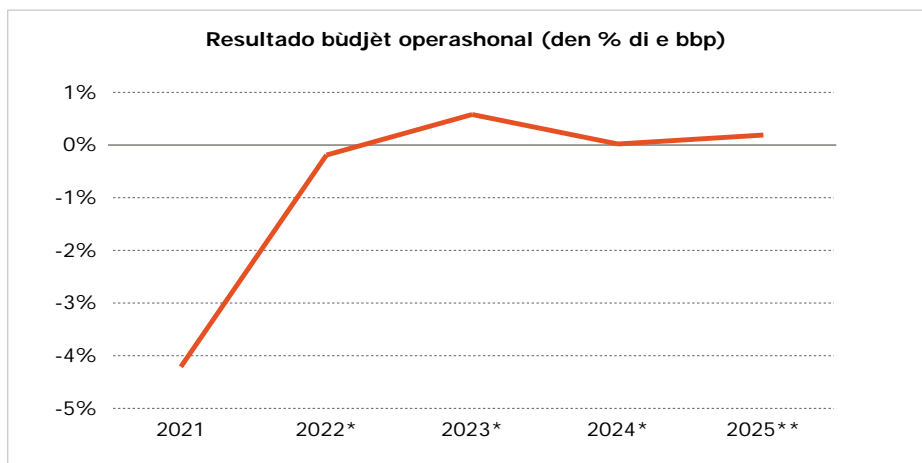
E presupuesto pa 2025 di Sint Maarten no a ser stipulá te 10 di yùli 2025, spesífikamente debí na e echo ku un fayó tékniko den e tramitashon di amiendanan di Parlamento tabata kondusí na retraso adishonal. Cft a konsehá Sint Maarten pa implementá algun kambio pa medio di un modifikashon presupuestario (BW), ku lo mester stipulá promé ku fin di 2025. Bou di e kondishon aki, Sint Maarten por a inisiá un petishon nobo di fianza pa invershonnan. Riba 22 di òktober 2025, Cft a risibí e modifikashon di proyekto presupuestario (OBW). Den e OBW, Sint Maarten a kumpli sufisientemente ku e rekomendashonnan primintí a base di e konseho ku Cft a emití tokante di e presupuesto stipulá (VB) 2025. P’esei, Cft a pidi Sint Maarten pa – despues di un kòntròl minusioso – ofresé e modifikashon presupuestario na Parlamento mas pronto posibel, pa asina por a stipulá esaki promé ku fin di aña. No a logra esaki, loke no ta favorabel pa e grado di konfiansa. Banda di esaki, na 2025, Sint Maarten no a stipulá presupuesto pa 2026, i asta a keda sin ofresé proyekto presupuestario pa Cft emití konseho. E proseso presupuestario ta

parti di maneho finansiero, i no ta kanando bon. Debí na e echo ku no a stipulá e presupuesto pa 2026 promé ku e fecha límite legal di 15 di desèmber 2025, Parlamento no por a ehersé puntualmente su derecho presupuestario, i atrobe e posibilidatnan pa e pais elaborá maneho nobo ta limitá.

Te ku e di tres kuartal di 2025, segun e di tres informe di implementashon, Sint Maarten a realisá un saldo positivo riba e bùdjèt operashonal di kasi XCG 50 mion. E surplus prinsipalmente tabata konsekuensia di e ingresonan di impuesto relativamente haltu kompará ku e aña anterior, i di e echo ku a aplasá gastunan proyektá debí na retrasonan den e ehekushon. Segun e modifikashon di proyekto presupuestario 2025, pa henter 2025 (i añanan futuro) Sint Maarten tabata antisipá un surplus chikitu. Sinembargo, e sifranan di realisashon definitivo ainda no ta konosí. Aktualmente, tin tiki espasio pa resultadonan negativo inesperá òf maneho nobo, loke ta pone ku riesgonan riba un défisit ta keda eksistí.

Apesar di e surplusnan riba e bûdjèt operashonal, Sint Maarten tampoko a logra pa mehorá e posishon di likides. Den traskurso di e aña, e posishon di likides di e pais asta a deteriorá kompará ku e presupuesto. E desaroyonan aki ta preokupá Cft, entre otro debí na e riesgonan riba problemanan di pago serka vários entidat gubernamental, i a pidi Sint Maarten pa deliberá tokante di e tópiko aki.

Kumpliendo ku e rekomendashonnan duná pa e komishon di evaluashon Rft na 2024, den e di dos mitar di 2025 Cft a kuminsá ku e pilot 'Aplikashon di e marko di referensia di maneho finansiero'. E komishon a rekomendá pa desaroyá e marko di referensia aki, spesífikamente pa artíkulo 15, insiso 2 di Rft. E meta di esaki ta pa ofresé klaridat di antemano na Kòrsou i Sint Maarten tokante di e manera ku Cft ta evaluá a base di e normanan inkluí den artíkulo 15 di e Rft. Esaki ta enserá ku Cft lo pone mas énfasis riba e ekshoustividat i kontrolabilidad di e presupuesto, i e koherensia ku informenan di implementashon i kuantanan anual. E periodo aki, e konsepto di marko di referensia konserní – elaborá den kolaborashon ku e paisnan – a ser apliká eksploratoriamente. E intenshon ta pa apliká e marko di referensia ofisialmente pa promé biaha na e proyektonan presupuestario i presupuestonan pa 2027 i pa inkorporé integralmente den e konseho di Cft for di e momento ei.

*= sifranan preliminar, **= presupuesto. Fuente: IMF 2025 Article IV Consultations sèptèmber 2025, (proyektonan di) kuantanan anual 2021-2022, di kuater informenan di implementashon 2023-2024 i modifikashon di proyekto presupuestario 2025 di Sint Maarten.

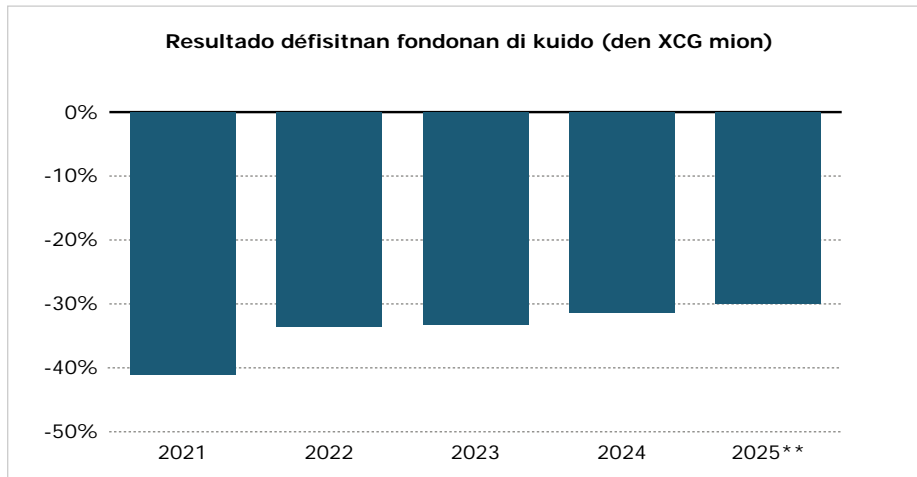
Te ku e di tres kuartal, Sint Maarten a invertí XCG 67 mion. Esakinan ta invershonnan posponé di 2023 i 2024. A aplasá invershonnan nobo proyektá pa 2025, entre otro debí na e stipulashon lat di e presupuesto, i e retraso ku e modifikashon presupuestario. Na fin di e di tres kuartal, Sint Maarten tabata tin aproksimadamente XCG 211 mion na invershonnan proyektá registrá. Ehekushon puntual di e invershonnan ta esensial, tantu pa motibu di e interes pa sosiedat, komo debí na e preshon di interes di e fiansanar mará na esakinan riba finansa gubernamental. Den e di dos mitar di e aña, Cft a bolbe pidi atenshon pa e tópiko aki, i a pidi Sint Maarten spesífikamente pa inkluí un resúmen multianual kla den e presupuesto pa 2026 di e invershonnan pendiente i e planifikashon pa ehekutá esakinan.

Impuestonan

Te ku e di tres kuartal, e ingresonan di impuesto tabata remarkabelmente haltu, mas ku XCG 40 mion mas kompará ku e mésun periodo den e aña pasá, i kasi XCG 30 mion mas di loke a presupuestá. Esaki a ser kousá prinsipalmente pa un cambio den e momentu di risibí pagonan, di fin di 2024 pa kuminsamentu di 2025, pasobra e ofisina di impuesto tabata será entre Pasku i Aña Nobo. Sint Maarten ta konsiderá ku esaki ta un efekto insidental i ta antisipá ku lo no bolbe okurí e añanan benidero. Respekto di e di tres UR, Cft a konsehá pa distinguí e efekto insidental di e ingresonan di impuesto haltu na kuminsamentu di aña ku mas detaye, i pa involukrá e noshon aki den e estimashonnan den e proyekto presupuestario pa 2026. Sinembargo, estimashonnan adekuá i resúmennan di e impuestonan ta keda un punto di atenshon konsiderabel pa Sint Maarten. E sistema tributario di Sint Maarten no a ser modernisá pa hopi tempu, i e implementashon na Servisio di Impuesto no ta na òrdu. Debí na esaki, ta hasi hopi trabou manualmente i esaki por kondusí na erornan. Sint Maarten ta traha huntu ku Tijdelijke Werkorganisatie riba e reforma i modernisashon di Servisio di Impuesto i e sistema tributario.

Kuido i seguro sosial

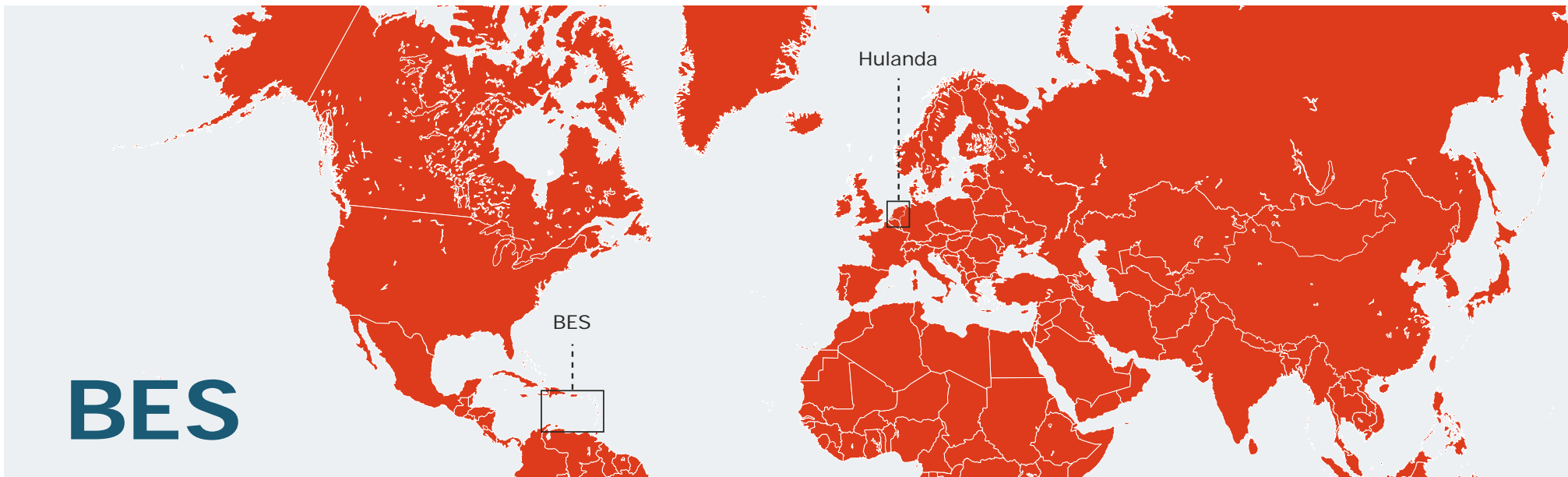
Na 2023 a estimá e gastunan di kuido di Sint Maarten na aproksimadamente 6,5% di e bbb, loke ta nifiká ku e gastunan aki tabata relativamente abou kompará ku e otro paisnan den Reino. Asta ku e gastunan relativamente abou aki, anualmente tabata registrá défisitnan konsiderabel serka e fondonan di kuido. Esaki ta nifiká ku e finansiamentu di kuido ta bou di hopi preshon. Te awor tabata apsorbé e défisitnan pa medio di e reservanan serka otro fondonan, prinsipalmente esun pa penshun di behes (AOV). Sinembargo, esaki no ta un situashon sostenibel, i e problema ta keda agravá debí na e echo ku e añanan benidero e poblashon di Sint Maarten lo embehesé ainda mas. Den su konsultashon di artíkulo IV di sèptèmber 2025, IMF a indiká ku ta antisipá ku na 2029, e reservanan líkido serka e organisashonnan di implementashon SZV (Sociale- en ziektekostenverzekeringen) lo keda agotá, loke por kousa un problema di pago agudo pa kuido i seguro sosial.

*= sifranan preliminar, **= presupuesto. Fuente: kuantanan anual 2021-2024 i e presupuesto pa 2026 di SZV.

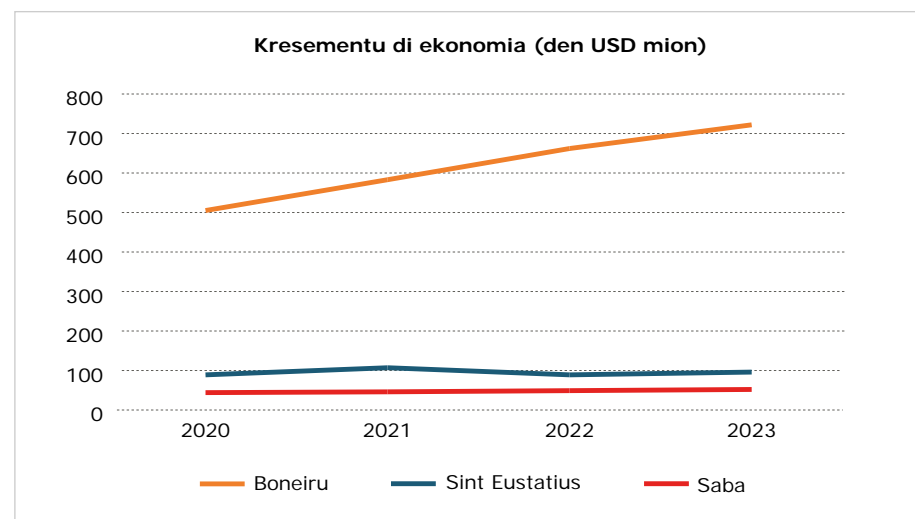
Na sèptèmber, Cft a deliberá ekstensivamente ku Sint Maarten tokante di e tópiko aki. A palabrá pa intensifiká e kolaborashon i pa atendé ku e problema. For di e dia ei, tabata tin kontakto adekuá i aktivo entre Cft i e stakeholdernan enbolbí: Ministerio di Salubridat Públiko, Desaroyo Sosial i Trabou (VSA), SZV i hospital (SMMC). Sint Maarten a identifiká vários medida pa atendé ku e défisitnan. Esakinan ta ahoronan di gastunan i medidanan pa oumentá e ingresonan serka SZV, un seguro médiko general i un impuesto pa turista. A palabrá pa identifiká den e próksimo periodo si e medidanan ta suficiente pa sostenibilitat finansiero i pa entretantu implementá e medidanan identifiká te ku awor mas pronto posibel.

E presupuestonan di Boneiru, Sint Eustatius i Saba a oumentá konsiderablemente entre 2020 i 2025. E kousa prinsipal di esaki tabata e oumento di e pago liber, e pagonan spesial i – den kaso di Boneiru – tambe e introdukshon di e impuesto di turista (Visitor Entry Tax).

E kalidat di maneho finansiero riba e islanan BES ta varia. Na yüli 2025, tur tres isla BES a risibí un deklarashon aprobatorio di auditor tokante di nan kuenta anual pa 2024. Esaki tabata promé biaha for di 2010. Na 2025, Saba i Sint Eustatius a logra konsolidá òf asta fortalesé e mehorashon di maneho finansiero. Sinembargo, respekto di Boneiru tin preokupashonnan tokante di maneho finansiero, tantu pa loke ta trata maneho di presupuesto, inkluyendo modifikashonnan presupuestario, komo e implementashon di e presupuesto pa 2025.

Fuente: CBS.

Boneiru

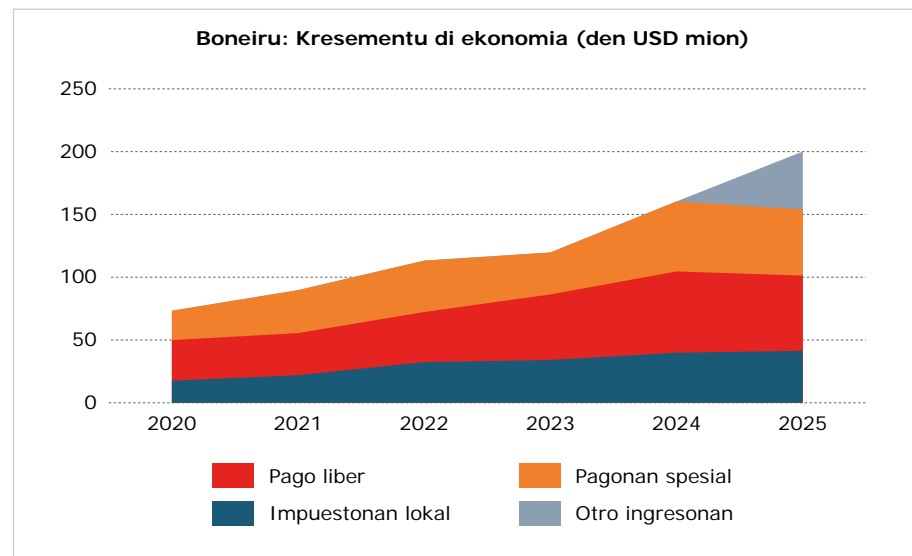

Implementashon di presupuesto i maneho finansiero

Entre 2019 i 2025, e presupuesto di Boneiru a tripliká. E ingresonan presupuestá pa 2025 tabata konsiderablemente mas haltu ku añanan anterior, entre otro debí na e uso kresiente di reservanan aloká. Na fin di aña, a oumentá e presupuesto pa 2025 konsiderablemente pa medio di dos modifikashon presupuestario.¹

A entregá e kuenta anual pa 2024 na tempu. Pa di tres aña konsekutibo, e ouditor eksterno a emití un deklarashon aprobatorio pa e kuenta anual, despues di un esfuerso konsiderabel di rekuperashon atministrativo i un prosedura di indemnidad. E kuenta anual tabata muestra un resultado positivo di USD 1,3 mion.

¹ E di dos modifikashon presupuestario 2025 aki a ser aprobá parsialmente pa Sekretario di Estado di Asuntunan Interior i Relashonnan den Reino na yanüari 2026.

Fuente: kuenta anual 2024, presupuesto 2025 i presupuesto 2026 di Boneiru.

Den e di dos mitar di e 2025, maneho finansiero a muestra poko mehorashon. Por ehèmpel, Boneiru no tabata kontrolá e proseso presupuestario sufisientemente, loke a kondusí na un falta di tempu pa pasa dor di un proseso ordená korespondiente na un modifikashon presupuestario, i pa inkorporá e konsehonan di Cft. No a stipulá e promé modifikashon presupuestario te fin di òktober, i e di dos a keda stipulá riba 18 di desèmber. E stipulashon lat aki di e modifikashon presupuestario a kondusí na gastunan ilísito.² Esaki tin di aber prinsipalmente ku e manera ku a gasta pagonan spesial i gastunan di invershon.

Ademas, den su reashon tantu riba e promé komo riba e di dos modifikashon presupuestario 2025, Cft a ekspresá su preokupashonnan tokante di e grado di realidat di e presupuesto pa 2025. Por ehèmpel, den ámbos modifikashon presupuestario, e oumento di e gastunan presupuestá tabata konsiderabel,

² Gastunan ku no a ser inkluí den un (modifikashon di) presupuesto stipulá ta ilísito. Pa medio di aprobashon di e modifikashonnan presupuestario stipulá di Sekretario de Estado di BZK, a restourá e legalidat di e gastunan aki retroaktivamente.

kompará ku e gastunan realisá na e momentu ei. Ta bin aserka ku no a distribuí e bùdjètnan pa e pagonan spesial riba e término di e pagonan spesial te òktober, despues di un konseho di Cft. Banda di esaki, riba petishon di Cft, Entidat Públiko Boneiru a disidí pa hasi un inventarisashon di e pagonan spesial. Esaki tabata den e marko di e trayekto di konseho tokante di e Presupuesto Stipulá pa 2026.

Na promé instansia, e di dos UR a ser entregá na tempu, pero e no tabata kompletu. Despues di a konsultá Cft, Boneiru a revoká e di dos UR, a modifik'é i a bolbe ofres'é. E splikashonnan pa por interpretá e tabèlnan tabata falta òf no tabata kompletu. Loke ta mensioná aki riba ta suprayá ku maneho finansiero ainda no ta na òrdu na Boneiru. Debí na esaki, Cft tabata obligá pa emití konsehonan crítico tokante di e dokumentashon presupuestario. Cft ta apresíá ku Boneiru ta rekonosé e opstákulonnan, i ta tuma medidanan dirigí riba esakinan. Por ehèmpel, for di 2026, en prinsipio tur informenan di implementashon lo bai kompañá di un modifikashon di proyekto presupuestario i e inventarisashon mensioná aki riba di e pagonan spesial.

Sint Eustatius

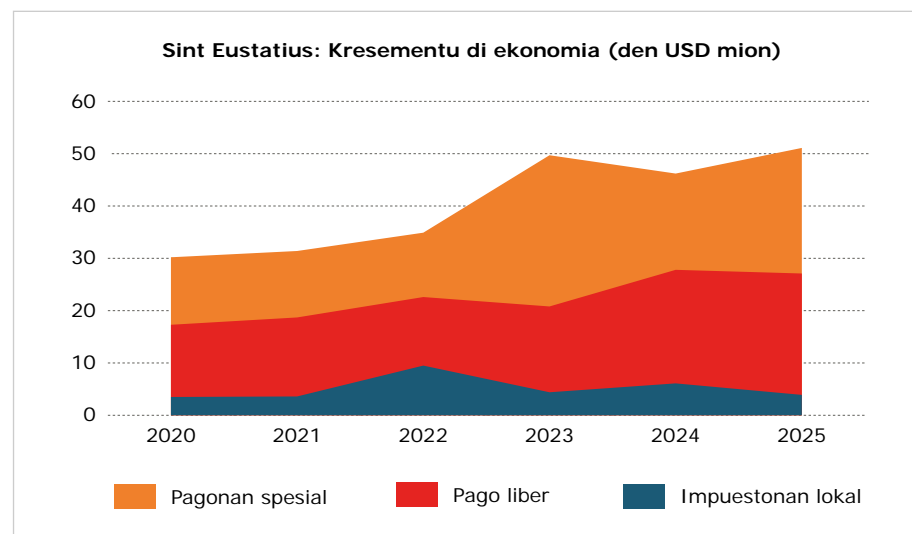

Implementashon di presupuesto i maneho finansiero

Na 2025, e presupuesto di Sint Eustatius a oumentá kompará ku 2024. Por atribuí e oumento aki na e kresementu di e pago liber i e pagonan spesial. E ingresonan for di impuestonan lokal a sigui baha.

Den e último añanan, maneho finansiero di Sint Eustatius a mehorá substansialmente. Na yüli 2025, pa promé biaha, Entidat Públiko a risibí un deklarashon aprobatorio di ouditor tokante di e kuenta anual di e aña presupuestario anterior.

Cft a konstatá un mehorashon kontinuá den e maneho finansiero di Sint Eustatius den e di dos mitar di 2025. E puntualidat i kalidat di e dokumentonan a mehorá konsiderablemente. Sint Eustatius ta mustra ku e ta mas i mas in control. Esaki ta un desaroyo positivo ku mester salbuardiá den e prosesonan i den e ehekushon di ouditnan interno.

Fuente: kuenta anual 2024, presupuesto 2025 i presupuesto 2026 di Sint Eustatius.

Saba

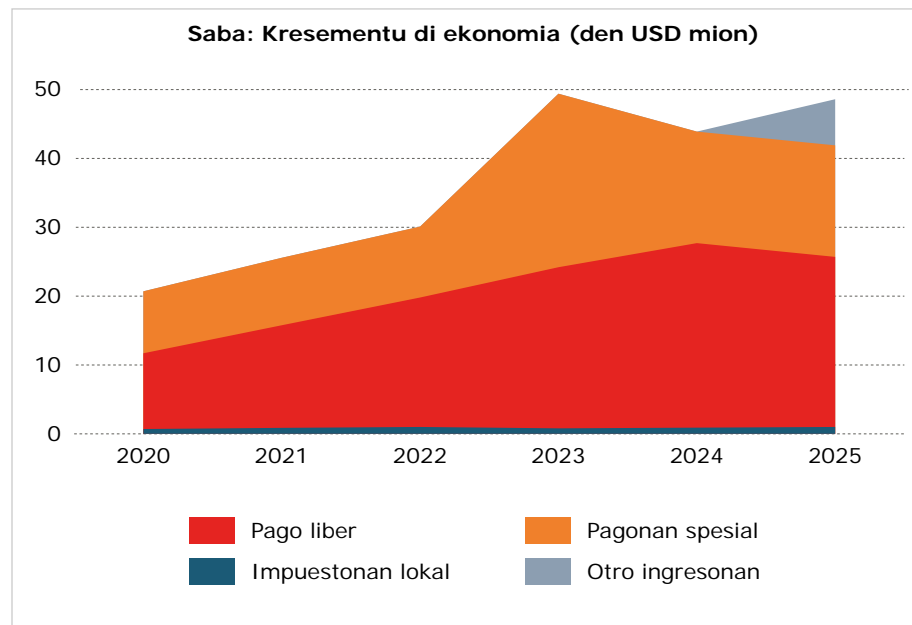

Implementashon di presupuesto i maneho finansiero

E último añanan, e presupuesto total di Saba a krese, en parti danki na un pago liber mas haltu i un oumento di e pagonan spesial. E desaroyo aki a kontinuá na 2025. A agregá e kategoria Otro ingresonan komo kategoria kolektivo pa entre otro ingresonan di interes risibí i otro ingresonan.

Pa 2024, meskos ku den añanan anterior, Saba a risibí un deklarashon aprobatorio di ouditor tokante di e kuenta anual. Na 2025, Saba a sigui fortalésé maneho finansiero. Den e di dos mitar di 2025, Saba a entregá e dokumentashon presupuestario na tempu i konforme e akuerdonan ku Cft. Banda di esaki, a realisá mas mehorashon di kalidat den e dokumentashon presupuestario.

Pa 2025, Saba a entregá tur dokumento presupuestario na tempu, i esakinan tabata di bon kalidat. Ademas, Saba a implementá tres modifikashon presupuestario na 2025. Cft a duna konseho positivo tokante di tur e modifikashonnan presupuestario aki.

Fuente: kuenta anual 2024, presupuesto 2025 i presupuesto 2026 di Saba.

Aneksonan

03

Anekso 1

Tareanan, aktividatnan i komposishon di e Kolegionan

Historia

Pa hopi aña, Antia Hulandes tabata sufri di problemanan sustansial i struktural riba tereno di finansa gubernamental. E presupuestonan no tabata sufisientemente konfiabel i realístiko, e kuantanan anual a keda kompilá muchu lat, e kontrolnan di auditornan eksterno tabata atrasá i e posishonnan di debe di e islanan tabata problemátiko. Riba 10 di òktober 2010, Antia Hulandes a keda desmantelá i relashonnan polítiko nobo aki a keda realisá. Kòrsou i Sint Maarten a bira paisnan outónomo den Reino hulandes. Boneiru, Sint Eustatius i Saba a bira munisipionan spesial di Hulanda den e forma di Entidatnan Públiko.

A palabrá ku Hulanda lo asumí gran parti di e debenan di e Antia Hulandes (un total di aproksimadamente ANG 3,8 bion), i ku e islanan lo yega na un mehorashon struktural di finansa gubernamental. Den e konteksto aki a akordá ku lo establese supervishon finansiero independiente riba e presupuestonan di e paisnan i e islanan. A lanta Kolegio di supervishon finansiero Kòrsou i Sint Maarten (Cft) i Kolegio di supervishon finansiero di Boneiru, Sint Eustatius i Saba (Cft BES) pa e finalidat aki.

For di 1986, Aruba ta pais outónomo den Reino. Na 2015, na momentu ku e debe públiko tabata asendé te mas ku AWG 4 bion, tambe a establese supervishon finansiero independiente pa Aruba. Riba 2 di sèptèmber 2015, a asigná e supervishon riba finansa gubernamental legalmente na RMR. Kolegio di supervishon finansiero di Aruba (CAft) ta e instansia ku ta ehekutá e supervishon aki.

Tareanan Kolegionan

E meta di e Kolegionan di supervishon finansiero (Cft) ta pa realisá finansa gubernamental saludabel huntu ku e gobièrnunan di Aruba, Kòrsou, Sint Maarten, Boneiru, Sint Eustatius i Saba. Durante e siklo anual di presupuestá, implementá i hustifiká, e Kolegionan ta supervisá e kumplimentu ku e

normanan akordá, i nan ta vigilá e mehorashon di maneho finansiero. Lei di Reino Supervishon Finansiero Kòrsou i Sint Maarten (Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten – Rft), Ordenansa Nashonal di supervishon finansiero temporal di Aruba (Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht – LAft) pa Aruba i Lei di Finansa Entidat Públiko Boneiru, Sint Eustatius i Saba (Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba – Lei FinBES) ta forma e base legal pa e Kolegionan.

Kòrsou, Aruba i Sint Maarten

Riba petishon di e paisnan, e Kolegionan por duna konseho tokante di e proyekto presupuestario. E presupuesto stipulá obligatoriamente mester wòrdu entregá na e Kolegionan pa konseho. Durante e aña, ta monitória e implementashon di e presupuesto a base di informenan di implementashon. Na final di e aña presupuestario, e Kolegio ta duna konseho tokante di e kuenta anual. Ora no kumpli ku e normanan preskribí den lei, finalmente Kolegionan por duna konseho na RMR pa emití un instrukshon na e gobièrnu konserní pa tuma akshon. E Kolegionan por duna e paisnan i RMR konseho riba petishon pero tambe sin ku pidié.

Boneiru, Sint Eustatius i Saba

E Kolegio ta duna konseho tokante di e proyekto presupuestario, i den e konteksto aki e por duna rekomendashonnan pa modifiká e presupuesto. Tambe tokante di modifikashonnan di e presupuesto, Cft mester haña oportunitat di e Entidatnan Públiko pa emití konseho. Ademas, e Kolegio ta duna konseho tokante di e informenan di implementashon i kuantanan anual. Na tur momentu, e Kolegio por inisiá un investigashon di e maneho i e strukturashon di e organisashon finansiero i por traha akuerdonan tokante di esaki ku e Kolegionan Ehekutivo. Si mester, Minister di BZK por duna un instrukshon.

Anekso 1

Tareanan, aktividatnan i komposishon di e Kolegionan

Komposishon di e Kolegionan

E tres Kolegio ta responsabel pa e ehekushon di supervishon finansiero. Kada Kolegio ta konsistí di un Presidente i miembronan. Konseho di Minister di Reino (RMR) ta nombra nan. E Kolegionan ta haña apoyo di un sekretariado komun, ku sedenan na Kòrsou, Sint Maarten i Aruba. Den e periodo ku e informe aki ta kubri, e komposishon di e Kolegionan tabata e siguiente:

Cft

- Lidewijde Ongerig – Miembro riba proposishon di Reino, simultáneamente Presidente
- Hans Hoogervorst – Miembro riba proposishon di Hulanda (Presidente entrante 1 di febrüari 2026)
- Elizabeth de Cuba – Miembro riba proposishon di Kòrsou
- Julisa Frans – Miembro riba proposishon di Sint Maarten

CAft

- Lidewijde Ongerig – Miembro riba proposishon di Reino, simultáneamente Presidente
- Hans Hoogervorst – Miembro riba proposishon di Hulanda
- Marion Agunbero – Miembro riba proposishon di Aruba

Cft BES

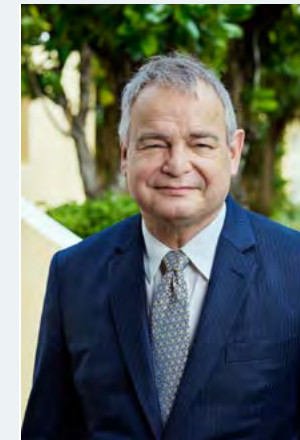
- Lidewijde Ongerig – Miembro riba proposishon di Reino, simultáneamente Presidente
- Hans Hoogervorst – Miembro riba proposishon di Hulanda
- Glenn Thodé – Miembro riba proposishon di Boneiru, Sint Eustatius i Saba

Lidewijde Ongerig

Marion Agunbero

Hans Hoogervorst

Elizabeth de Cuba

Julisa Frans

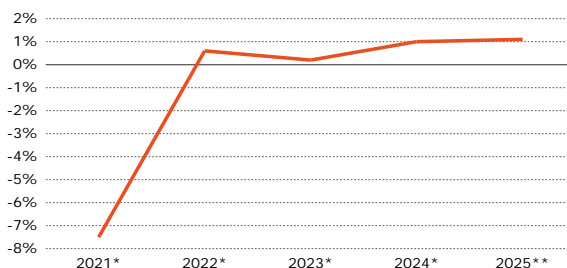
Glenn Thodé

Anekso 2

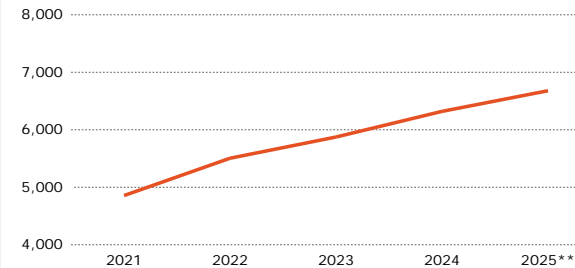
Lista di Factsheet Kòrsou

- Poblashon: 156.115 (2025)
- Siudadano 65+: 25,3% (2025)
- Porsentahe di desempleo: 7,6% (2025*)
- Inflashon (promedio den 12 luna): 2,4% (2025*)

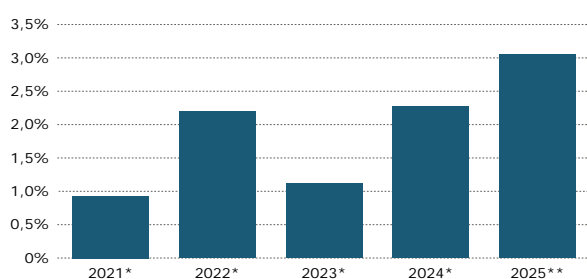
Resultado bûdjèt operashonal (den % di e bbp)

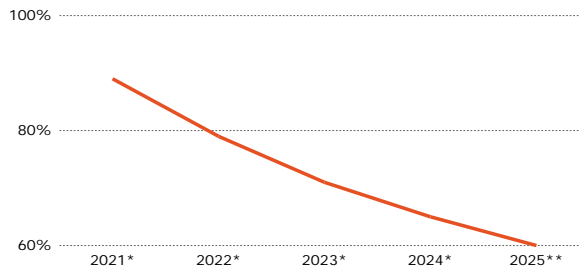
Tamaño di ekonomia (den XCG mion)

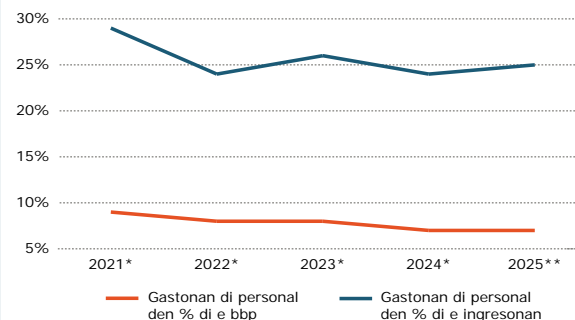
Invershonnan di gobièrnu (den % di e bbp)

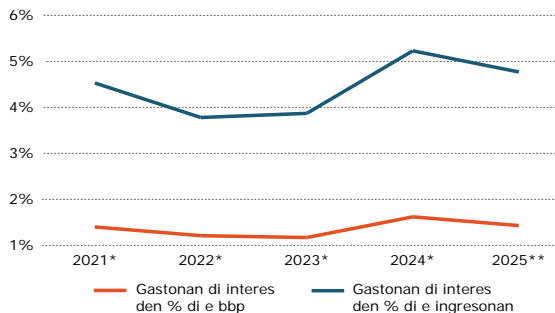
Debe di gobièrnu (den % di e bbp)

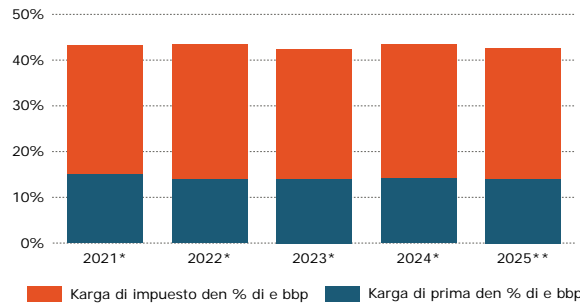
Gastonan di personal (den % di e bbp i den % di e ingresonan)

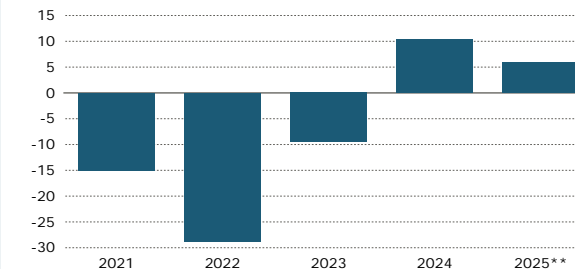
Gastonan di interes (den % di e bbp i den % di e ingresonan)

Karga fiskal kolektivo (den % di e bbp)

Resultado fondonan di kuido (den XCG mion)

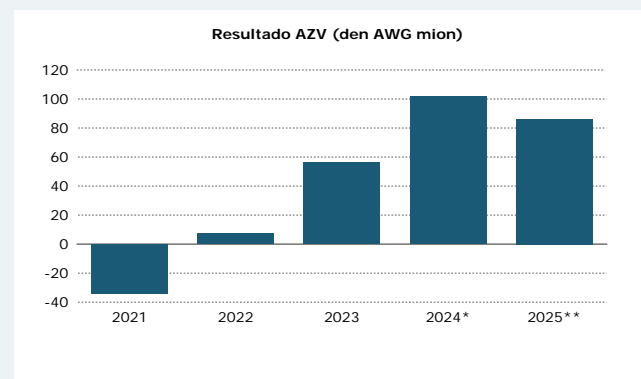
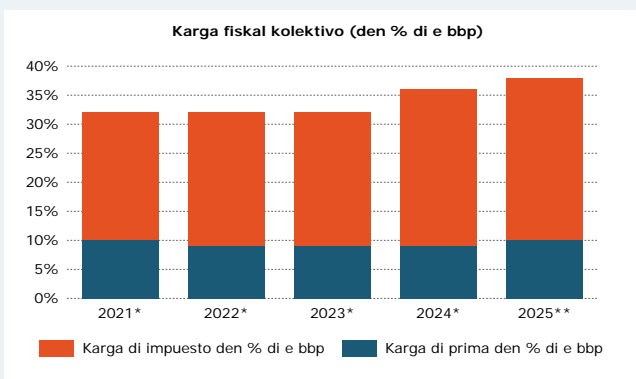
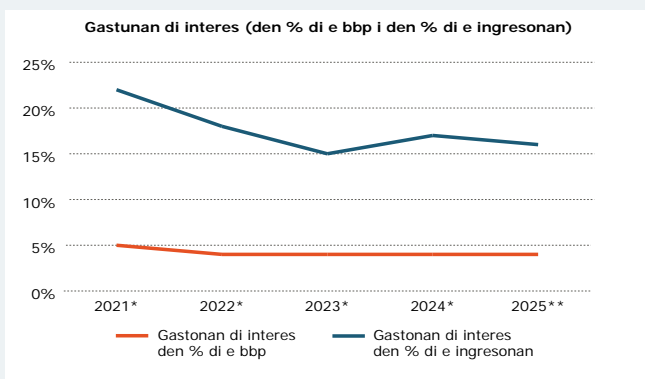
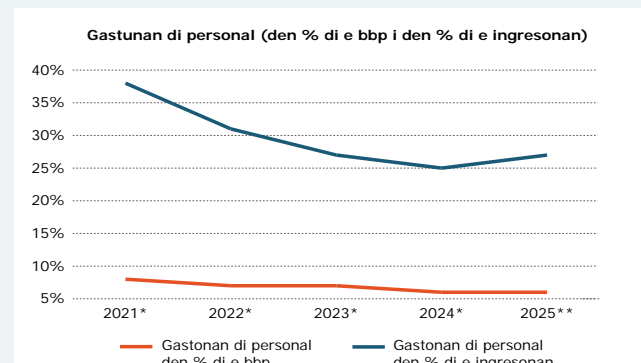
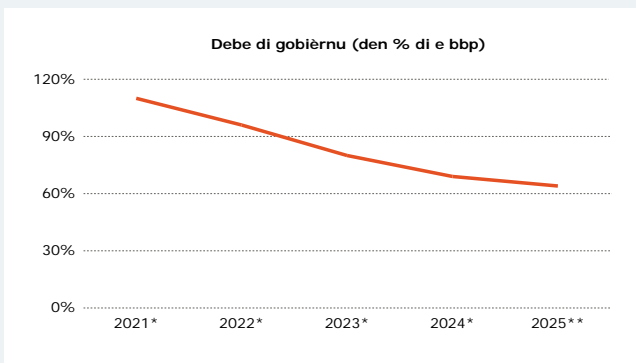
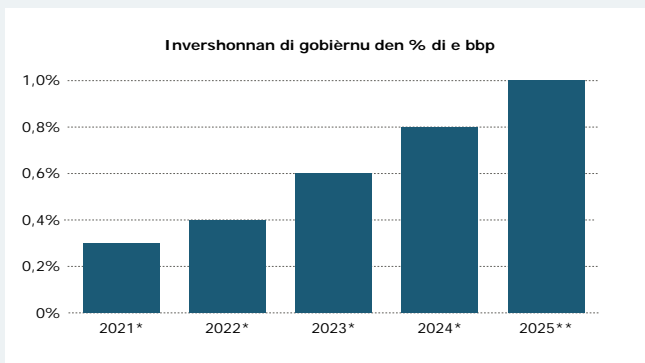
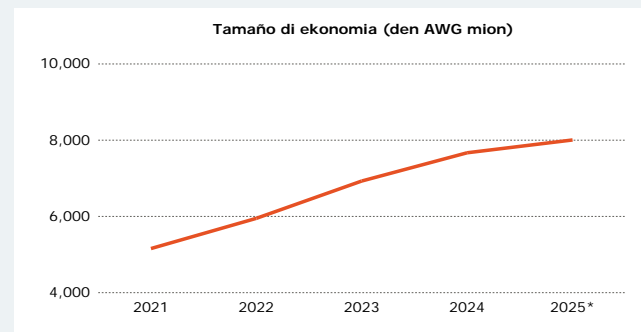
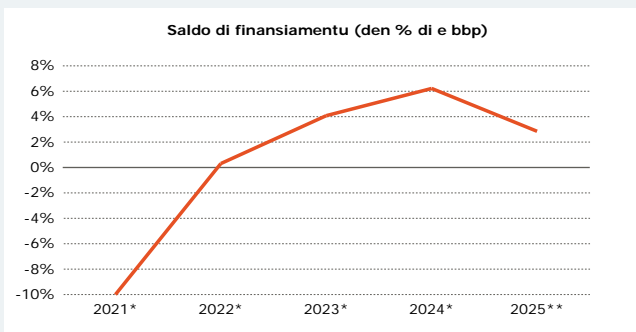
*= sifranan preliminar, **= presupuesto.

Fuente: Proyecktonan di kuenta anual 2021-2024, presupuesto stipulá 2025, modifikashon di proyekto presupuestario 2025 di Kòrsou, kuantanan anual 2021-2024 i presupuesto 2025 di SVB, CBS 2025; CBCS Economic Bulletin desèmber 2022 i yùni 2025.

Aneks 2

Lista di Factsheet **Aruba**

- Poblashon: 108.880 (2025)
- Siudadano 65+: 19% (2025)
- Porsentahe di desempleo: 4,3% (2025)
- Inflashon (promedio den 12 luna): 1,0% (2025)

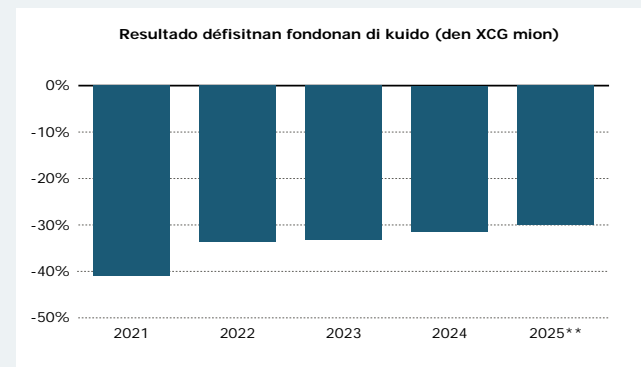
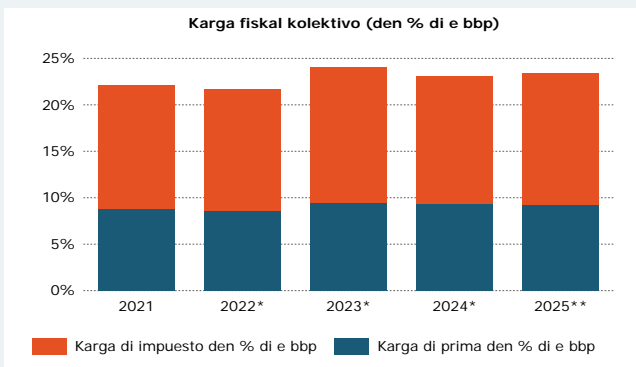
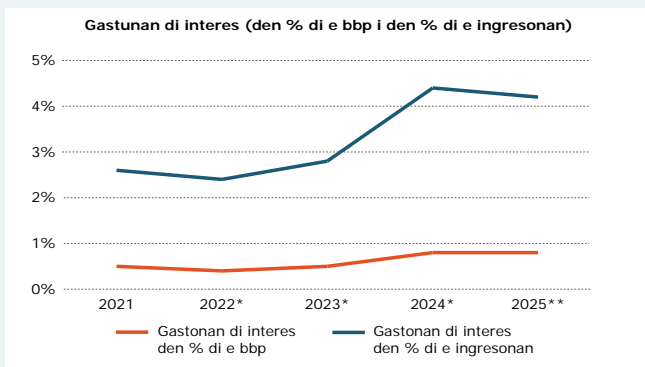
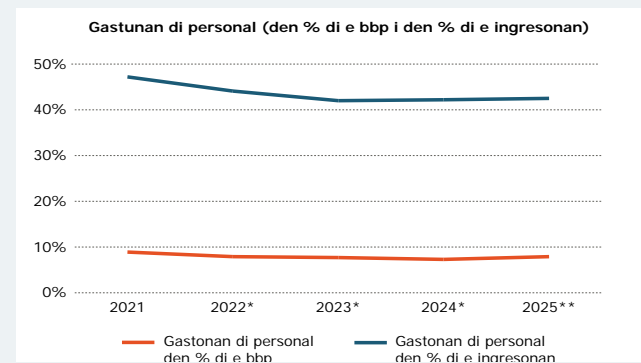
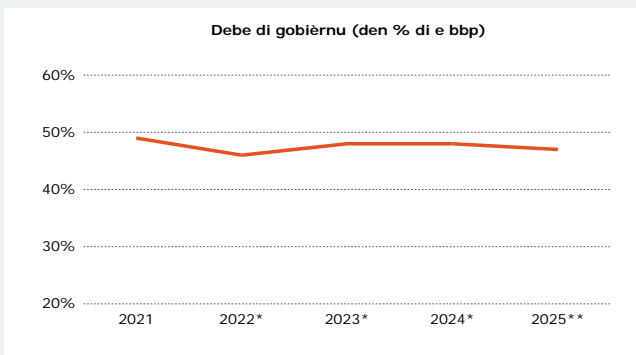
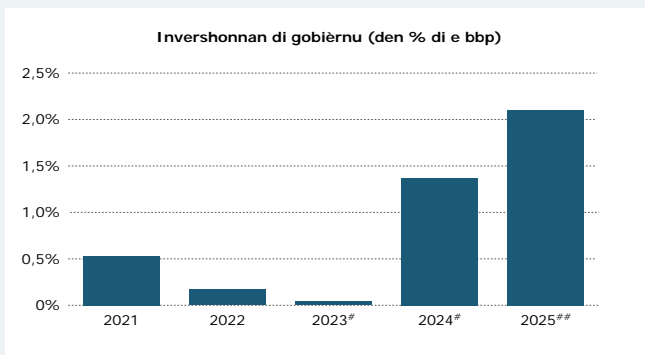
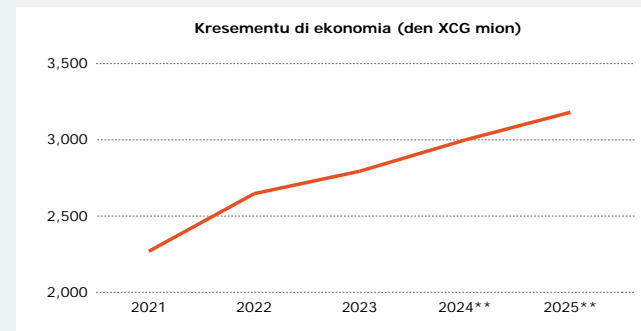
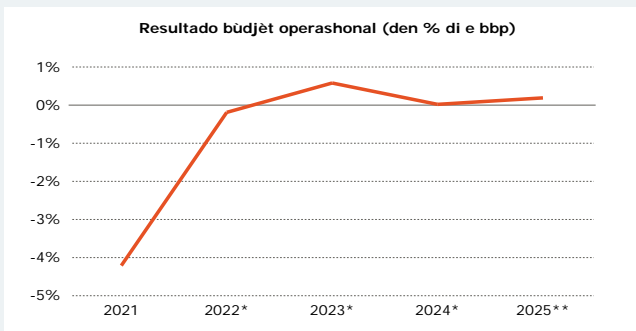
*= sifranan preliminar, **= presupuesto.

Fuente: IMF Article IV Consultation desèmber 2025, di kuater informenan di implementashon 2020-2024, di dos modifikashon di proyekto presupuestario 2025 di Aruba, kuantanan anual 2021-2023 i e presupuesto 2026 di AZV i SVb.

Aneksu 2

Lista di Factsheet Sint Maarten

- Poblashon: 42.938 (2023)
- Siudadano 65+: 7,9% (2018)
- Porsentahe di desempleo: 8,0% (2025)
- Inflashon (promedio den 12 luna): 3,3% (2025)

* = sifranan preliminar, ** = presupuesto, # = Sifranan preliminar t/m Q4, ## = Sifranan preliminar t/m Q3.
 Fuente: Di tres informe di implementashon 2025, di kuater informe di implementashon 2024 i 2023, kuenta anual 2021, (proyekto di) kuenta anual 2022, modifikashon di proyekto presupuestario 2025 di Sint Maarten; kuantanan anual 2021-2024 i presupuesto 2026 di SZV; Kingdom of the Netherlands-Curaçao and Sint Maarten: 2025 Article IV Consultation Discussions-Press Release and Staff Report”, IMF Staff Country Reports 2025;

Aneko 2

Lista di Factsheet BES

Bonaire

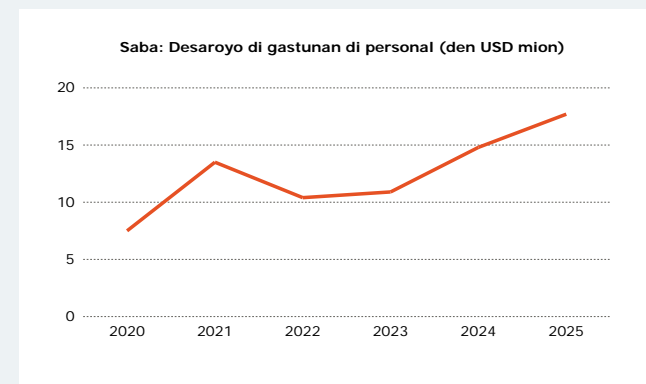
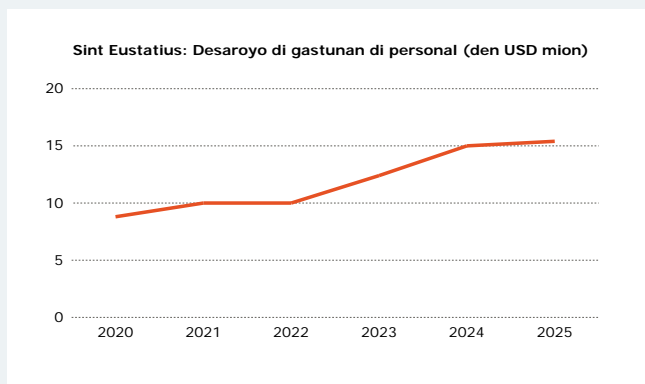
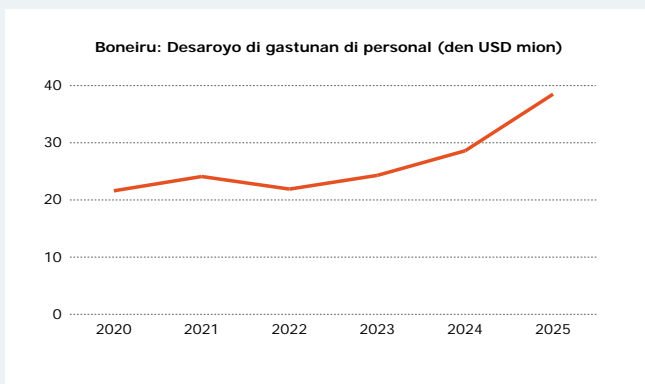
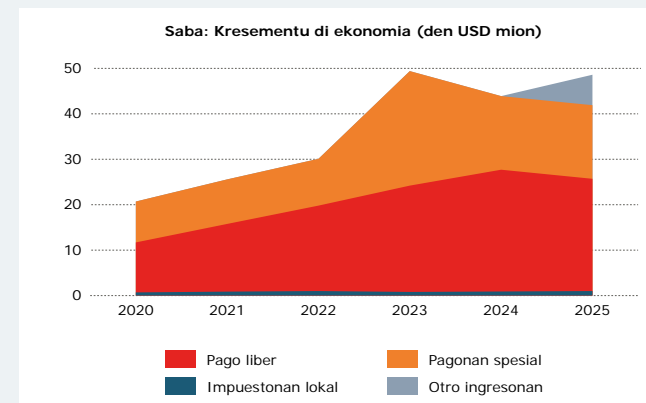
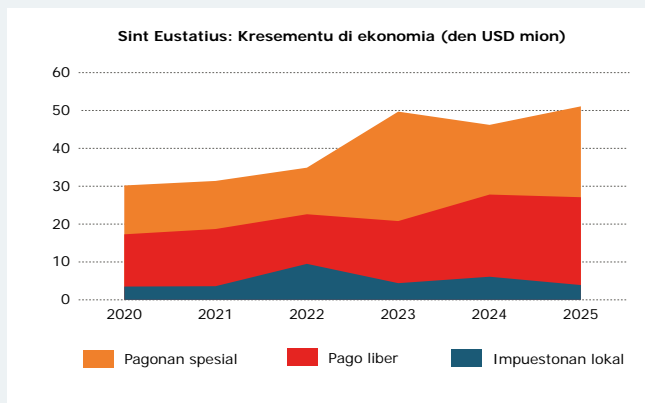
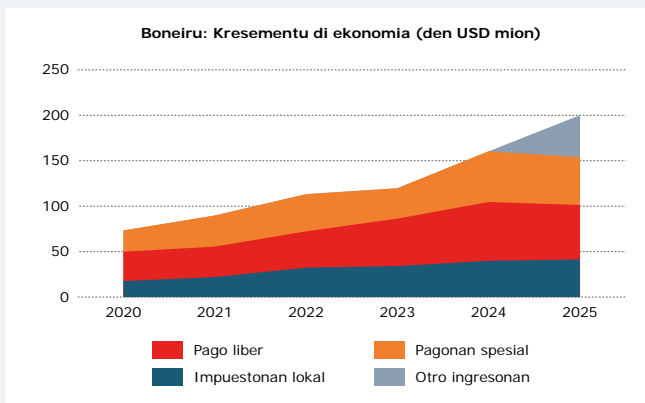
- Poblashon: 26.552 (2025)
- Porsentahe di desempleo: 3% (2025)
- Inflashon (promedio den 12 luna): 2,1% (2025)

Sint Eustatius

- Poblashon: 3.270 (2025)
- Porsentahe di desempleo: 3,9% (2025)
- Inflashon (promedio den 12 luna): 4,4% (2025)

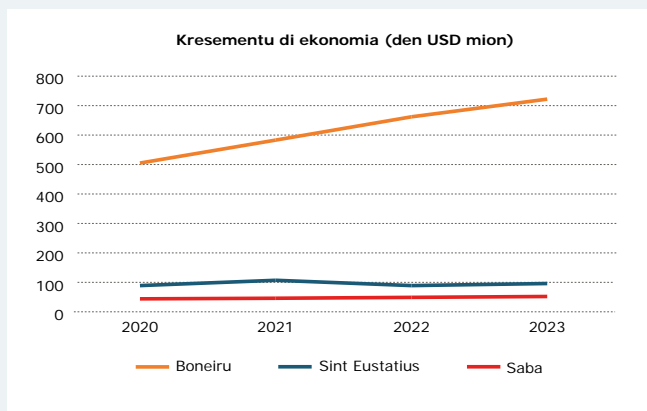
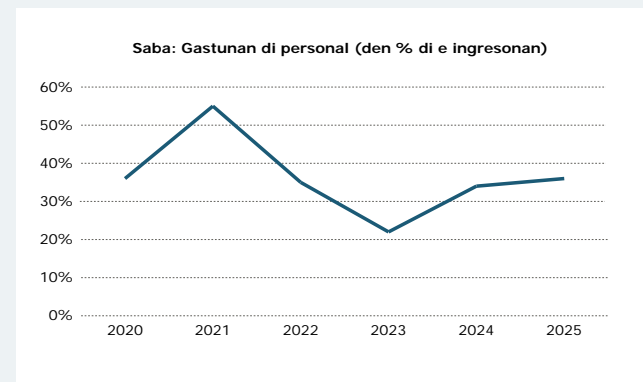
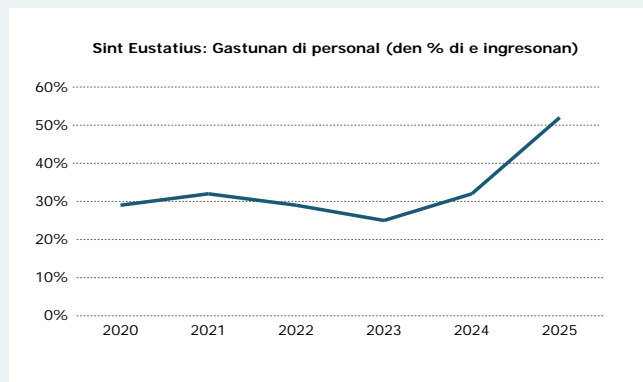
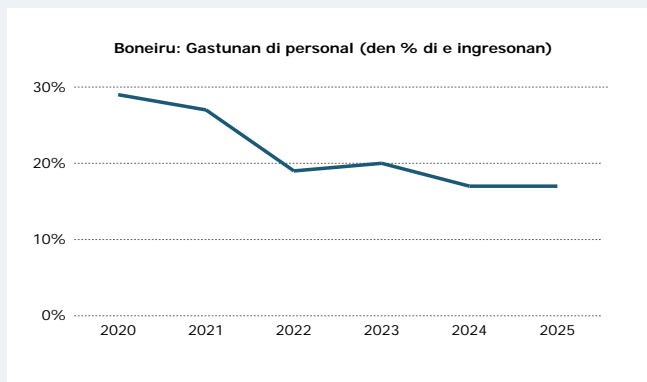
Saba

- Poblashon: 2.158 (2025)
- Porsentahe di desempleo: 2,5% (2025)
- Inflashon (promedio den 12 luna): 1,4% (2025)

Aneko 2

Een overzicht: factsheet BES

Fuente: E gráfikanan 'Desaroyo di ingresonan', 'Desaroyo di gastunan di personal' i 'Gastunan di personal (den % di e ingresonan) ta originá di e dokumentashon presupuestario di e Entidatnan Públiko inkluyendo e kuantanan anual 2024, e informenan di implementashon, presupuesto 2025 i modifikashonnan presupuestario di 2025. E gráfika 'Kresementu di ekonomia' a ser basá riba sifranan di CBS. E sifranan pa kresementu ekonómiko di 2024 i 2025 no ta konosí ainda.

Koherensia entre e gráfikanan:

Debí na e oumento substansial di e ingresonan total, e gastunan di personal komo porsentahe di e ingresonan ta muestra un bahada na Boneiru i Saba, apesar di e echo ku tambe e gastunan di personal den sentido nominal a oumentá substansialmente.

Anekso 3

Lista di abreviashon i konseptu

Abreviashonnan

ANG	Florin antiano
AOV	Seguro di Behes General [Algemene Ouderdomsverzekering]
ARA	Algemene Rekenkamer Aruba
AWG	Florin arubiano
AZV	Seguro Médico General [Algemene Ziektekosten Verzekering]
BES	Boneiru, Sint Eustatius i Saba
Bbp	Produkto nashonal bruto [Bruto binnenlands product]
BZK	Minister/Ministerio di Asuntunan Interior i Relashonnan den Reino
BW	Modifikashon presupuestario
CAft	Kolegio di supervishon finansiero di Aruba
Cft	Kolegio di supervishon finansiero Kòrsou i Sint Maarten
Cft BES	Kolegio di supervishon finansiero di Boneiru, Sint Eustatius i Saba
CMC	Curaçao Medical Center
IMF	Fondo Monetario Internashonal
LAft	Ordenansa Nashonal di supervishon finansiero temporal di Aruba [Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht]
OBW	Modifikashon di proyekto presupuestario
Rft	Lei di Reino Supervishon Finansiero Kòrsou i Sint Maarten
RMR	Konseho di Minister di Reino [Rijksministerraad]
SOAB	Stichting Overheidsaccountantsbureau
SVb	Banko di Seguro Sosial [Sociale Verzekeringsbank]
SZV	Organisashon di Implementashon di Seguro Sosial i Seguro Médico [Uitvoeringsorgaan Sociale en Ziektekosten Verzekeringen]
UR	Informe di implementashon [Uitvoeringsrapportage]
USD	Dòler merikano
VBW	Modifikashon presupuestario stipulá
Lei	Lei di Finansa Entidat Públiko Boneiru, Sint Eustatius i Saba [Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba]
FinBES	
XCG	Florin karibense

Konseptonan

Bùdjèt operashonal	Na Kòrsou i Sint Maarten, e presupuesto ta konsistí di “bùdjèt operashonal” i “bùdjèt di kapital”. Den e bùdjèt operashonal ta reflehá e ingresonan i gastunan aktual, esta e ingresonan i gastunan operashonal.
Bùdjèt di kapital	Na Kòrsou i Sint Maarten, e presupuesto ta konsistí di “bùdjèt operashonal” i “bùdjèt di kapital”. Den e bùdjèt di kapital ta inkluí e gastunan di kapital (manera invershonnan den edifisionan gubernamental òf e ret di karetera) i e ingresonan di kapital (manera e ingresonan for di obligashonnan di gobièrnu). Ta un sistema di kontabilidad den kua ta atribuí gastunan i ingresonan na e periodo den kua prestashonnan i/òf produktonan efektivamente ta ser entrega – no e momentu ku ta paga òf risibí e sèn.
Sistema di ingresonan i gastunan	Ta un sistema di kontabilidad ku ta registrá i hustifiká tantu e gastunan di kaha i e ingresonan di kaha, komo e obligashonnan finansiero entablá. E momentu ku efektivamente ta hasi e pago òf ta risibí e pago ta determinante, suplementá ku un registrashon di e obligashonnan ku den futuro lo kondusí na pagonan di kaha.
Sistema di obligashonnan di kaha	

Anekso 4

Resúmen di konsehonan i reakshonnan duná den e di dos mitar di 2025

Yüli

SXM	Reakshon riba e promé informe di implementashon 2025
AUA	Konseho tokante di empleo di surplusnan pa amortisashon di debe
BON	Konseho tokante di e kuenta anual 2024
CUR	Reakshon riba petishon di fianza 2025
SXM	Konseho tokante di e presupuesto stipulá 2025
SXM	Petishon konsultashon Cft ku Konseho di Minister
SXM	Petishon konsultashon Cft ku Komishon di Finansa
CUR	Petishon konsultashon Cft ku Konseho di Minister
CUR	Petishon konsultashon Cft ku Komishon di Finansa
AUA	Petishon konsultashon CAft ku Konseho di Minister
AUA	Petishon konsultashon CAft ku Komishon di Finansa

Ougùstùs

EUX	Konseho tokante di e kuenta anual 2024
SAB	Konseho tokante di e kuenta anual stipulá 2024
BZK	Entrega di kuenta anual stipulá 2024 di Sint Eustatius
BZK	Entrega di kuenta anual stipulá 2024 di Saba
EUX	Reakshon riba e di dos informe di implementashon i konseho tokante di e di dos OBW 2025
SAB	Reakshon riba e di dos informe di implementashon i konseho tokante di e di dos OBW 2025
SXM	Boso reakshon tokante di e presupuesto stipulá 2025
BON	Solisitut enahenashon 4F-1467
CUR	Konseho tokante di e proyekto presupuestario 2026
SXM	Rekordatorio promé informe di implementashon 2025
AUA	Reakshon riba e di dos informe di implementashon 2025

CUR	Konseho tokante di e modifikashon di proyekto presupuestario 2025
CUR	Aplikashon eksploratorio marko di referensia di maneho finansiero
SXM	Aplikashon eksploratorio marko di referensia di maneho finansiero
CUR	Reakshon riba e di dos informe di implementashon 2025 Kòrsou
SAB	Konseho tokante di e proyekto presupuestario 2026

Sèptèmber

EUX	Konseho tokante di e proyekto presupuestario 2026
BON	Reakshon riba e di dos informe di implementashon 2025 i e promé modifikashon di proyekto presupuestario di Boneiru
AUA	Konseho tokante di e di dos modifikashon di proyekto presupuestario 2025
BON	Konseho tokante di e proyekto presupuestario 2026
BON	Enahenashon 4-G-1067
BZK	Konseho tokante di Lei di Reino Finansa Gubernamental Sostenibel Aruba

Òktober

AUA	Konseho tokante di e promé modifikashon presupuestario stipulá 2025
CUR	Aplikashon marko di referensia di maneho finansiero
SXM	Aplikashon marko di referensia di maneho finansiero
SXM	Konsulta ku Cft di fecha 19 di sèptèmber 2025
BZK	Entrega di di dos modifikashon presupuestario stipulá 2025 Saba
CUR	Konsulta ku Cft di fecha 24 di sèptèmber 2025
AUA	Konsulta ku Cft di fecha 26 di sèptèmber 2025
BON	Konseho tokante di e amienda di e promé modifikashon di proyekto presupuestario 2025
SXM	Reakshon riba e di dos informe di implementashon 2025
BZK	Reakshon konsultashon Amienda Areglo Kategorisashon Funshonal BES
BZK	Evaluashon di implementashon Lei di Revison WoIBES/FinBES

Aneks 4

Resúmen di konsehonan i reakshonnan duná den e di dos mitar di 2025

Oktober

- SXM Informenan sektor kolektivo i solisitut kuantanan anual entidatnan gubernamental i afiliá na gobièrnu
- CUR Informenan sektor kolektivo i solisitut kuantanan anual entidatnan gubernamental i afiliá na gobièrnu
- AUA Informenan sektor kolektivo i solisitut kuantanan anual entidatnan gubernamental i afiliá na gobièrnu
- EUX Konsultashon Kolegio ku Kolegio Ehekutivo
- EUX Konsultashon Kolegio ku Kolegio Ehekutivo
- SAB Konsultashon Kolegio ku Kolegio Ehekutivo
- SAB Konsultashon Kolegio ku Kolegio Ehekutivo
- BZK Entrega di di dos modifikashon presupuestario stipulá 2025 di Sint Eustatius
- BZK Entrega di presupuesto stipulá 2026 di Saba

Novèmber

- BON Konseho tokante di e amienda di e proyekto presupuestario 2026
- SXM Konseho tokante di e modifikashon di proyekto presupuestario 2025
- BZK Entrega di presupuesto stipulá 2026 di Sint Eustatius
- BZK Entrega di promé modifikashon presupuestario stipulá 2025 Boneiru
- EUX Reakshon riba e di tres informe di implementashon 2025
- SAB Reakshon riba di tres informe di implementashon i konseho tokante di di tres modifikashon di proyekto presupuestario 2025
- CUR Siguiementu programa di mehorashon Servisio di Impuesto
- AUA Konseho tokante di Lei di Reino Finansa Gubernamental Sostenibel Aruba i Ordenansa Nashonal
- VRO Fiansa sin interes Saba 2025

- CUR Siguiementu konsepto di marko di evaluashon maneho finansiero
- BZK Entrega presupuesto stipulá 2026 Boneiru
- SXM Reakshon riba e di tres informe di implementashon 2025
- CUR Reakshon riba e di tres informe di implementashon 2025
- AUA Reakshon riba e di tres informe di implementashon 2025

Desèmber

- AUA Konseho tokante di Ordenansa Nashonal Fondo General di Invershon i Desaroyo
- CUR Reakshon adaptá riba e di tres informe di implementashon 2025
- CUR Reakshon riba boso karta di 1 di desèmber 2025
- CUR Reakshon riba boso karta di 3 di desèmber 2025
- BZK Entrega di di tres modifikashon presupuestario stipulá 2025 di Saba
- EUX Konseho tokante di e di tres modifikashon di proyekto presupuestario 2025
- EUX Konsulta ku Cft di fecha 17 di novèmber 2025
- SAB Konsulta ku Cft di fecha 18 di novèmber 2025
- BON Konsulta ku Cft di fecha 21 di novèmber 2025
- SXM Risibimentu di kuantanan anual i kolaborashon den bishitanan na entidatnan gubernamental i afiliá na gobièrnu
- CUR Reakshon riba boso solisitut di konseho di 1 di desèmber 2025
- SXM Rekordatorio presupuesto 2026 i estado modifikashon presupuestario 2025
- BON Reakshon riba di tres informe di implementashon i konseho tokante di di dos modifikashon di proyekto presupuestario 2025
- BZK Konseho revisá presupuesto stipulá 2026 Boneiru

Adrès ofisina Kòrsou

De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curacao
Telefòn (+5999) 4619081

Adrès ofisina Sint Maarten

Frontstreet 26
Covent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefòn (+1721) 5430331

Adrès ofisina Aruba

L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefòn (+297) 5832800

Koreo elektròniko: info@cft.cw
Wèpsait: www.cft.cw

Informe semestral Colegionan di supervision financiero

Juli – December 2025

Colegio di supervision financiero Corsou y Sint Maarten
Colegio di supervision financiero di Aruba
Colegio di supervision financiero di Boneiro, Sint Eustatius y Saba

www.cft.cw

Contenido

Prefacio	3
01 Colegionan di supervision financiero	4
02 Consehonan duna den e di dos mita di 2025	6
Coursou	7
Aruba	10
Sint Maarten	13
BES (Boneiro, Sint Eustatius y Saba)	16
03 Anexonan	21
Anexo 1: Tareanan, actividadnan y composicion di e Colegionan	22
Anexo 2: Lista di factsheet Coursou	24
Lista di factsheet Aruba	25
Lista di factsheet Sint Maarten	26
Lista di factsheet BES	27
Anexo 3: Lista di abreviacion y concepto	29
Anexo 4: Resumen di consehonan y reaccionnan duna den e di dos mita di 2025	30

Prefacio

Apreciabel lector,

Nos ta presenta e informe semestral tocante di e di dos mita di 2025 di Colegio di supervision financiero di Corsou y Sint Maarten (Cft), Colegio di supervision financiero di Aruba (CAft) y Colegio di supervision financiero di Boneiro, Sint Eustatius y Saba (Cft BES).

E informe aki ta contene un resumen di e actividadnan ehecuta y e puntonan principal di nos consehonan. Na final di e informe aki a agrega un lista di Lista factsheets cu ta contene e indicadornan economico mas importante di e seis isla y pais cu nos como Colegionan ta traha p'e. E lista di factsheets aki ta permiti bo pa sigui e desaroyonan economico y pa compara entre e islanan y paisnan. Ademas, nos por identifica miho riba ki areanan nos actividadnan tin impacto, of unda ta deseabel pa nos dedica mas atencion.

E Colegionan ta considera cu e di dos mita di 2025 atrobe tawata interesante. Considerando e montante alto di e gastonan di cuidado, combina cu e importancia di e sector di cuidado di e paisnan, e Colegionan a dedica nan biahenan na e paisnan na cuidado di salud. Danki na esaki, a surgi nocionnan relevante, entre otro pa medio di e comparacion entre e paisnan. Pa cada pais, e Colegionan a duna recomendacionnan specifico. Pa por identifica debidamente e impacto riba termino largo di e desaroyonan den cuidado di e paisnan riba e presupuesto, e Colegionan a dicidi pa sigui monitoreo e topico aki.

Pa e Entidadnan Publico Boneiro, Sint Eustatius y Saba, e bishita di otoño di e Colegio tawata dedica na poder di implementacion. Den e marco aki, e Colegio a señala cu poder di implementacion ta mas cu capacidad di implementacion so. P'ese, e Colegio tambe a dedica atencion (entre otro) na e capacidad administrativo y e capacidad di tumamento di decisionnan, y e funcionamiento institucional di e Entidadnan Publico. Pa tur Entidad Publico, e Colegio a haci recomendacionnan dirigi pa fortalece e poder di implementacion.

Na fin di 2025, e congreso anual Interexpo a tuma luga na Den Haag. Ayanan, Presidente di Colegio saliente Lidewijde Ongering y Minister di Finanza Wever di Aruba a presenta e resultadonan di e colaboracion renoba entre Aruba y CAft. E presentacion a demostra cu tanto Aruba como CAft ta reconece beneficiaran cla di e colaboracion renoba, sin cu ta afecta e rol independiente di supervisor na un banda y e autonomia di e Pais na otro banda.

Resumiendo, tawata seis luna yen di trabao util den cual nos como Colegionan a empeña pa yuda e paisnan y islanan pa desaroya den direccion di finanza gubernamental sostenibel. Tambe tawata seis luna cu ainda tawata presidi pa mi antecesor Lidewijde Ongering. Gustosamente, akinan mi tambe ta probecha pa gradiciele sinceramente pa tur loke el a significa pa nos Reino den e ultimo añanan.

Hans Hoogervorst

Colegionan di supervision financiero

E meta di e Colegionan di supervision financiero (Cft) ta pa realiza finanza gubernamental saludabel hunto cu e gobiernonan di Aruba, Corsou, Sint Maarten, Boneiro, Sint Eustatius y Saba. E substanciacion di e concepto di finanza gubernamental saludabel ta basa riba varios ley a base di cual e Colegionan ta opera. Esakinan ta Ley di Reino Supervision Financiero (Rijkswet financieel toezicht – Rft) pa Corsou y Sint Maarten, Ordenanza Nacional di supervision financiero temporal di Aruba (Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht – LAft) pa Aruba y Ley di Finanza Entidad Publico Boneiro, Sint Eustatius y Saba (Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba – Ley FinBES).

Durante e ciclo anual di presupuesta, implementa y hustifica, e Colegionan ta supervisa e cumplimiento cu e normanan acorda, y nan ta vigila e mehoracion di maneho financiero. E meta di e supervision ta pa logra ekilibrio den e presupuesto y hustificacion. Esaki ta encera cu tur pais y tur isla ta construi un buffer financiero y un posicion di debe manehabel, pa asina riba termino largo bira financieramente autonomo. Bon maneho financiero ta crucial den e contexto aki. Ehemplonan di esaki ta e legalidad, controlabilidad, actualidad y fieldad di e fluhonan di placa publico.

E intencion di e Colegionan ta pa contribui positivamente na bon gobernacion publico, prosperidad y e bienestar di e poblacion di e islanan y e paisnan, pasobra bon finanza gubernamental y resiliencia financiero contra shocknan (interno y externo) ta contribui na continuidad y ta crea espacio den temponan di deterioro economico. Ademá, finanza gubernamental saludabel ta contribui na e alcance di inversion publico. E economianan di e paisnan y islanan ta depende fuertemente di turismo, y nan ta susceptibel na shocknan economico. Pa medio di inversionnan, e paisnan y islanan por expande nan actividadnan economico, pa asina mehora nan resiliencia. Di e manera aki, supervision no ta contribui solamente na un presupuesto saludabel, sino tambe na prosperidad duradero pa tur ciudadano di e paisnan y islanan.

Corsou, Aruba y Sint Maarten

Den Rft y LAft a stipula cu e Colegionan ta supervisa e normanan presupuestario acorda, y ta emiti consehonan y reporta na e Ministernan di Finanza, e Parlamentonan y e gobiernonan di e paisnan, y Minister di Asuntunan Interior y Relacionnan den Reino (BZK) y Consejo di Minister di Reino (Rijksministerraad – RMR). RMR ta e supervisor legal. E tareanan di Cft y CAft ta enfoca riba henter e proceso presupuestario; desde e elaboracion di e presupuesto te na e stipulacion di e cuenta anual. Den e contexto aki, e Colegionan ta monitorea e implementacion di e presupuesto a base di informenan di implementacion y e mehoracionnan di maneho financiero. E presupuesto di Corsou y Sint Maarten por lo menos mester ta ekilibra. Desde 2023, Aruba mester realisa un surplus riba e presupuesto.

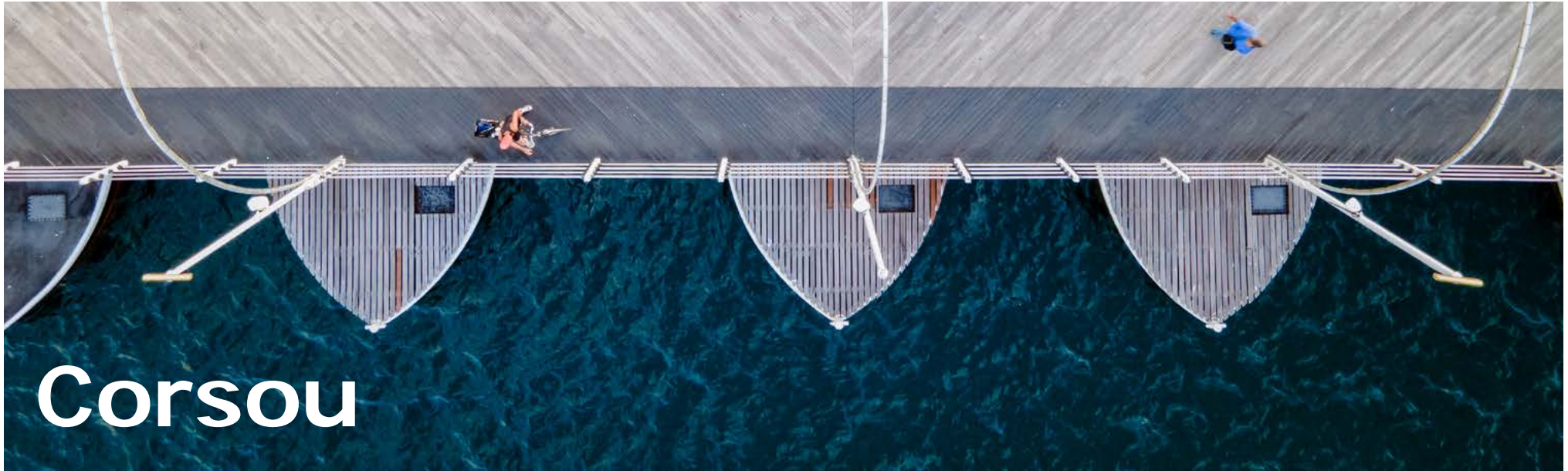
Boneiro, Sint Eustatius y Saba

Cft BES ta responsabel pa duna conseho na e gobiernonan di Boneiro, Sint Eustatius y Saba y e Minister di BZK. A base di Ley FinBES, Cft tin un rol di control pa loke te trata e finanza di e Entidadnan Publico, entre otro na momento cu ta elabora e presupuesto. Cft tambe ta monitorea e calidad di maneho financiero.

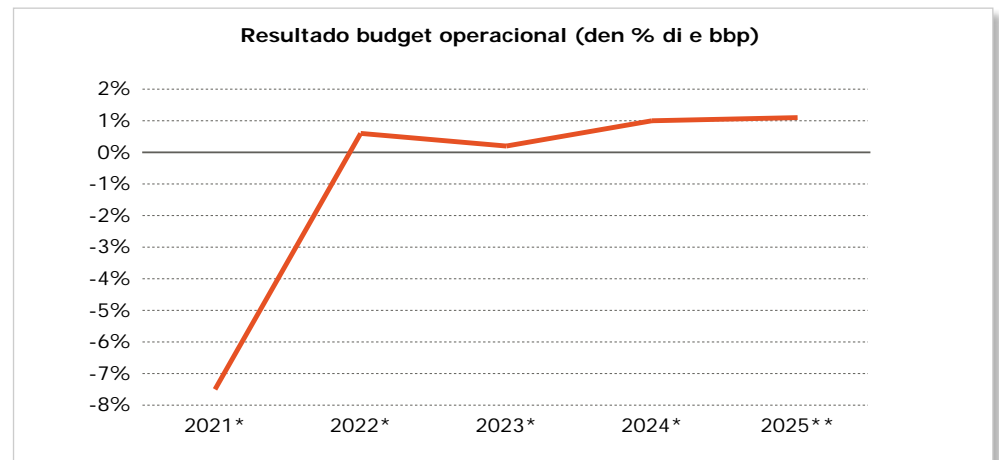
Consehonan duna den e di dos mita di 2025

Den e paragrafnan aki bao, pa cada pais y isla ta reproduci e puntonan principal di e consehonan, cartanan y reaccionnan emiti pa e Colegionan den e di dos mita di aña 2025. Den anexo 4 a inclui un resumen di tur e consehonan y reaccionnan emiti den e di dos mita di 2025.

Implementacion di presupuesto y maneho financiero

Te cu e di tres kwartaal di 2025, Corsou a realiza un resultado positivo provisional riba e budget operacional di XCG 238 miyon. Pa henter 2025, Corsou ta tawata anticipa cu lo realiza un surplus riba e budget operacional di XCG 75 miyon, aproximadamente 1 porcientu di e bbp. Na augustus 2025, Cft a emiti conseho tocante di e modificacion di proyecto presupuestario (OBW) 2025 di Corsou. Cu e OBW aki, Corsou a duna mas substanciacion na e recomendacionnan cu Cft a duna anteriormente tocante di e presupuesto pa 2025. A stipula e OBW den e di dos mita di 2025, loke a permiti Corsou pa contrata un prestamo pa inversionnan di capital. Esaki tawata un desaroyo positivo, considerando e hecho cu pa bastante tempo Cft tawata pidiendo atencion pa e importancia di inversionnan gubernamental economicamente rendabel. E adopcion puntual di e OBW ademas tawata ilustrativo di e mehoracion den e proceso presupuestario, danki na e hecho cu ta tuma decisionnan mas activamente.

*= cifranan preliminar, **= presupuesto. Fuente: CBCS Economic Bulletin december 2022 y juni 2025, proyectonan di cuenta anual 2021-2023, prome informe di implementacion 2025 y presupuesto stipula 2025.

Cft tambe a emiti consehonan tocante di e proyecto presupuestario (OB) pa 2026 y e presupuesto multianual 2027-2029. Pa e aña presupuestario 2026, Corsou a estima un surplus di XCG 5 miyon. Cft tawata considera cu tin un riesgo considerabel pa e surplus aki bira un deficit, y p'esey a conseha Corsou pa elabora un plan pa absorbe posibel resultadonan negativo inespera. Banda di esaki, Cft a haci seis recomendacion mas, cu mester a contribui na un politica presupuestario mas cauteloso.

Na 2025, maneho financiero di Corsou tampoco tawata na ordo. Esaki ta keda refleha entre otro den e presupuesto di e Pais, cu den cierto componente no ta completo, no ta suficientemente ordena ni suficientemente controlabel. Ademas ta falta e hustificacion integral establece a base di fiabilidad. Debi na esaki, den sentido general no por determina cu suficiente seguridad cu ta cumpli cu e balance presupuestario rekeri pa ley.

Cumpliendo cu e recomendacionnan duna pa e comision di evaluacion Rft na 2024, den e di dos mita di 2025 Cft a cuminsa cu e pilot 'Aplicacion di e marco di referencia di maneho financiero'. E comision a recomenda pa desaroya e marco di referencia aki, especificamente pa articulo 15, inciso 2 di Rft. E meta di esaki ta pa ofrece claridad di antemano na Corsou y Sint Maarten tocante di e manera cu Cft ta evalua a base di e normanan inclui den articulo 15 di e Rft. Esaki ta encera cu Cft lo pone mas enfasis riba e exhaustividad y controlabilidad di e presupuesto, y e coherencia cu informenan di implementacion y cuentanan anual. E periodo aki, e concepto di marco di referencia concerni – elabora den colaboracion cu e paisnan – a ser aplica exploratoriamente. E intencion ta pa aplica e marco di referencia oficialmente pa prome biaha na e proyectonan presupuestario y presupuestonan pa 2027 y pa incorporele integralmente den e consejo di Cft desde e momento ey.

Den e di dos mita di 2025, Corsou a dicidi pa recalibra e 'Roadmap pa yega na un declaracion di control aprobatorio tocante di e cuenta anual di Corsou', e programa central pa logra un declaracion aprobatorio tocante di e cuenta anual. Segun Corsou, e Roadmap a duna algun resultado, pero e falta di suficiente prioridad administrativo, e retrasonan den tumamento di decision y e falta di capacidad den e columna financiero a conduci na un retraso considerabel. Considerando e tamaño di e Roadmap y e capacidad di implementacion limita, Cft a conseha Corsou varios biaha pa duna prioridad na e trayectonan di mas esencial. Corsou a indica cu na cuminsamento di 2026 lo presenta un plan di enfoque nobo pa mehoracion di maneho financiero.

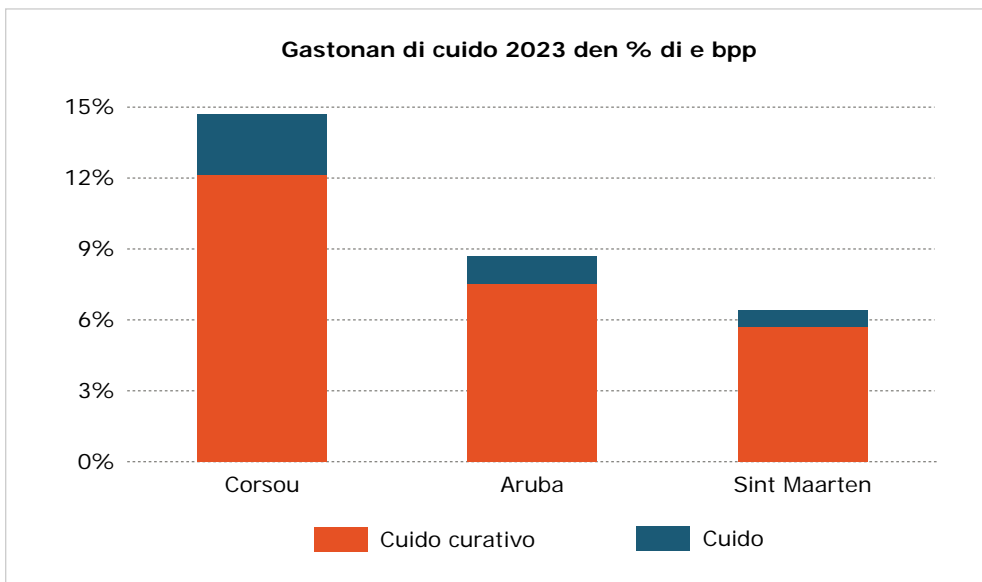
Impuestonan

A pesar cu e ingresonan di impuesto di Corsou ta aumenta desde 2021, Cft a keda sumamente preocupa pa e funcionamiento di e Servicio di Impuesto. Na 2024, investigacion di SOAB a demostra cu den e implementacion di legislacion tributario, tawata tin casonan di tratamiento preferencial indebido y cu no tawata cumpli cu e marconan legal.

E situacion cerca Servicio di Impuesto di Corsou ta un riesgo pa e moral di impuesto, y consecuentemente, pa finanza gubernamental. Tin plannan avanza pa reorganisa y modernisa Servicio di Impuesto. E pais a demostra su intencion pa implementa esakinan desde e di dos mita di 2025. Cft a urgi Consejo di Minister pa priorisa e reorganizacion mas tanto posibel. A pesar di a insisti varios biaha, den e di dos mita di 2025 Cft no a haya informacion tocante di e progreso.

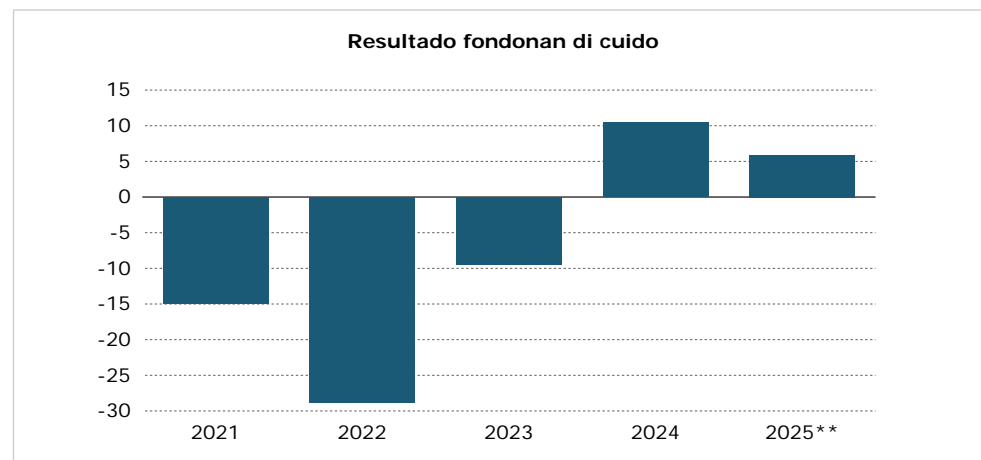
Cuido y seguro social

E montante cu Corsou ta gasta na cuidado ta relativamente alto. Na 2023, e gastonan di cuidado tawata aproximadamente 14,7 por ciento di e producto nacional bruto (bbp), considerablemente mas cu na Aruba y Sint Maarten. E gastonan di cuidado alto aki ta suplanta otro gastonan di gobierno y ta contribui na un presion alto di impuesto y prima. Debi na e surplusnan limita den e fondonan di cuidado na 2024 y 2025 como consecuencia di e mehoracion den cobro di prima, tawata sinti menos urgencia pa implementa reformanan. Na september di 2025, Cft a urgi Corsou pa tuma medidanan pa haci cuidado mas pagabel. Den e ultimo añanan ya caba a haci bastante analisis; awor ta importante pa implementa. Cft a muestra entre otro riba fortalecimiento di cuidado primario, aceleracion di sustitucion di remedinan di marca pa remedinan generico y posibel aumento di contribucionnan propio den cuidado.

Fuente: calculacion Cft.

A pesar cu desde 2021 tin crecimiento economico real, no a indexa e pagonan di AOV. Na december di 2025, riba peticion di Gobierno di Corsou, Cft a emiti conseho tocante di tres escenario pa aumenta AOV. Den e marco ey, Cft a enfatisa cu Corsou mester percura pa tin suficiente cobertura financiero structural, sin presiona finanza gubernamental (ainda mas).

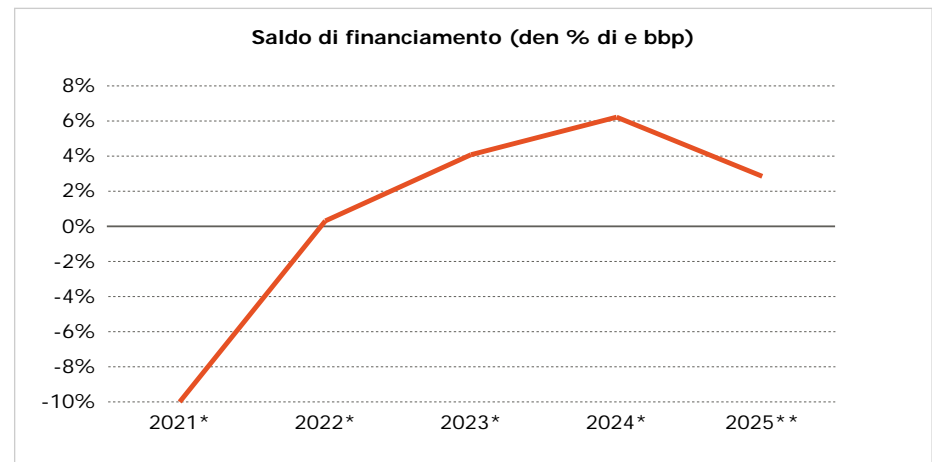
**= presupuesto. Fuente: cuenta anual SVB 2024 y presupuesto stipula 2025.

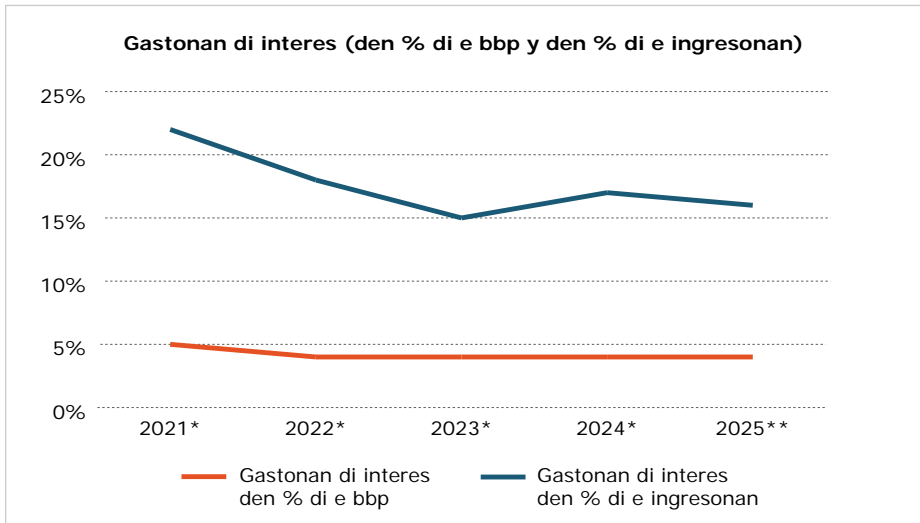
Aruba

Implementacion di presupuesto y maneho financiero

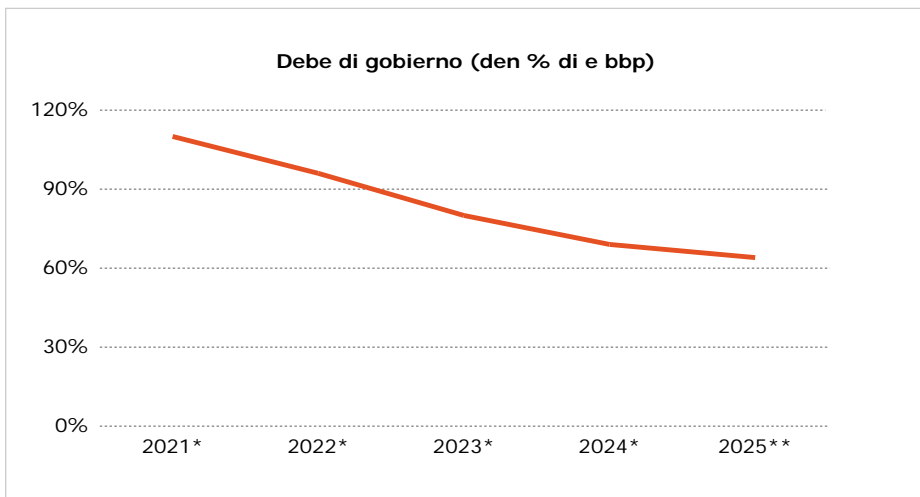
Pa 2025, Aruba a presupuesta un surplus di financiamento pa e sector colectivo di 2,4 por ciento di bbp. Di e manera aki, Aruba a cumpli ampliamente cu e norma presupuestario di como minimo 1 por ciento di e bbp. Den e di dos modificacion di proyecto presupuestario (OBW) cu CAft a ricibi na 2025, e surplus di financiamento di e sector colectivo ta ascende te 2,8 por ciento di e producto nacional bruto (bbp). Contrario na Corsou y Sint Maarten, e presupuesto di Aruba ta basa riba obligacionnan di caha en bes di riba ingresos y gastonan. P'ese, no por compara e saldo di financiamento di Aruba cu e resultado riba e budget operacional di Corsou of Sint Maarten.

*= cifranan preliminar, **= presupuesto. Fuente: IMF Article IV Consultation december 2025, di cuater informenan di implementacion 2020-2024 y modificacion di proyecto presupuestario 2025 di Aruba.

*= cifranan preliminar, **= presupuesto. Fuente: IMF Article IV Consultation december 2025, di cuater informenan di implementacion 2020-2024 y di dos modificacion di proyecto presupuestario 2025 di Aruba.

*= cifranan preliminar, **= presupuesto. Fuente: IMF Article IV Consultation december 2025, di cuater informenan di implementacion 2020-2024 y di dos modificacion di proyecto presupuestario 2025 di Aruba.

Conforme e reglanan presupuestario, mester emplea resultadonan positivo inespera primariamente pa reduccion di debe y inversionnan. Considerando e retraso den e ehecucion di inversionnan, CAft a conseha pa emplea resultadonan positivo inespera y recursonan cu ta cay liber debi na subagotamento di inversionnan, completamente pa amortisacion di debe. Esaki ta fortalece resiliencia economico, ta contribui na reduccion continua di e ratio di debe, y ta conduci na un reduccion di e gastonan di interes. E gastonan di interes na Aruba ta relativamente alto paso e pais – contrario na Corsou y Sint Maarten – ta financia mayoria di su debe gubernamental riba mercado priva. CAft a duna conseho tocante di e Ley di Reino nobo y e Ordenanza Nacional riba Salvaguardia di Finanza Gubernamental Sostenibel. Despues di e entrada na vigor di e Ley di Reino, Aruba por fia mas barata, loke lo reduci e gastonan di interes ainda mas.

A entrega e documentonan presupuestario na tempo dentro di un ciclo presupuestario cu tawata structura di manera ordena, cu dos momento fiho di modificacion (primavera y otoño). A resolve e retrasonan den e entrega di informenan di implementacion y actualmente ta ricibi e informenan aki na tempo. Na 2025 a entrega e cuenta anual 2020 na Algemene Rekenkamer Aruba (ARA) y ARA a tramita esaki. E cuentanan anual di 2021, 2022, 2023 y 2024 tambe a ser entrega na ARA na 2025. Esaki ta significa cu Aruba a duna pasonan importante pa drecha hustificacion financiero. Esaki ta cuadra cu e enfoke adicional cu CAft ta poniendo desde 2025 riba e mehoracion di hustificacion financiero.

Impuestonan

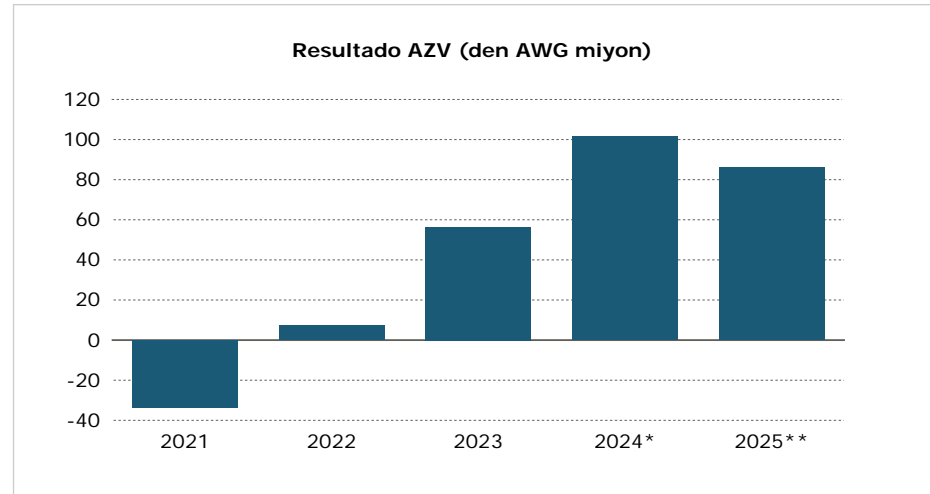
Aruba e presupuesta e ingresonan di impuesto conservativamente, entre otro debi na tensionnan geopolitico persistente y inciertitud tocante di e perspectivanan economico mundial. E ingresonan di impuesto tawata mas alto di loke a estima, entre otro pa motibo di e crecimiento economico continuo.

Cuido y seguro social

Cu 8,7 por ciento di e bbp na 2023, e ratio di cuidu di Aruba tawata relativamente modera. CAft a constata cu Aruba ta implementa reformanan manera a stipula den e acuerdo di cuidu. Den e marco aki, ta importante pa alivia cuidu hospitalario pa medio di prevencion y fortalecimiento di e funcion di gatekeeper di dokternan di cas. CAft a indica cu control di e gastonan di cuidu ta keda importante, considerando entre otro e envehecimento di poblacion. E ultimo periodo, e gastonan pa cuidu di hende grandi ainda tawata limita, pero debi na e envehecimento di poblacion, lo tin mas y mas demanda di cuidu. P'esey, Cft a conseha pa haci eleccionnan desde tempran cu ta yuda tene cuidu pagabel y na prueba di futuro.

E edificio hospitalario a keda un punto di atencion. Durante e bishita di Colegio na Aruba na september, varios partido a menciona e deficiencianan den e edificio hospitalario. E falta di solucion ta conduci na e riesgo cu ta perhudica prestacion di servicionan di cuidu. CAft a constata cu, considerando e funcion di cuidu vital, ta importante pa tur partido involvi asumi nan responsabilidad, y yega na un enfoke conhunto tocante di e asunto aki mas pronto posibel.

Pa 2025, Algemene Ziektkosten Verzekering (AZV) a anticipa un surplus di AWG 86 miyon. Esaki ta mas di loke a presupuesta. Anteriormente, CAft a conseha pa emplea e surplusnan di e fondonan di cuidu pa reduccion di debe, teniendo na cuenta e obligacionnan legal pa mantene reservanan den e fondonan. CAft a haya sa cu na 2025, Aruba a haci progreso riba e topico aki.

*= cifranan preliminar, **= presupuesto. Fuente: cuentanan anual 2021-2024, presupuesto pa 2026 di AZV y e di dos OBW.

Implementacion di presupuesto y maneho financiero

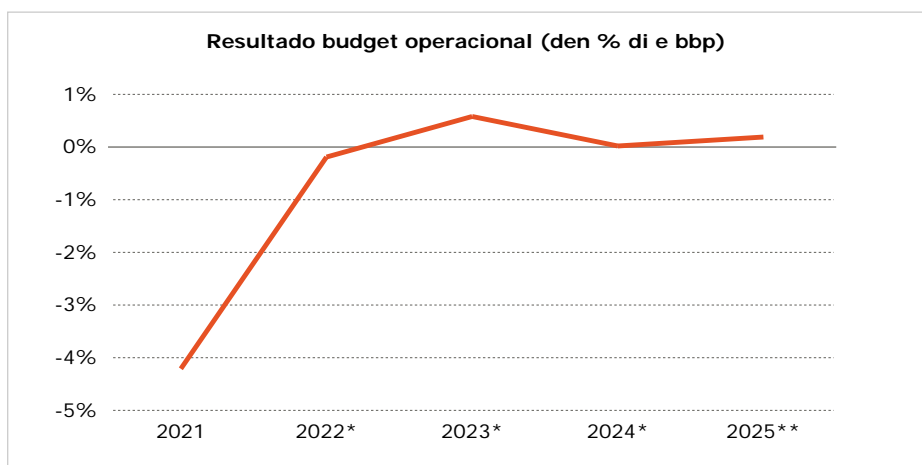
E presupuesto pa 2025 di Sint Maarten no a ser stipula te 10 di juli 2025, especificamente debi na e hecho cu un fayto tecnico den e tramitacion di amiendanan di Parlamento tawata conduci na retraso adicional. Cft a conseha Sint Maarten pa implementa algun cambio pa medio di un modificacion presupuestario (BW), cu lo mester stipula prome cu fin di 2025. Bao di e condicion aki, Sint Maarten por a inicia un peticion nobo di prestamo pa inversionnan. Riba 22 di october 2025, Cft a ricibi e modificacion di proyecto presupuestario (OBW). Den e OBW, Sint Maarten a cumpli suficientemente cu e recomendacionnan priminti a base di e conseho cu Cft a emiti tocante di e presupuesto stipula (VB) 2025. P'ese, Cft a pidi Sint Maarten pa – despues di un control minucioso – ofrece e modificacion presupuestario na Parlamento mas pronto posibel, pa asina por a stipula esaki prome cu fin di aña. No a logra esaki, loke no ta favorabel pa e grado di confianza. Banda di esaki, na 2025, Sint Maarten no a stipula presupuesto pa 2026, y hasta a keda sin ofrece proyecto presupuestario pa Cft emiti conseho. E proceso presupuestario ta

parti di maneho financiero, y no ta canando bon. Debi na e hecho cu no a stipula e presupuesto pa 2026 prome cu e fecha limite legal di 15 di december 2025, Parlamento no por a eherce puntualmente su derecho presupuestario, y atrobe e posibilidadnan pa e pais elabora maneho nobo ta limita.

Te cu e di tres kwartaal di 2025, segun e di tres informe di implementacion, Sint Maarten a realiza un saldo positivo riba e budget operacional di casi XCG 50 miyon. E surplus principalmente tawata consecuencia di e ingresonan di impuesto relativamente alto compara cu e aña anterior, y di e hecho cu a aplaza gastonan proyecta debi na retrasonan den e ehecucion. Segun e modificacion di proyecto presupuestario 2025, pa henter 2025 (y añanan futuro) Sint Maarten tawata anticipa un surplus chikito. Sin embargo, e cifranan di realizacion definitivo ainda no ta conoci. Actualmente, tin tiki espacio pa resultadonan negativo inespera of maneho nobo, loke ta pone cu riesgonan riba un deficit ta keda existi.

A pesar di e surplusnan riba e budget operacional, Sint Maarten tampoco a logra pa mehora e posicion di likides. Den transcurso di e aña, e posicion di likides di e pais hasta a deteriora compara cu e presupuesto. E desaroyonan aki ta preocupa Cft, entre otro debi na e riesgonan riba problemanan di pago cerca varios entidad gubernamental, y a pidi Sint Maarten pa delibera tocante di e topico aki.

Cumpliendo cu e recomendacionnan duna pa e comision di evaluacion Rft na 2024, den e di dos mita di 2025 Cft a cuminsa cu e pilot 'Aplicacion di e marco di referencia di maneho financiero'. E comision a recomenda pa desaroya e marco di referencia aki, especificamente pa articulo 15, inciso 2 di Rft. E meta di esaki ta pa ofrece claridad di antemano na Corsou y Sint Maarten tocante di e manera cu Cft ta evalua a base di e normanan inclui den articulo 15 di e Rft. Esaki ta encera cu Cft lo pone mas enfasis riba e exhaustividad y controlabilidad di e presupuesto, y e coherencia cu informenan di implementacion y cuentanan anual. E periodo aki, e concepto di marco di referencia concerni – elabora den colaboracion cu e paisnan – a ser aplica exploratoriamente. E intencion ta pa aplica e marco di referencia oficialmente pa prome biaha na e proyectonan presupuestario y presupuestonan pa 2027 y pa incorporele integralmente den e consejo di Cft desde e momento ey.

*= cifranan preliminar, **= presupuesto. Fuente: IMF 2025 Article IV Consultations september 2025, (proyectonan di) cuentanan anual 2021-2022, di cuater informenan di implementacion 2023-2024 y modificacion di proyecto presupuestario 2025 di Sint Maarten.

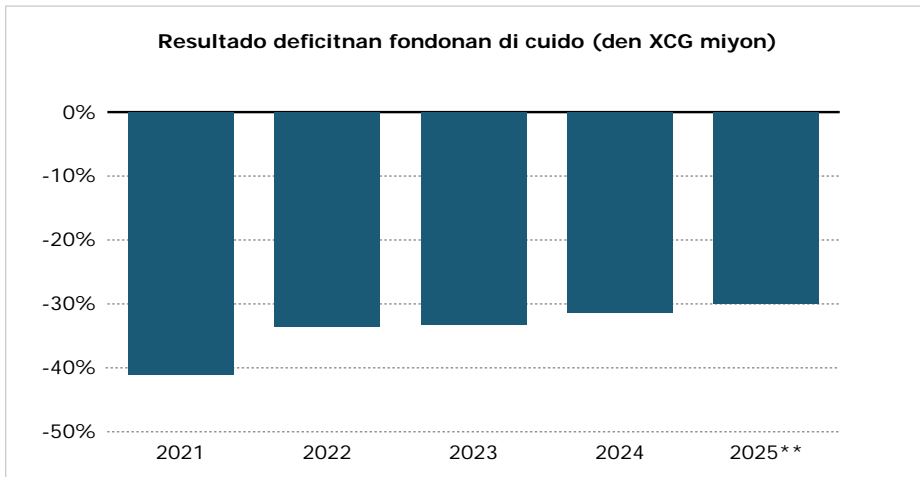
Te cu e di tres kwartaal, Sint Maarten a inverti XCG 67 miyon. Esakinan ta inversionnan pospone di 2023 y 2024. A aplaza inversionnan nobo proyecta pa 2025, entre otro debi na e stipulacion laat di e presupuesto, y e retraso cu e modificacion presupuestario. Na fin di e di tres kwartaal, Sint Maarten tawata tin aproximadamente XCG 211 miyon na inversionnan proyecta registra. Ehecucion puntual di e inversionnan ta esencial, tanto pa motibo di e interes pa sociedad, como debi na e presion di interes di e prestamonan mara na esakinan riba finanza gubernamental. Den e di dos mita di e aña, Cft a bolbe pidi atencion pa e topico aki, y a pidi Sint Maarten especificamente pa inclui un resumen multianual cla den e presupuesto pa 2026 di e inversionnan pendiente y e planificacion pa ehecuta esakinan.

Impuestonan

Te cu e di tres kwartaal, e ingresonan di impuesto tawata remarcabelmente alto, mas cu XCG 40 miyon mas compara cu e mesun periodo den e aña pasa, y casi XCG 30 miyon mas di loke a presupuesta. Esaki a ser causa principalmente pa un cambio den e momento di ricibi pagonan, di fin di 2024 pa cuminsamento di 2025, pasobra e oficina di impuesto tawata sera entre Pasco y Aña Nobo. Sint Maarten ta considera cu esaki ta un efecto incidental y ta anticipa cu lo no bolbe ocuri e añanan venidero. Respecto di e di tres UR, Cft a conseha pa distingui e efecto incidental di e ingresonan di impuesto alto na cuminsamento di aña cu mas detaye, y pa involucra e nocion aki den e estimacionnan den e proyecto presupuestario pa 2026. Sin embargo, estimacionnan adecua y resumennan di e impuestonan ta keda un punto di atencion considerabel pa Sint Maarten. E sistema tributario di Sint Maarten no a ser modernisa pa hopi tempo, y e implementacion na Servicio di Impuesto no ta na ordo. Debi na esaki, ta haci hopi trabao manualmente y esaki por conduci na erornan. Sint Maarten ta traha hunto cu Tijdelijke Werkorganisatie riba e reforma y modernizacion di Servicio di Impuesto y e sistema tributario.

Cuido y seguro social

Na 2023 a estima e gastonan di cuido di Sint Maarten na aproximadamente 6,5% di e bbp, loke ta significa cu e gastonan aki tawata relativamente abao compara cu e otro paisnan den Reino. Hasta cu e gastonan relativamente abao aki, anualmente tawata registra deficitnan considerabel cerca e fondonan di cuido. Esaki ta significa cu e financiamiento di cuido ta bao di hopi presion. Te awor tawata absorbe e deficitnan pa medio di e reservanan cerca otro fondonan, principalmente esun pa pensioen di biehes (AOV). Sin embargo, esaki no ta un situacion sostenibel, y e problema ta keda agrava debi na e hecho cu e añanan venidero e poblacion di Sint Maarten lo envehece ainda mas. Den su consultacion di articulo IV di september 2025, IMF a indica cu ta anticipa cu na 2029, e reservanan likido cerca e organisacionnan di implementacion SZV (Sociale- en ziektekostenverzekeringen) lo keda agota, loke por causa un problema di pago agudo pa cuido y seguro social.

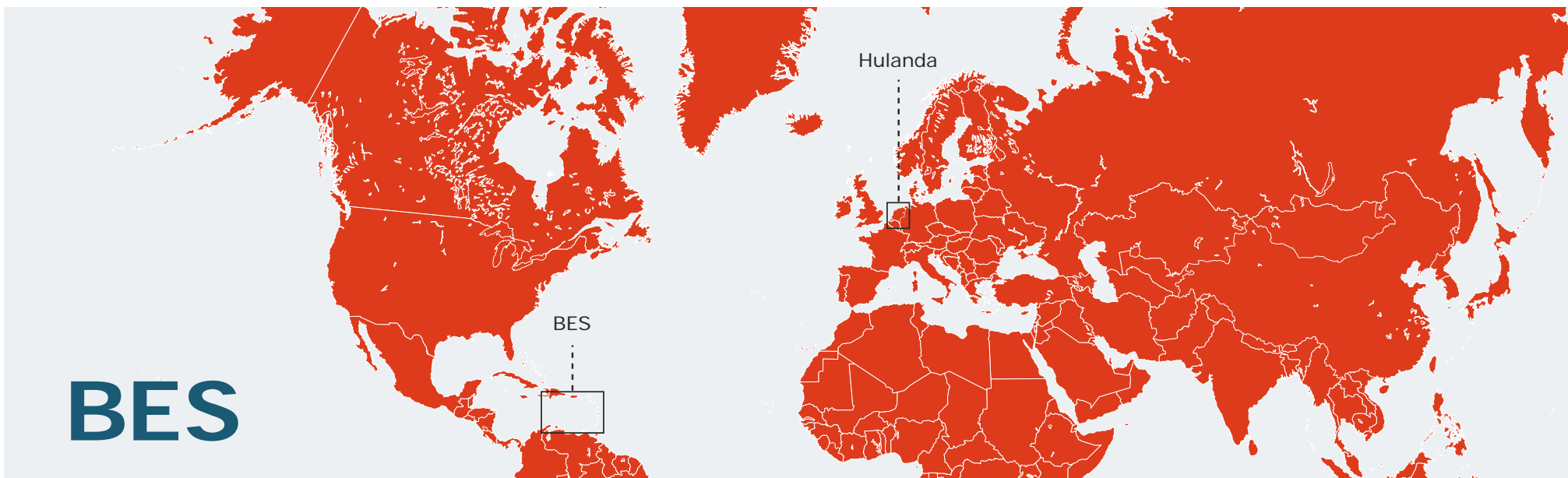

*= cifranan preliminar, **= presupuesto. Fuente: cuentanan anual 2021-2024 y e presupuesto pa 2026 di SZV.

Na september, Cft a delibera extensivamente cu Sint Maarten tocante di e topico aki. A palabra pa intensifica e colaboracion y pa atende cu e problema. Desde e dia ey, tawata tin contacto adecua y activo entre Cft y e stakeholdernan involvi: Ministerio di Salubridad Publico, Desaroyo Social y Trabao (VSA), SZV y hospital (SMMC). Sint Maarten a identifica varios medida pa atende cu e deficitnan. Esakinan ta ahoronan di gastonan y medidanan pa aumenta e ingresonan cerca SZV, un seguro medico general y un impuesto pa turista. A palabra pa identifica den e proximo periodo si e medidanan ta suficiente pa sostenibilidad financiero y pa entretanto implementa e medidanan identifica te cu awor mas pronto posibel.

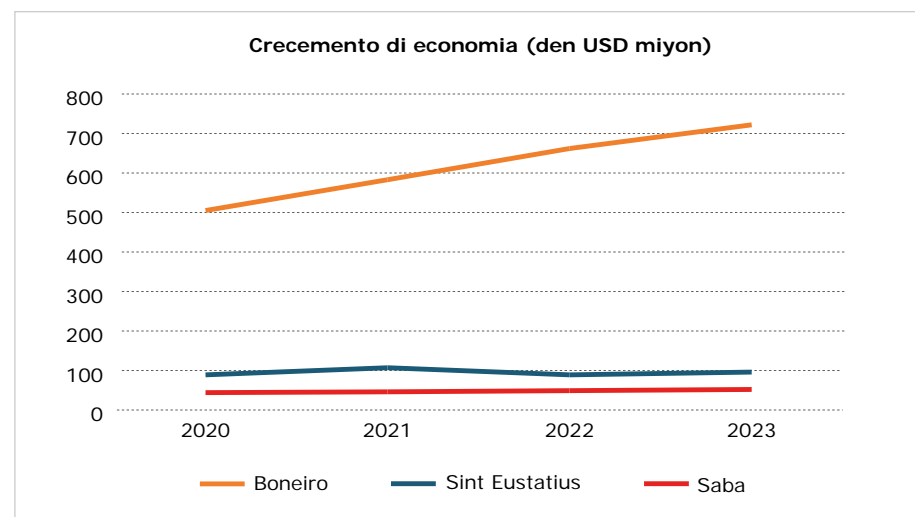

BES

E presupuestonan di Boneiro, Sint Eustatius y Saba a aumenta considerablemente entre 2020 y 2025. E causa principal di esaki tawata e aumento di e pago liber, e pagonan special y – den caso di Boneiro – tambe e introduccion di e impuesto di turista (Visitor Entry Tax).

E calidad di maneho financiero riba e islanan BES ta varia. Na juli 2025, tur tres isla BES a ricibi un declaracion aprobatorio di auditor tocante di nan cuenta anual pa 2024. Esaki tawata prome biaha desde 2010. Na 2025, Saba y Sint Eustatius a logra consolida of hasta fortalece e mehoracion di maneho financiero. Sin embargo, respecto di Boneiro tin preocupacionnan tocante di maneho financiero, tanto pa loke ta trata maneho di presupuesto, incluyendo modificacionnan presupuestario, como e implementacion di e presupuesto pa 2025.

Fuente: CBS.

Boneiro

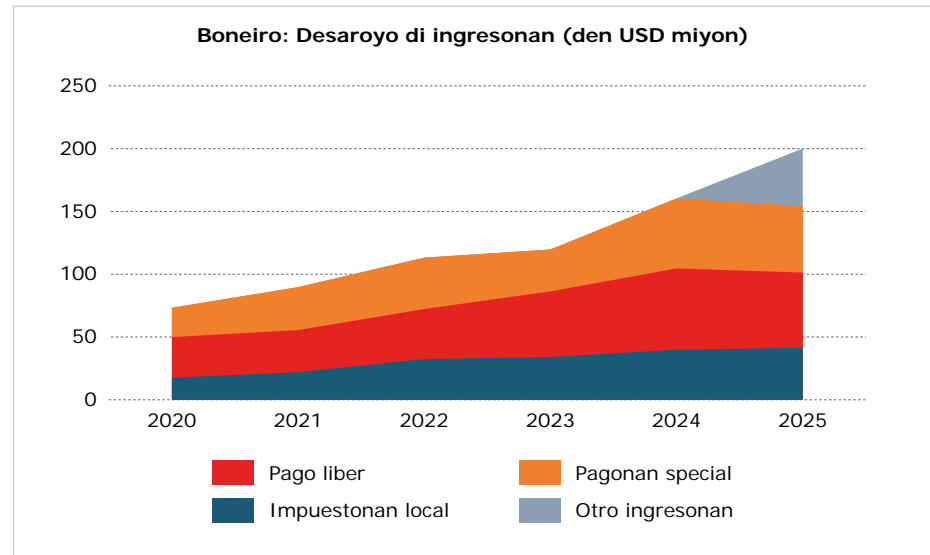

Implementacion di presupuesto y maneho financiero

Entre 2019 y 2025, e presupuesto di Boneiro a triplica. E ingresonan presupuesta pa 2025 tawata considerablemente mas alto cu añanan anterior, entre otro debi na e uzo creciente di reservanan aloca. Na fin di aña, a aumenta e presupuesto pa 2025 considerablemente pa medio di dos modificacion presupuestario.¹

A entrega e cuenta anual pa 2024 na tempo. Pa di tres aña consecutivo, e auditor externo a emiti un declaracion aprobatorio pa e cuenta anual, despues di un esfuerzo considerabel di recuperacion administrativo y un procedura di indemnidad. E cuenta anual tawata muestra un resultado positivo di USD 1,3 miyon.

¹ E di dos modificashon presupuestario 2025 aki a ser aproba parsialmente pa Sekretario di Estado di Asuntonan Interior y Relashonnan den Reino na januari 2026.

Fuente: cuenta anual 2024, presupuesto 2025 y presupuesto 2026 di Boneiro.

Den e di dos mita di e 2025, maneho financiero a muestra poko mehoracion. Por ehemplo, Boneiro no tawata controla e proceso presupuestario suficientemente, loke a conduci na un falta di tempo pa pasa door di un proceso ordena corespondiente na un modificacion presupuestario, y pa incorpora e consehonan di Cft. No a stipula e prome modificacion presupuestario te fin di october, y e di dos a keda stipula riba 18 di december. E stipulacion laat aki di e modificacion presupuestario a conduci na gastonan illicito.² Esaki tin di haber principalmente cu e manera cu a gasta pagonan special y gastonan di inversion.

Ademas, den su reaccion tanto riba e prome como riba e di dos modificacion presupuestario 2025, Cft a expresa su preocupacionnan tocante di e grado di realidad di e presupuesto pa 2025. Por ehemplo, den ambos modificacion

² Gastonan cu no a ser inclui den un (modificashon di) presupuesto stipula ta illicito. Pa medio di aprobashon di e modificashonnan presupuestario stipula di Sekretario de Estado di BZK, a restoura e legalidad di e gastonan aki retroaktivamente.

presupuestario, e aumento di e gastonan presupuesta tawata considerabel, compara cu e gastonan realisa na e momento ey. Ta bin acerca cu no a distribui e budgetnan pa e pagonan special riba e termino di e pagonan special te october, despues di un conseho di Cft. Banda di esaki, riba peticion di Cft, Entidad Publico Boneiro a dicidi pa haci un inventarisacion di e pagonan special. Esaki tawata den e marco di e trayecto di conseho tocante di e Presupuesto Stipula pa 2026.

Na prome instancia, e di dos UR a ser entrega na tempo, pero e no tawata completo. Despues di a consulta Cft, Boneiro a revoca e di dos UR, a modifikele y a bolbe ofrecele. E splicacionnan pa por interpreta e tabelnan tawata falta of no tawata completo. Loke ta menciona aki riba ta subraya cu maneho financiero ainda no ta na ordo na Boneiro. Debi na esaki, Cft tawata obliga pa emiti consehonan critico tocante di e documentacion presupuestario. Cft ta aprecia cu Boneiro ta reconoce e obstaculonan, y ta tuma medidanan dirigi riba esakinan. Por ehemplo, desde 2026, en principio tur informenan di implementacion lo bay acompaña di un modificacion di proyecto presupuestario y e inventarisacion menciona aki riba di e pagonan special.

Sint Eustatius

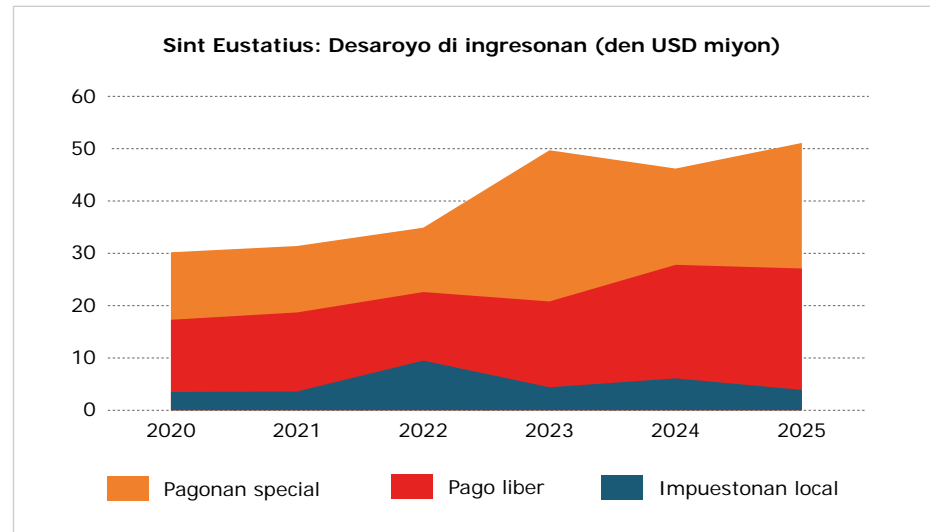

Implementacion di presupuesto y maneho financiero

Na 2025, e presupuesto di Sint Eustatius a aumenta compara cu 2024. Por atribui e aumento aki na e crecemento di e pago liber y e pagonan special. E ingresonan for di impuestonan local a sigui baha.

Den e ultimo añanan, maneho financiero di Sint Eustatius a mehora substancialmente. Na juli 2025, pa prome biaha, Entidad Publico a ricibi un declaracion aprobatorio di auditor tocante di e cuenta anual di e aña presupuestario anterior.

Cft a constata un mehoracion continua den e maneho financiero di Sint Eustatius den e di dos mita di 2025. E puntualidad y calidad di e documentonan a mehora considerablemente. Sint Eustatius ta muestra cu e ta mas y mas in control. Esaki ta un desaroyo positivo cu mester salvaguardia den e procesonan y den e ehecucion di auditnan interno.

Fuente: cuenta anual 2024, presupuesto 2025 y presupuesto 2026 di Sint Eustatius.

Saba

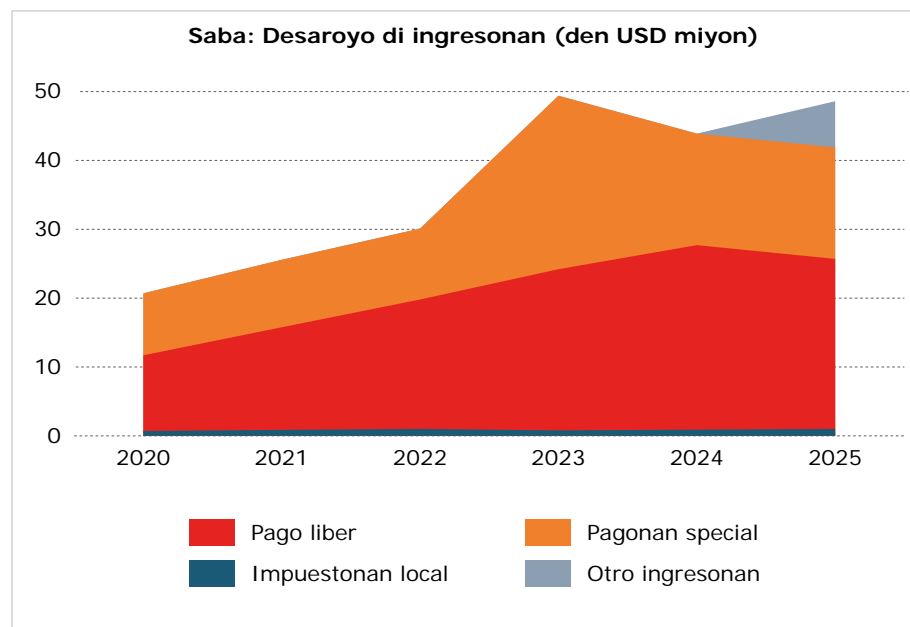

Implementacion di presupuesto y maneho financiero

E ultimo añanan, e presupuesto total di Saba a crece, en parti danki na un pago liber mas alto y un aumento di e pagonan special. E desaroyo aki a continua na 2025. A agrega e categoria Otro ingresonan como categoria colectivo pa entre otro ingresonan di interes ricibi y otro ingresonan.

Pa 2024, mescos cu den añanan anterior, Saba a ricibi un declaracion aprobatorio di auditor tocante di e cuenta anual. Na 2025, Saba a sigui fortalece maneho financiero. Den e di dos mita di 2025, Saba a entrega e documentacion presupuestario na tempo y conforme e acuerdonan cu Cft. Banda di esaki, a realisa mas mehoracion di calidad den e documentacion

presupuestario. Pa 2025, Saba a entrega tur documento presupuestario na tempo, y esakinan tawata di bon calidad. Ademas, Saba a implementa tres modificacion presupuestario na 2025. Cft a duna conseho positivo tocante di tur e modificacionnan presupuestario aki.

Fuente: cuenta anual 2024, presupuesto 2025 y presupuesto 2026 di Saba.

Anexonan

03

Anexo 1

Tareanan, actividadnan y composicion di e Colegionan

Historia

Pa hopi aña, Antia Hulandes tawata sufri di problemanan sustancial y structural riba tereno di finanza gubernamental. E presupuestonan no tawata suficientemente confiabel y realistico, e cuentanan anual a keda compila demasiado laat, e controlnan di auditornan externo tawata atrasa y e posicionnan di debe di e islanan tawata problematico. Riba 10 di october 2010, Antia Hulandes a keda desmantela y relacionnan politico nobo aki a keda realisa. Corsou y Sint Maarten a bira paisnan autonomo den Reino hulandes. Boneiro, Sint Eustatius y Saba a bira municipionan special di Hulanda den e forma di Entidadnan Publico.

A palabra cu Hulanda lo asumi gran parti di e debenan di e Antia Hulandes (un total di aproximadamente ANG 3,8 biyon), y cu e islanan lo yega na un mehoracion structural di finanza gubernamental. Den e contexto aki a acorda cu lo establece supervision financiero independiente riba e presupuestonan di e paisnan y e islanan. A lanta Colegio di supervision financiero Corsou y Sint Maarten (Cft) y Colegio di supervision financiero di Boneiro, Sint Eustatius y Saba (Cft BES) pa e finalidad aki.

Desde 1986, Aruba ta pais autonomo den Reino. Na 2015, na momento cu e debe publico tawata ascende te mas cu AWG 4 biyon, tambe a establece supervision financiero independiente pa Aruba. Riba 2 di september 2015, a asigna e supervision riba finanza gubernamental legalmente na RMR. Colegio di supervision financiero di Aruba (CAft) ta e instancia cu ta ehecuta e supervision aki.

Tareanan Colegionan

E meta di e Colegionan di supervision financiero (Cft) ta pa realisa finanza gubernamental saludabel hunto cu e gobiernonan di Aruba, Corsou, Sint Maarten, Boneiro, Sint Eustatius y Saba. Durante e ciclo anual di presupuesta,

implementa y hustifica, e Colegionan ta supervisa e cumplimiento cu e normanan acorda, y nan ta vigila e mehoracion di maneho financiero. Ley di Reino Supervision Financiero Corsou y Sint Maarten (Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten – Rft), Ordenanza Nacional di supervision financiero temporal di Aruba (Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht – LAft) pa Aruba y Ley di Finanza Entidad Publico Boneiro, Sint Eustatius y Saba (Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba – Ley FinBES) ta forma e base legal pa e Colegionan.

Corsou, Aruba y Sint Maarten

Riba peticion di e paisnan, e Colegionan por duna conseho tocante di e proyecto presupuestario. E presupuesto stipula obligatoriamente mester wordo entrega na e Colegionan pa conseho. Durante e aña, ta monitoria e implementacion di e presupuesto a base di informenan di implementacion. Na final di e aña presupuestario, e Colegio ta duna conseho tocante di e cuenta anual. Ora no cumpli cu e normanan prescribi den ley, finalmente Colegionan por duna conseho na RMR pa emiti un instruccion na e gobierno concerni pa tuma accion. E Colegionan por duna e paisnan y RMR conseho riba peticion pero tambe sin cu pidiele.

Boneiro, Sint Eustatius y Saba

E Colegio ta duna conseho tocante di e proyecto presupuestario, y den e contexto aki e por duna recomendacionnan pa modifica e presupuesto. Tambe tocante di modificacionnan di e presupuesto, Cft mester haya oportunidad di e Entidadnan Publico pa emiti conseho. Ademá, e Colegio ta duna conseho tocante di e informenan di implementacion y cuentanan anual. Na tur momento, e Colegio por inicia un investigacion di e maneho y e estructuracion di e organizacion financiero y por traha acuerdonan tocante di esaki cu e Colegionan Ehecutivo. Si mester, Minister di BZK por duna un instruccion.

Anexo 1

Tareanan, actividadnan y composicion di e Colegionan

Composicion di e Colegionan

E tres Colegio ta responsabel pa e ehecucion di supervision financiero. Cada Colegio ta consisti di un Presidente y miembronan. Consejo di Minister di Reino (RMR) ta nombra nan. E Colegionan ta haya apoyo di un secretariado comun, cu sedenan na Corsou, Sint Maarten y Aruba. Den e periodo cu e informe aki ta cubri, e composicion di e Colegionan tawata e siguiente:

Cft

- Lidewijde Ongerig – Miembro riba proposicion di Reino, simultaneamente Presidente
- Hans Hoogervorst – Miembro riba proposicion di Hulanda (Presidente entrante 1 di februari 2026)
- Elizabeth de Cuba – Miembro riba proposicion di Corsou
- Julisa Frans – Miembro riba proposicion di Sint Maarten

CAft

- Lidewijde Ongerig – Miembro riba proposicion di Reino, simultaneamente Presidente
- Hans Hoogervorst – Miembro riba proposicion di Hulanda
- Marion Agunbero – Miembro riba proposicion di Aruba

Cft BES

- Lidewijde Ongerig – Miembro riba proposicion di Reino, simultaneamente Presidente
- Hans Hoogervorst – Miembro riba proposicion di Hulanda
- Glenn Thodé – Miembro riba proposicion di Boneiro, Sint Eustatius y Saba

Lidewijde Ongerig

Marion Agunbero

Hans Hoogervorst

Elizabeth de Cuba

Julisa Frans

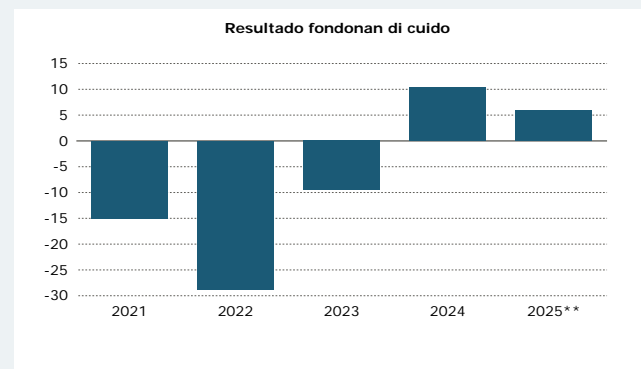
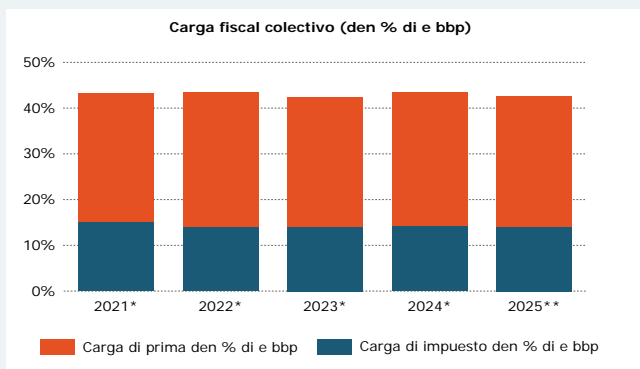
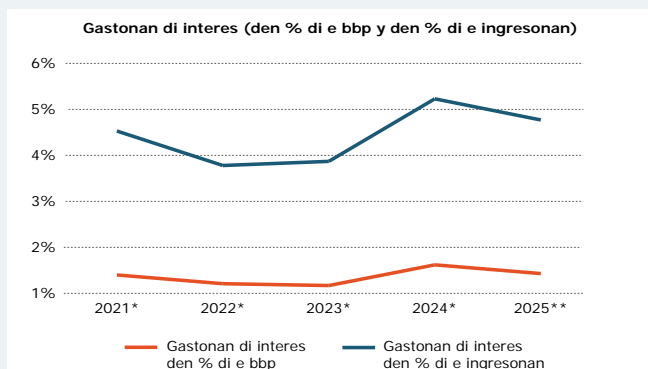
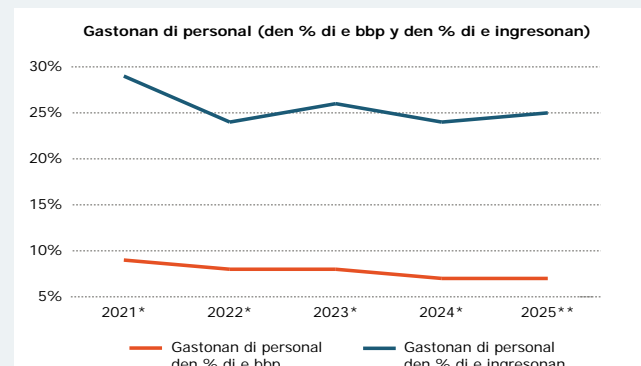
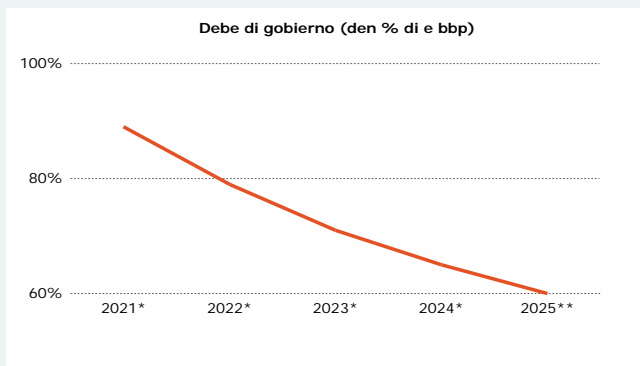
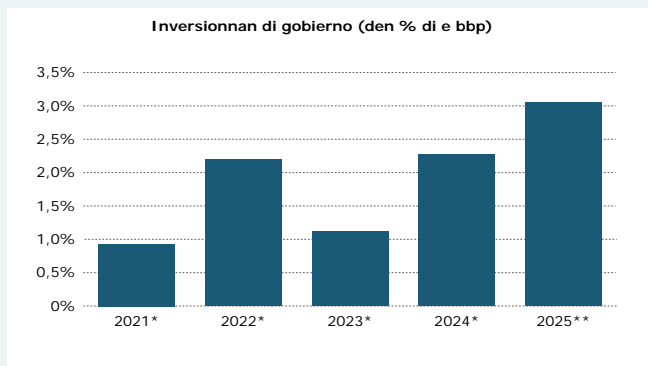
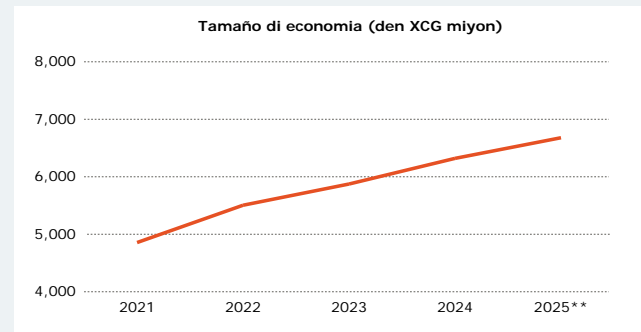
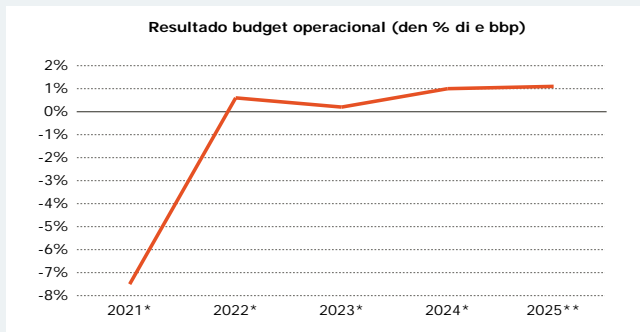

Glenn Thodé

Anexo 2

Lista di factsheet Corsou

- Poblacion: 156.115 (2025)
- Ciudadano 65+: 25,3% (2025)
- Porcentahe di desempleo: 7,6% (2025*)
- Inflacion (promedio den 12 luna): 2,4% (2025*)

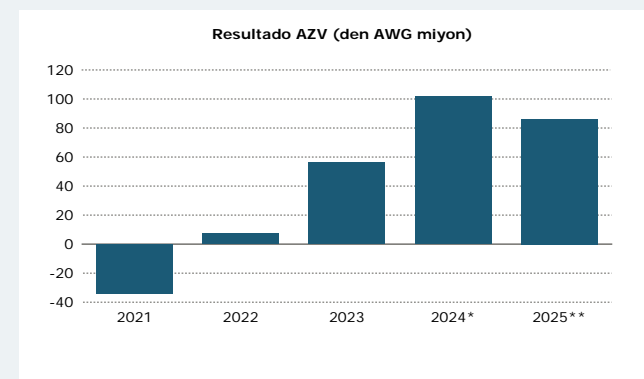
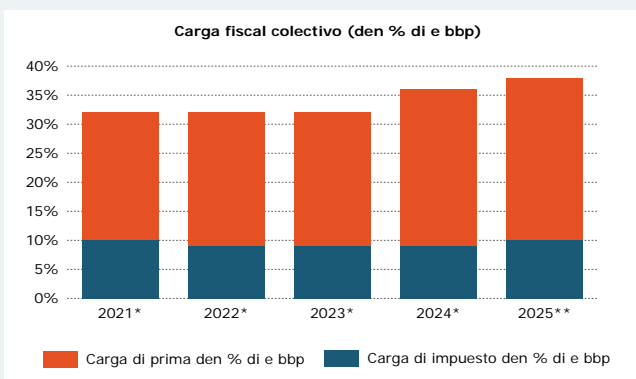
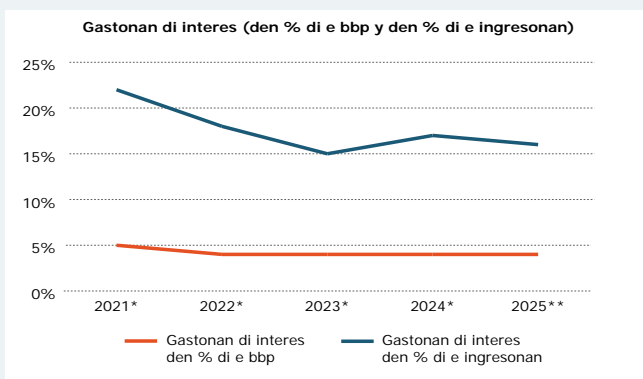
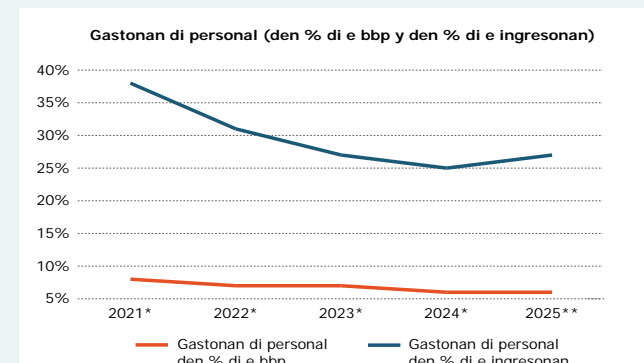
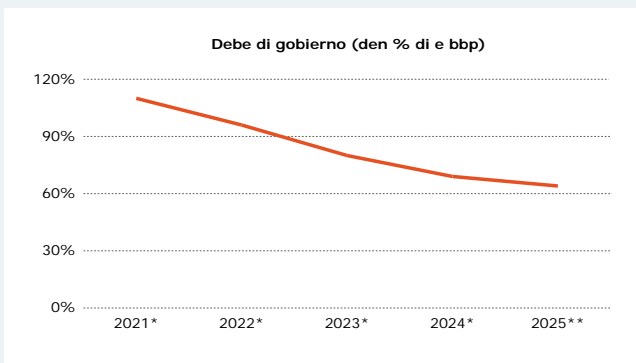
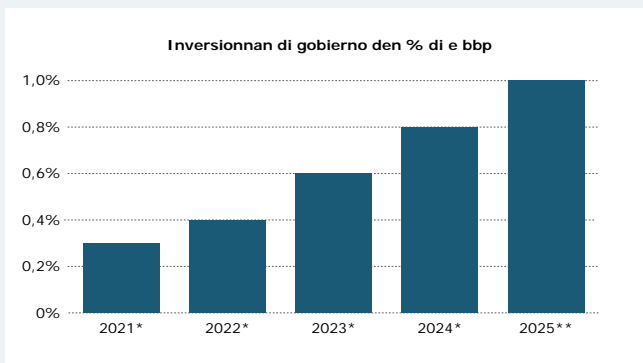
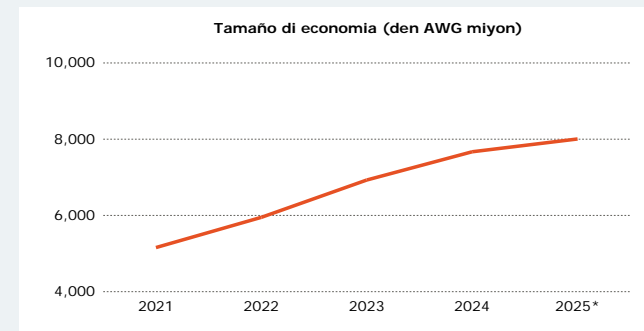
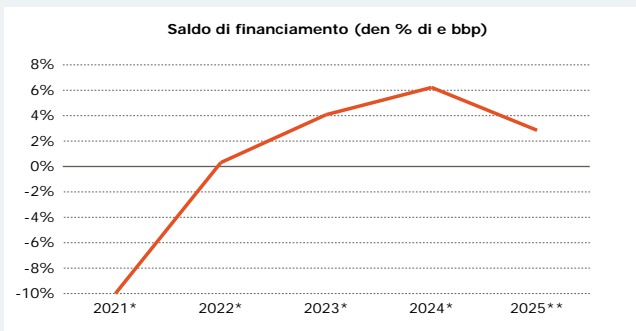
* = cifranan preliminar, ** = presupuesto.

Fuente: Proyectonan di cuenta anual 2021-2024, presupuesto stipula 2025, modificacion di proyecto presupuestario 2025 di Corsou, cuentanan anual 2021-2024 y presupuesto 2025 di SVB, CBS 2025; CBCS Economic Bulletin december 2022 y juni 2025.

Anexo 2

Lista di factsheet Aruba

- Poblacion: 108.880 (2025)
- Ciudadano 65+: 19% (2025)
- Porcentahe di desempleo: 4,3% (2025)
- Inflacion (promedio den 12 luna): 1,0% (2025)

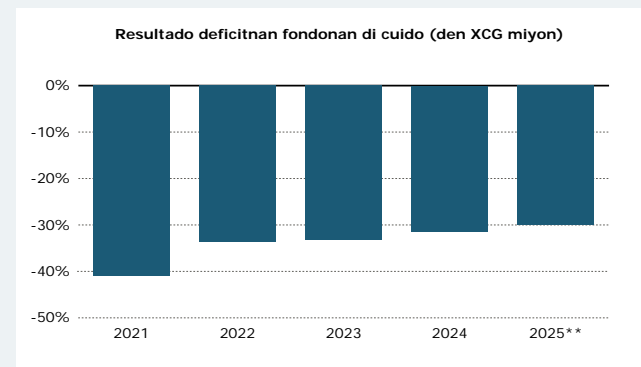
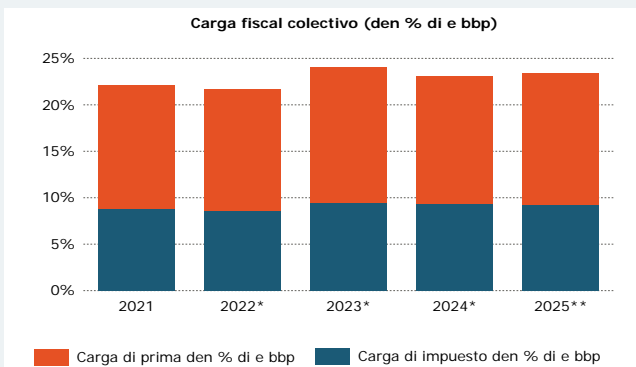
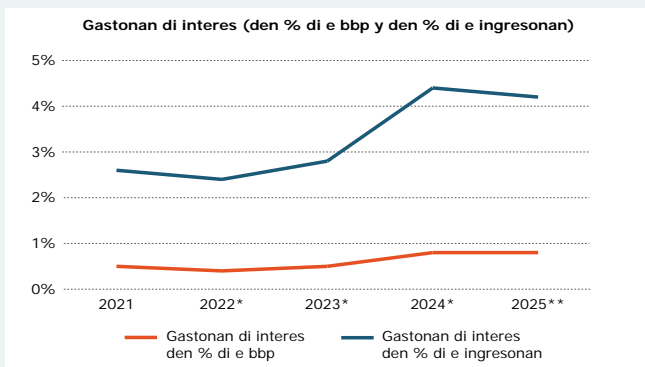
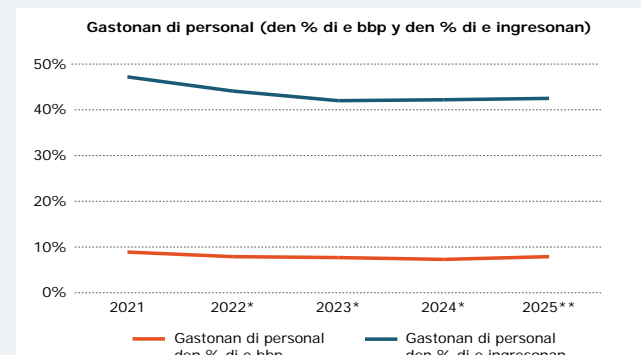
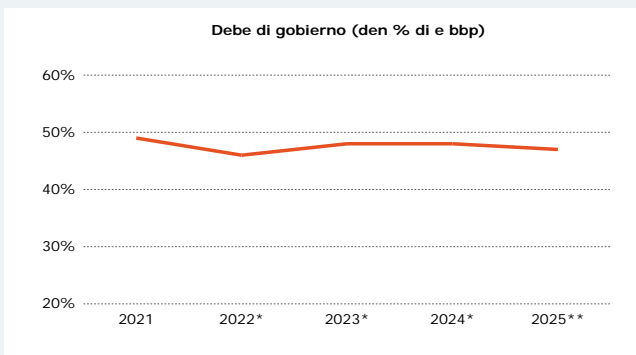
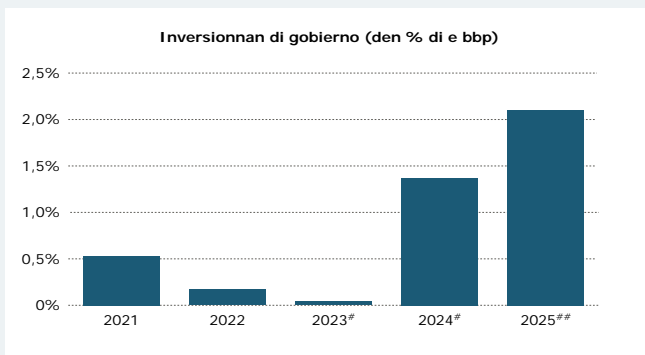
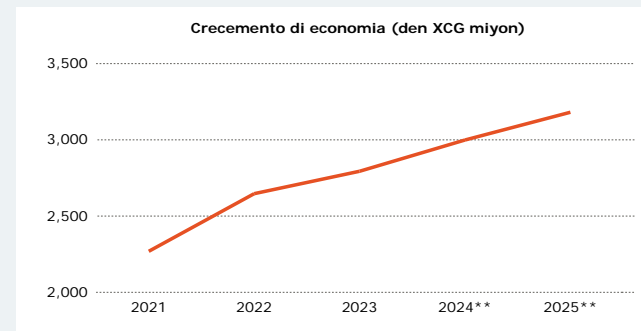
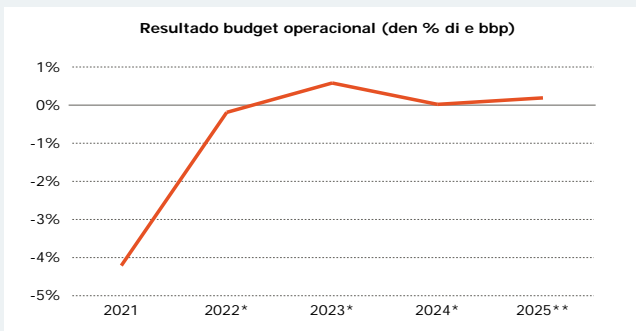
*= cifranan preliminar, **= presupuesto.

Fuente: IMF Article IV Consultation december 2025, di cuater informenan di implementacion 2020-2024, di dos modificacion di proyecto presupuestario 2025 di Aruba, cuentanan anual 2021-2023 y e presupuesto 2026 di AZV y SVb.

Anexo 2

Lista di factsheet Sint Maarten

- Poblacion: 42.938 (2023)
- Ciudadano 65+: 7,9% (2018)
- Porcentahe di desempleo: 8,0% (2025)
- Inflacion (promedio den 12 luna): 3,3% (2025)

*= cifranan preliminar, **= presupuesto, # = Cifranan preliminar t/m Q4, ## = Cifranan preliminar t/m Q3.

Fuente: Di tres informe di implementacion 2025, di cuater informe di implementacion 2024 y 2023, cuenta anual 2021, (proyecto di) cuenta anual 2022, modificacion di proyecto presupuestario 2025 di Sint Maarten; cuentanan anual 2021-2024 y presupuesto 2026 di SZV; Kingdom of the Netherlands-Curaçao and Sint Maarten: 2025 Article IV Consultation Discussions-Press Release and Staff Report”, IMF Staff Country Reports 2025;

Anexo 2

Lista di factsheet BES

Bonaire

- Poblacion: 26.552 (2025)
- Porcentahe di desempleo: 3% (2025)
- Inflacion (promedio den 12 luna): 2,1% (2025)

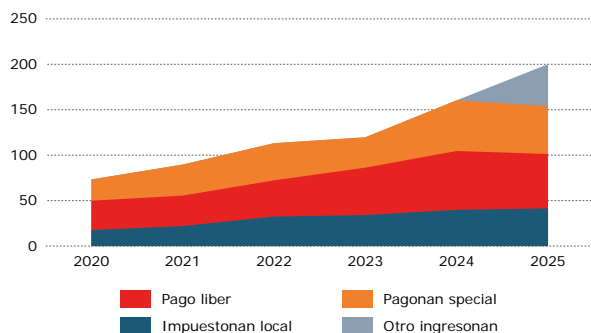
Sint Eustatius

- Poblacion: 3.270 (2025)
- Porcentahe di desempleo: 3,9% (2025)
- Inflacion (promedio den 12 luna): 4,4% (2025)

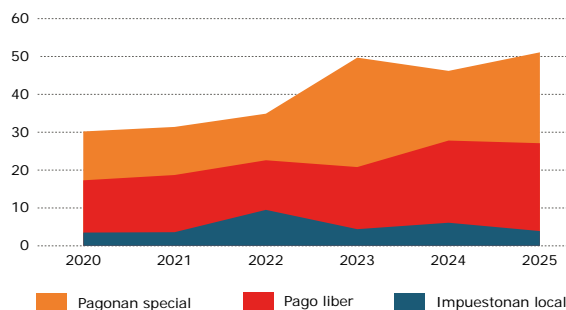
Saba

- Poblacion: 2.158 (2025)
- Porcentahe di desempleo: 2,5% (2025)
- Inflacion (promedio den 12 luna): 1,4% (2025)

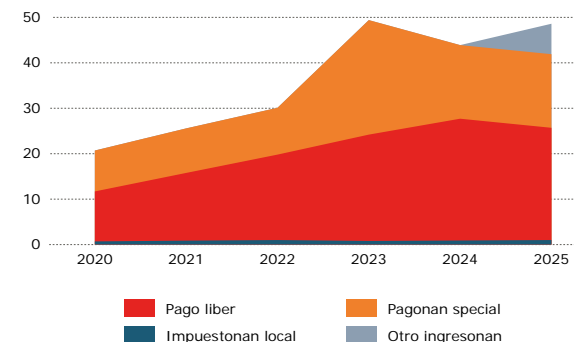
Bonaire: Desaroyo di ingresonan (den USD mion)

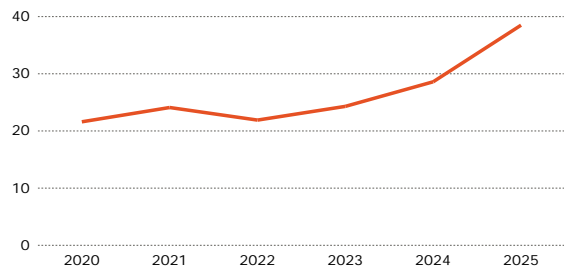
Sint Eustatius: Desaroyo di ingresonan (den USD mion)

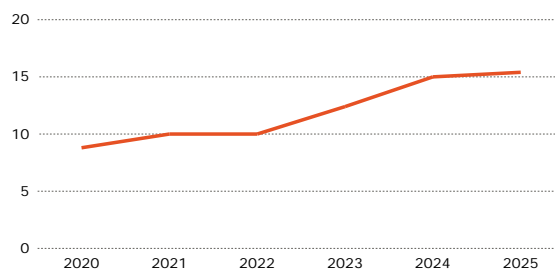
Saba: Desaroyo di ingresonan (den USD mion)

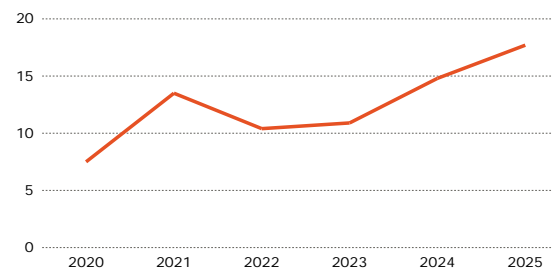
Bonaire: Desaroyo di gastonan di personal (den USD mion)

Sint Eustatius: Desaroyo di gastonan di personal (den USD mion)

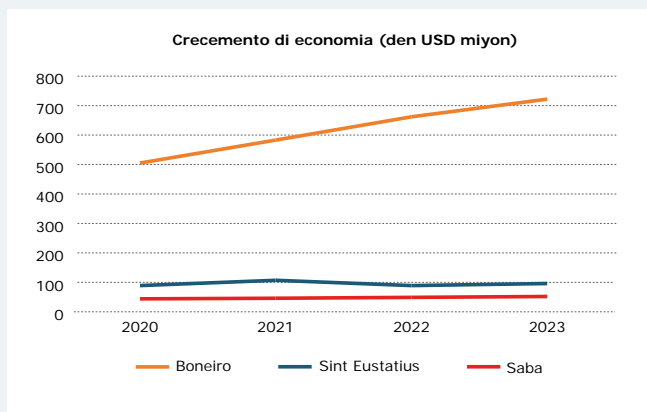
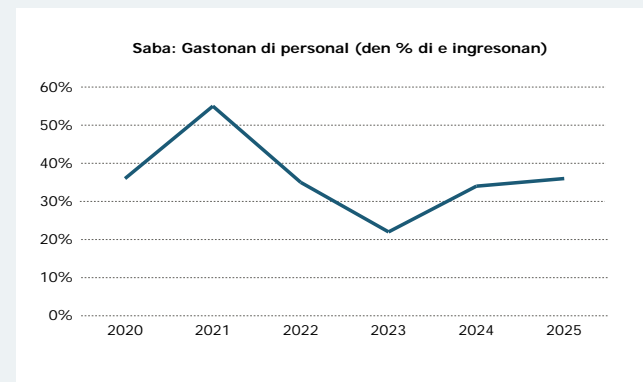
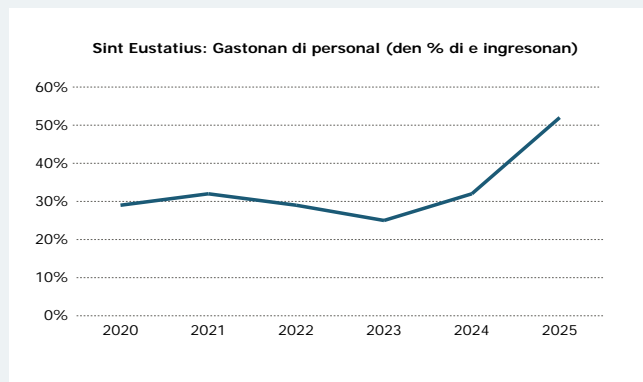
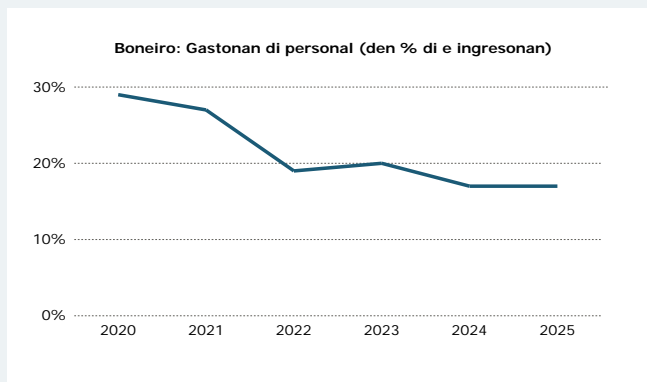

Saba: Desaroyo di gastonan di personal (den USD mion)

Anexo 2

Lista di factsheet BES

Fuente: E graficanan 'Desaroyo di ingresonan', 'Desaroyo di gastonan di personal' y 'Gastonan di personal (den % di e ingresonan)' ta origina di e documentacion presupuestario di e Entidadnan Publico incluyendo e cuentanan anual 2024, e informenan di implementacion, presupuesto 2025 y modificacionnan presupuestario di 2025. E grafica 'Creceamento di economia' a ser basa riba cifranan di CBS. E cifranan pa creceamento economico di 2024 y 2025 no ta conoci ainda.

Coherencia entre e graficanan:

Debi na e aumento substancial di e ingresonan total, e gastonan di personal como porcentahe di e ingresonan ta muestra un bahada na Boneiro y Saba, a pesar di e hecho cu tambe eynan e gastonan di personal den sentido nominal a aumenta substancialmente.

Anexo 3

Lista di abreviacion y concepto

Abreviacionnan

ANG	Florin antiano
AOV	Seguro di Biehes General [<i>Algemene Ouderdomsverzekering</i>]
ARA	Algemene Rekenkamer Aruba
AWG	Florin arubiano
AZV	Seguro Medico General [<i>Algemene Ziektekosten Verzekering</i>]
BES	Boneiro, Sint Eustatius y Saba
Bbp	Producto nacional bruto [<i>Bruto binnenlands product</i>]
BZK	Minister/Ministerio di Asuntonan Interior y Relacionnan den Reino
BW	Modificacion presupuestario
CAft	Colegio di supervision financiero di Aruba
Cft	Colegio di supervision financiero Corsou y Sint Maarten
Cft BES	Colegio di supervision financiero di Boneiro, Sint Eustatius y Saba
CMC	Curaçao Medical Center
IMF	Fondo Monetario Internacional
LAft	Ordenanza Nacional di supervision financiero temporal di Aruba [<i>Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht</i>]
OBW	Modificacion di proyecto presupuestario
Rft	Ley di Reino Supervision Financiero Corsou y Sint Maarten
RMR	Conseho di Minister di Reino [<i>Rijksministerraad</i>]
SOAB	Stichting Overheidsaccountantsbureau
SVb	Banco di Seguro Social [<i>Sociale Verzekeringsbank</i>]
SZV	Organisacion di Implementacion di Seguro Social y Seguro Medico [<i>Uitvoeringsorgaan Sociale en Ziektekosten Verzekeringen</i>]
UR	Informe di implementacion [<i>Uitvoeringsrapportage</i>]
USD	Dollar americano
VBW	Modificacion presupuestario stipula
Ley	Ley di Finanza Entidad Publico Boneiro, Sint Eustatius y Saba [<i>Wet financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba</i>]
FinBES	
XCG	Florin caribense

Conceptonan

Budget operacional	Na Corsou y Sint Maarten, e presupuesto ta consisti di “budget operacional” y “budget di capital”. Den e budget operacional ta refleha e ingresonan y gastonan actual, esta e ingresonan y gastonan operacional.
Budget di capital	Na Corsou y Sint Maarten, e presupuesto ta consisti di “budget operacional” y “budget di capital”. Den e budget di capital ta inclui e gastonan di capital (manera inversionnan den edificionan gubernamental of e red di caretera) y e ingresonan di capital (manera e ingresonan for di obligacionnan di gobierno).
Sistema di ingresonan y gastonan	Ta un sistema di contabilidad den cual ta atribui gastonan y ingresonan na e periodo den cual prestacionnan y/of productonan efectivamente ta ser entrega – no e momento cu ta paga of ricibi e placa.
Sistema di obligacionnan di caha	Ta un sistema di contabilidad cu ta registra y hustifica tanto e gastonan di caha y e ingresonan di caha, como e obligacionnan financiero entabla. E momento cu efectivamente ta haci e pago of ta ricibi e pago ta determinante, suplementa cu un registracion di e obligacionnan cu den futuro lo conduci na pagonan di caha.

Anexo 4

Resumen di consehonan y reaccionnan duna den e di dos mita di 2025

Juli

SXM	Reaccion riba e prome informe di implementacion 2025
AUA	Conseho tocante di empleo di surplusnan pa amortisacion di debe
BON	Conseho tocante di e cuenta anual 2024
CUR	Reaccion riba peticion di prestamo 2025
SXM	Conseho tocante di e presupuesto stipula 2025
SXM	Peticion consultacion Cft cu Conseho di Minister
SXM	Peticion consultacion Cft cu Comision di Finanza
CUR	Peticion consultacion Cft cu Conseho di Minister
CUR	Peticion consultacion Cft cu Comision di Finanza
AUA	Peticion consultacion CAft cu Conseho di Minister
AUA	Peticion consultacion CAft cu Comision di Finanza

Augustus

EUX	Conseho tocante di e cuenta anual 2024
SAB	Conseho tocante di e cuenta anual stipula 2024
BZK	Entrega di cuenta anual stipula 2024 di Sint Eustatius
BZK	Entrega di cuenta anual stipula 2024 di Saba
EUX	Reaccion riba e di dos informe di implementacion y conseho tocante di e di dos OBW 2025
SAB	Reaccion riba e di dos informe di implementacion y conseho tocante di e di dos OBW 2025
SXM	Boso reaccion tocante di e presupuesto stipula 2025
BON	Solicitud enahenacion 4F-1467
CUR	Conseho tocante di e proyecto presupuestario 2026
SXM	Recordatorio prome informe di implementacion 2025
AUA	Reaccion riba e di dos informe di implementacion 2025
CUR	Conseho tocante di e modificacion di proyecto presupuestario 2025

CUR	Aplicacion exploratorio marco di referencia di maneho financiero
SXM	Aplicacion exploratorio marco di referencia di maneho financiero
CUR	Reaccion riba e di dos informe di implementacion 2025 Corsou
SAB	Conseho tocante di e proyecto presupuestario 2026

September

EUX	Conseho tocante di e proyecto presupuestario 2026
BON	Reaccion riba e di dos informe di implementacion 2025 y e prome modificacion di proyecto presupuestario di Boneiru
AUA	Conseho tocante di e di dos modificacion di proyecto presupuestario 2025
BON	Conseho tocante di e proyecto presupuestario 2026
BON	Enahenacion 4-G-1067
BZK	Conseho tocante di Ley di Reino Finanza Gubernamental Sostenibel Aruba

October

AUA	Conseho tocante di e prome modificacion presupuestario stipula 2025
CUR	Aplicacion marco di referencia di maneho financiero
SXM	Aplicacion marco di referencia di maneho financiero
SXM	Consulta cu Cft di fecha 19 di september 2025
BZK	Entrega di di dos modificacion presupuestario stipula 2025 Saba
CUR	Consulta cu Cft di fecha 24 di september 2025
AUA	Consulta cu Cft di fecha 26 di september 2025
BON	Conseho tocante di e amienda di e prome modificacion di proyecto presupuestario 2025
SXM	Reaccion riba e di dos informe di implementacion 2025
BZK	Reaccion consultacion Amienda Areglo Categorisacion Funcional BES

Anexo 4

Resumen di consehonan y reaccionnan duna den e di dos mita di 2025

October

BZK	Evaluacion di implementacion Ley di Revision WolBES/FinBES
SXM	Informenan sector colectivo y solicitud cuentanan anual entidadnan gubernamental y afilia na gobiernu
CUR	Informenan sector colectivo y solicitud cuentanan anual entidadnan gubernamental y afilia na gobiernu
AUA	Informenan sector colectivo y solicitud cuentanan anual entidadnan gubernamental y afilia na gobiernu
EUX	Consultacion Colegio cu Colegio Ehecutivo
EUX	Consultacion Colegio cu Colegio Ehecutivo
SAB	Consultacion Colegio cu Colegio Ehecutivo
SAB	Consultacion Colegio cu Colegio Ehecutivo
BZK	Entrega di di dos modificacion presupuestario stipula 2025 di Sint Eustatius
BZK	Entrega di presupuesto stipula 2026 di Saba

November

BON	Conseho tocante di e amienda di e proyecto presupuestario 2026
SXM	Conseho tocante di e modificacion di proyecto presupuestario 2025
BZK	Entrega di presupuesto stipula 2026 di Sint Eustatius
BZK	Entrega di prome modificacion presupuestario stipula 2025 Boneiru
EUX	Reaccion riba e di tres informe di implementacion 2025
SAB	Reaccion riba di tres informe di implementacion y conseho tocante di di tres modificacion di proyecto presupuestario 2025
CUR	Seguimento programa di mehoracion Servicio di Impuesto
AUA	Conseho tocante di Ley di Reino Finanza Gubernamental Sostenibel Aruba y Ordenanza Nacional
VRO	Prestamo sin interes Saba 2025
CUR	Seguimento concepto di marco di evaluacion maneho financiero

BZK	Entrega presupuesto stipula 2026 Boneiru
SXM	Reaccion riba e di tres informe di implementacion 2025
CUR	Reaccion riba e di tres informe di implementacion 2025
AUA	Reaccion riba e di tres informe di implementacion 2025

December

AUA	Conseho tocante di Ordenanza Nacional Fondo General di Inversion y Desaroyo
CUR	Reaccion adapta riba e di tres informe di implementacion 2025
CUR	Reaccion riba boso carta di 1 di december 2025
CUR	Reaccion riba boso carta di 3 di december 2025
BZK	Entrega di di tres modificacion presupuestario stipula 2025 di Saba
EUX	Conseho tocante di e di tres modificacion di proyecto presupuestario 2025
EUX	Consulta cu Cft di fecha 17 di november 2025
SAB	Consulta cu Cft di fecha 18 di november 2025
BON	Consulta cu Cft di fecha 21 di november 2025
SXM	Ricibimentu di cuentanan anual y colaboracion den bishitanan na entidadnan gubernamental y afilia na gobiernu
CUR	Reaccion riba boso solicitud di conseho di 1 di december 2025
SXM	Recordatorio presupuesto 2026 y estado modificacion presupuestario 2025
BON	Reaccion riba di tres informe di implementacion y conseho tocante di di dos modificacion di proyecto presupuestario 2025
BZK	Conseho revisa presupuesto stipula 2026 Boneiru

Adres oficina Corsou

De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curacao
Telefon (+5999) 4619081

Adres oficina Sint Maarten

Frontstreet 26
Covent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefon (+1721) 5430331

Adres oficina Aruba

L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefon (+297) 5832800

Correo electronico: info@cft.cw

Website: www.cft.cw

Aan
Van

Staatssecretaris BZK
DGKR, Financiën en Economie

nota

Nota inzake verzending tweede halfjaarrapportage 2025
C(A)ft en Cft BES naar de Staten-Generaal en de landen

TER INFORMATIE

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2026-0000159587

Datum

2 maart 2026

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met

Bijlage(n)

4

Aanleiding

- Op vrijdag 27 maart 2026 lag in de Rijksministerraad (RMR) de tweede halfjaarrapportage 2025 van de twee financiële colleges – respectievelijk het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) en het College Aruba financieel toezicht (CAft) – ter doorgeleiding voor.
- De halfjaarrapportage wordt middels deze verzendmap doorgeleid naar de beide Kamers der Staten-Generaal van Nederland, de Staten en de Ministers van Financiën van Aruba, Curaçao en Sint Maarten.
- Het halfjaarverslag van het College financieel toezicht Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Cft BES), welke een geïntegreerd onderdeel vormt van de rapportage, is slechts ter kennisname en wordt zonder tussenkomst van de RMR doorgeleid naar de beide Kamers der Staten-Generaal van Nederland.

Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd om:

- In te stemmen met verzending aan de Eerste Kamer als Tweede Kamer der Staten-Generaal van Nederland en aan de Staten en ministers van Financiën van Aruba, Curaçao en Sint Maarten. De Engelse, Papiamentu en Papiamentu vertalingen worden ook verzonden.

Kern

- Het rapport beslaat de periode juli - december 2025 en geeft een overzicht van de werkzaamheden en adviezen van de Colleges financieel toezicht voor Curaçao en Sint Maarten, Aruba en BES (Bonaire, Sint Eustatius en Saba).
- In juli – december 2025 bleef de economische ontwikkeling in de eilanden overwegend positief, maar de colleges wijzen op externe onzekerheden (o.a. geopolitieke ontwikkelingen) en blijven sturen op robuuste belastinginning, beter financieel beheer en houdbare schuldposities. Bij de BES is een duidelijke mijlpaal bereikt: Bonaire, Sint Eustatius en Saba ontvingen over 2024 (voor het eerst sinds 2010 gezamenlijk) een

goedkeurende accountantsverklaring.

Onze referentie
2026-0000159587

Datum
2 april 2026

Toelichting

Proces:

- Conform artikel 4, tweede lid, van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft) dient u de halfjaarrapportage van het Cft door te geleiden naar de RMR, de besturen en Staten van Curaçao en Sint Maarten en de beide Kamers der Staten-Generaal van Nederland.
- Conform artikel 2, vierde lid, van de Landsverordening Aruba financieel toezicht (LAft) dient de halfjaarrapportage van het CAft te worden gestuurd aan de RMR, de besturen en Staten van Aruba en de beide Kamers der Staten-Generaal van Nederland.
- Op grond van artikel 4, tweede lid, van de Wet Financiën openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Wet FinBES) legt het Cft BES eens per halfjaar schriftelijk verantwoording aan u af over de verrichtte werkzaamheden. Het Cft BES zendt een afschrift van dit verslag aan de betrokken bestuurscolleges, eilandsraden en de regeringscommissaris.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering

In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1a t/m 1d	Halfjaarrapportage C(A)ft en Cft BES (juli tot en met december 2025)	Ter kennisname
2	Brief aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Nederland	Ter ondertekening
3	Brief aan de Eerste Kamer der Staten-Generaal van Nederland	Ter ondertekening
4	Brief aan de Staten van Aruba	Ter ondertekening
5	Brief aan de Staten van Curaçao	Ter ondertekening
6	Brief aan de Staten van Sint Maarten	Ter ondertekening
7	Brief aan de minister van Financiën van Aruba	Ter ondertekening

8	Brief aan de minister van Financiën van Curaçao	Ter ondertekening
9	Brief aan de minister van Financiën van Sint Maarten	Ter ondertekening
10	Brief aan de voorzitter van het C(A)ft en Cft BES	Ter ondertekening

Onze referentie
2026-0000159587

Datum
2 april 2026